

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST
KATEDRA ZA SLOVENSKO KNJIŽEVNOST

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA ŽENSKIH LIKOV V
PRIPOVEDNI PROZI NEJKE OMAHEN**

Študijski program:

ŠPANSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST - D

SLOVENSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST - D

Mentor:izr. prof. dr. Igor Saksida

LJUBLJANA, 2012

Jasmina Martini

IZVLEČEK

Nejka Omahen je mlada in priljubljena avtorica sodobne slovenske mladinske književnosti. Namen diplomske naloge je predstaviti in analizirati ženske like v njenih literarnih delih in poiskati njihove skupne značilnosti in morebitne podobnosti. V uvodnem delu se naloga dotika mladinske književnosti in njenih značilnosti, predstavi avtoričin življenjepis in njeno literarno ustvarjanje. V jedrnem delu se diplomska naloga posveča analizi in tipologiji ženskih likov glede na njihovo spolno in glede na njihovo družbeno vlogo v avtoričinih osmih literarnih delih. Analiza ženskih likov v nalogi temelji na strokovnih knjigah in člankih s področja tipologije ženskih likov in spolnih vlog v slovenski književnosti. Na podlagi analize na koncu pridemo do zaključka, da so ženski liki v njenih delih pogosteje zastopani kot moški, glavne ženske literarne osebe so vedno ženskega spola, določeni tipi ženskih likov se v njenih delih ponavljajo in glavni ženski liki imajo določene skupne značilnosti in podobnosti.

Ključne besede: Nejka Omahen, sodobna slovenska mladinska književnost, realistična proza, ženski liki, analiza, tipologija

ABSTRACT

Nejka Omahen is young and popular author of contemporary Slovenian children's literature. The purpose of diploma thesis is to present and analyze female characters in her prose work and to search for common features and possible similarities between them. In the introductory part the thesis covers the concept of children's literature and its characteristics, it also includes Nejka Omahen's biography and her writing. In the main part is the thesis largely dedicated to the analysis and typology of female characters according to their gender role and according to their social role in her eight prose works. Analysis of female characters in the thesis is based on professional books and articles about typology of female characters and gender role in Slovenian literature. On the basis of the analysis we can draw conclusions that in her work female figures are more frequently represented than male figures, main characters are always female, certain types of female figures are repeated in her work and main female characters share some common features.

Key words: Nejka Omahen, contemporary Slovenian children's literature, realistic prose, female characters, analysis, typology

KAZALO

1. UVOD	5
2. MLADINSKA KNJIŽEVNOST.....	6
2.1. Kaj je mladinska književnost?	6
2.2. Problematika klasifikacije mladinske književnosti.....	6
2.3. Mladinska proza.....	7
2.4. Mladinski roman	8
3. NEJKA OMAHEN	10
3.1. Življenjepis in literarno ustvarjanje	10
3.2. Literarno-zgodovinska umestitev avtorice in njenih del	10
4. ANALIZA ŽENSKIH LIKOV V DELIH NEJKE OMAHEN	13
4.1. Roman <i>Silvija</i>	13
4.1.1. Glavni ženski liki	13
4.1.2. Stranski ženski liki	15
4.2. Roman <i>Življenje kot v filmu</i>	17
4.2.1. Glavni ženski liki	17
4.2.2. Stranski ženski liki	18
4.3. Roman <i>Dež</i>	20
4.3.1. Glavni ženski liki	20
4.3.2. Stranski ženski liki	23
4.4. Roman <i>Veliko srce</i>	25
4.4.1. Glavni ženski liki	25
4.4.2. Stranski ženski liki	26
4.5. Zbirka kratkih zgodb <i>Prigode Poprove Pipi</i>	29
4.5.1. Glavni ženski liki	29
4.5.2. Stranski ženski liki	31
4.6. Roman <i>Spremembe, spremembe</i>	33

4.6.1 Glavni ženski liki	33
4.6.1. Stranski ženski liki	35
4.7. Roman <i>Temno sonce</i>	37
4.7.1. Glavni ženski liki	37
4.7.2. Stranski ženski liki	38
4.8. Roman <i>Oh, ta kriza!</i>	40
4.8.1. Glavni ženski liki	40
4.8.2. Stranski ženski liki	42
5. TIPOLOGIJA ŽENSKIH LIKOV V PRIPOVEDNI PROZI NEJKE	
OMAHEN	45
5.1. GLEDE NA SPOLNO VLOGO	45
5.1.1. Tip mame	45
5.1.2. Tip sestre	50
5.1.3. Tip hčere	54
5.1.4. Tip ljubice	56
5.1.5. Tip žene	60
5.2. GLEDE NA DRUŽBENO VLOGO	63
5.2.1. Tip učenke	63
5.2.2. Tip učiteljice/profesorice	66
5.2.3. Tip drugih poklicev	67
5.2.4. Tabela spolnih in družbenih vlog	70
5.3. ŽENSKI LIKI GLEDE NA SPOLNE STEREOTIPE	72
6. LIK GLAVNE JUNAKINJE	74
6.1. Skupne lastnosti glavnih junakinj	74
6.2. Tipi glavnih junakinj	78
7. ZAKLJUČEK	82
8. VIRI IN LITERATURA	84
9. IZJAVA O AVTORSTVU	86

1. UVOD

V diplomski nalogi bom analizirala glavne in stranske ženske like v književnih delih Nejke Omahen. Za avtorico in njena dela sem se pri izbiri teme odločila predvsem zato, ker me je pritegnilo, da je avtorica že kot osnovnošolka s svojim prvencem *Silvija* pridobila velik krog bralcev in pa zanimivi naslovi njenih del, ki so obljubljali zanimivo branje.

Namen diplomske naloge je opis, predstavitev in tipologija glavnih in stranskih ženskih likov v delih Nejke Omahen ter iskanje morebitnih skupnih značilnosti in podobnosti med njimi. Najprej bom na kratko predstavila avtorico, njeno literarno ustvarjanje in pa njeno umestitev v slovensko mladinsko književnost. Nadalje bom opisala in predstavila glavne in stranske ženske like v posameznih delih, v naslednjem poglavju pa bom ženske like klasificirala najprej glede na njihovo spolno vlogo, nato pa še glede na njihovo družbeno vlogo in v odnosu do spolnih stereotipov. V zadnjem poglavju se bom posvetila iskanju skupnih značilnosti in podobnosti ženskih likov, pri čemer se bom omejila predvsem na glavne ženske like. Pri preučevanju ženskih likov si bom pomagala s strokovnimi knjigami in članki s področja tipologije ženskih likov in spolnih vlog v slovenski književnosti.

Pričakujem, da bodo ženski liki, ker je avtorica ženskega spola, v njenih delih pogosteje zastopani kot moški literarni liki; da bodo glavne literarne osebe, ki zgodbo pripovedujejo, ženskega spola, saj sklepam, da se je avtorici lažje vživeti v žensko oziroma dekliško razmišljanje; da se bodo v njenih delih nekateri tipi žensk ponavljali in da si bodo glavni ženski liki med seboj vsaj delno in po določenih lastnostih podobni. Zanimalo me bo tudi, ali gre pri prikazovanju ženskih likov za stereotipe ali ne.

2. MLADINSKA KNJIŽEVNOST

2.1. Kaj je mladinska književnost?

Pojem mladinska književnost je sestavljen iz prilastka mladinska in jedra književnost, kar pomeni, da je to književnost posebnega tipa, katere posebnost je po mnogih definicijah predvsem specifičen bralec. (Saksida, 1994: 41-42). Mladinska književnost v širšem pomenu je tako zbirni pojem za vsa tista besedila, ki so namenjena bralcu, ki ni starejši od osemnajst let, in se od nemladinske loči po svojem bistvu, obstoju in zgradbi. Delimo jo na otroško in mladinsko književnost v ožjem pomenu, ki je namenjena predvsem bralcem v puberteti, med seboj se razlikujeta po različnem socialnem izkustvu bralca in razlikah v besedilu, kot so dolžina besedila, vloga ilustracij, kompleksnost teme itd. (Saksida, 1994: 45-46).

Mladinska književnost kot posebni del književnosti je v evropskem prostoru literarno vedo pričela odločneje zanimati šele po II. svetovni vojni v drugi polovici petdesetih let, ko so se pojavila prva resnejša teoretična preučevanja (Kobe, 1987: 7). Kasen vstop v literarno teorijo gre pripisati dejstvu, da so do takrat tovrstno literarno ustvarjanje obravnavali predvsem v okvirih pedagogike in se je šele potem postopoma osamosvojilo kot področje literature ter vstopilo v stik z literarno vedo (Kobe, 1987: 8). Sodobno literarno-teoretično preučevanje mladinske književnosti, njeno literarnozgodovinsko raziskovanje, presojanje in vrednotenje pa stroko sooča s problematiko neenotnega poimenovanja, vsebinske razsežnosti in problematiko določitve literarnih zvrsti, oblik in vrst.

2.2. Problematika klasifikacije mladinske književnosti

Pri neenotnem poimenovanju je problem, da na evropski in tudi svetovni ravni ponekod poznajo ustaljene in enotno uporabljene termine, kot npr. *children's literature*, drugod pa smo priča pestri mnogovrstnosti strokovnih izrazov, ki so rabljeni neenotno. Vzroki za neenotnost v poimenovanju so predvsem vprašanje o starostnem razponu poglavitnega sprejemnika, odnos do vprašanja raznovrstnosti žanrov, ki naj bi jih to področje književnosti zajemalo, in pa odnos do vprašanja o razmerju med mladinsko književnostjo in njenima podkategorijama (Kobe, 1987: 9).

Problem vsebinske razsežnosti mladinske književnosti je predvsem v tem, kaj je tisto, zaradi česar je tovrstna besedna ustvarjalnost književnost in kateri vidiki, izhodišča in prvine pri ustvarjalnih postopkih jo razlikujejo od literature za odrasle (Kobe, 1987: 10).

Pri teoretičnem obravnavanju mladinske književnosti se raziskovalci soočajo s problemom določitve sprejemnika tega področja literature, saj le-ta predstavlja nestalno, izmuzljivo in specifično spreminjajočo se kategorijo (Kobe, 1987: 10). Da je preučevanje otrokove recepcije literarnih del eno izmed bistvenih izhodišč za strokovno in znanstveno preučevanje te zvrsti književnosti, opozarja že Boris Paternu leta 1969 v svojem referatu (*Dečja književnost – šta je to?*) (Kobe, 1987: 10).

Središčno problematiko literarnoteoretičnih preučevanj predstavlja opredelitev literarnih vrst, zvrsti in oblik mladinske književnosti, ki se lahko obravnavajo v okviru temeljnih vrst, kjer se izoblikujejo različice že znanih žanrov, ali pa nastajajo specifične kategorije mladinske književnosti, kot je na primer slikanica. Zaradi te problematike nastajajo po svetu različni poskusi klasifikacij in tipologij literarnih zvrsti, oblik in kategorij mladinske književnosti, kar pa zaradi različnih izhodiščnih pogledov na zvrstnost mladinske književnosti povzroča le nedorečenost, neenotnost in nepreciznost v terminološkem poimenovanju posameznih žanrov (Kobe, 1987: 11).

Nenazadnje se kot poseben problem pri teoretičnem preučevanju mladinske književnosti pojavlja tudi področje del, ki so bila prvotno napisana za odraslega bralca, pa so v sodobnem času postala mladinsko branje, in pa vse priredbe in predelave literarnih del, kot so priredbe ljudskega proznega izročila, priredbe avtorskih del, ki so v izvorniku namenjena odraslim, in pa predelave avtorskih del, ki so bila že v izvorniku namenjena mladini (Kobe, 1987: 12-13).

2.3. Mladinska proza

»Določitev pojma oz. oznake mladinska književnost se povezuje s tremi členi predmetnega področja literarne vede, tj. z avtorjem, besedilom in naslovnikom« (Saksida, 2001: 405). Njeno bistvo je umetniškost, izhaja iz avtorjevega doživljanja otroštva, namenjena je predvsem bralcu do starostne meje osemnajst let, od nemladinske književnosti pa se loči po oblikovnih in vsebinskih značilnostih. Iz različnih perspektiv besedila mladinske književnosti izhaja tipologija zvrsti in vrst, med katerimi je najbolj razvejana zvrst proze (Saksida, 2001: 405-406). »Sodobna slovenska mladinska proza vključuje bogat spekter raznolikih vrst, besedilnih vzorcev in tem« (Saksida, 2001: 455). Glede na teoretična izhodišča švedskega raziskovalca Göteja Klingberga, ki mladinsko književnost deli na iracionalno in realistično (Kobe 1987: 165), se tudi slovenska mladinska proza deli na neresničnostno mladinsko prozo,

ki obsega klasično umetno pravljico in povedko, živalsko pravljico, nesmiselnice in sodobno pravljico ter fantastično pripoved, in na resničnostno mladinsko prozo, ki obsega pripoved s človeškimi osebami, živalsko, avtobiografsko in zabavno oziroma trivialno pripoved. (Saksida, 2001: 430-455).

2.4. Mladinski roman

Razprave različnih teoretikov niso enotne glede posameznih poimenovanj in obstoja žanrov, vendar se kljub pestrosti preučevanj v literarnoteoretičnih razpravah o mladinski književnosti pojavlja tudi termin *mladinski roman*. Med mladinske romane štejemo dolga prozna besedila, ki imajo epsko notranjo formo, kar ustreza Kosovim formalnim določilom romana, in govorijo o življenju najstnikov. Mladinski roman je tista oblika, po kateri posegajo najstniki v četrtem obdobju bralnega razvoja, to je v obdobju abstraktne inteligence, kar je v zadnji triadi osnovne šole in v srednji šoli, ko tako njihov psihični razvoj kot tudi količina izkušenj dosežejo zmožnost razumevanja daljših in zapletenejših besedil. (Haramija, 2005: 32-33). S stališča mladinske književnosti bi smeli govoriti o mladinskem romanu kot posebni književni vrsti v območju prehodne literature, kar naj bi se nanašalo na obdobje po 12. ali 13. letu otrokove starosti pa do konca branja mladinske književnosti. (Haramija, 2003: 173)

Glavni literarni lik mladinskega romana je mladostnik v težavnem pubertetnem obdobju, literarni čas in kraj sta precej določljiva, ni pa pretirane večplastnosti, saj mladega bralca zanima predvsem zgodba. Pripovedovalec je največkrat prvoosebni, to je glavni literarni junak, ki je pogosto tudi naslovni lik mladinskega romana in pripoveduje o svojem življenju. Tudi v slovenski mladinski realistični pripovedni prozi obstajajo besedila, ki presegajo pripoved in jih lahko uvrščamo med mladinske romane, čeprav ne sodijo vsa književna dela, namenjena najstnikom, med mladinske romane, ampak je to oznaka le za manjši del mladinske književnosti. Temeljni žanri slovenskega realističnega romana so avanturistični mladinski roman, ljubezenski mladinski roman, socialno-psihološki mladinski roman in roman »v kavbojkah« ali »jeans« roman. (Haramija, 2003: 175).

Avanturistični mladinski roman

V središču avanturističnega mladinskega romana je avantura, v katero se podajo glavni literarni liki, najpomembnejši element avanturistične zgodbe je težak problem, ki se izteče v

srečen konec. Poseben tip avanturističnega romana je potopisni roman, ki pa v slovenski mladinski realistični prozi ni dosegel bistvenega razvoja. (Haramija, 2003: 175-176)

Ljubezenski mladinski roman

Ljubezenski mladinski roman postavlja v središče dogajanje najpogosteje najstnico, ki skozi svoja dejanja in monologe prikazuje prvo ljubezen. Ta ljubezen je za glavno literarno junakinjo večna, prava in edina, ko pa razpade, ima skoraj katastrofične značilnosti. (Haramija, 2003: 176)

Socialno-psihološki mladinski roman

Trend odpiranja mladinske književnosti različnim temam, ki so bile v preteklosti cenzurirane, se je začel šele v šestdesetih letih dvajsetega stoletja. V mladinsko književnost prihajajo tako nove in nove teme, kot so aids, anoreksija, psihične bolezni, rak, homoseksualnost, spolna zloraba, incest, posilstvo, samomor, smrt, razidem in druge. V slovenskem prostoru so nekateri avtorji poskušali detabuizirati tovrstne teme, čeprav so pogosto naleteli na neodobranje drugih odraslih, medtem ko so mladi bralci detabuizirane teme dobro sprejeli. (Haramija, 2003: 176-177)

Roman »v kavbojkah« ali »jeans«s roman

Tako je žanr mladinskega romana poimenoval Aleksandar Flaker, ki je kavbojke uporabil kot prikaz odnosa do sveta in ne kot hlače. Jeans generacija predstavlja mladostnike s specifičnim pogledom na svet, z zanimanjem za rock glasbo in upornike skoraj brez razloga. Temeljni problem »jeans« romana je prikaz deškega literarnega lika, ki s v sodobnem svetu ne znajde in ne prepozna svoje vloge v njem. Tovrsten roman pripoveduje zgodbo deškega literarnega lika, največkrat srednješolca, ki se na življenje odziva zelo neodgovorno, pestijo ga šola in starši, njegov glavni življenjski cilj pa so zabava, eksperimentiranje z drogami in alkoholom in prve spolne izkušnje. (Haramija, 2003: 178-179)

3. NEJKA OMAHEN

3.1. Življenjepis in literarno ustvarjanje

Nejka Omahen se je rodila 6. februarja 1983 v Ljubljani kot drugi otrok Pavla in Magde Omahen. Skupaj z mamo, očetom in bratom živi v Šmartnem pri Litiji. S pisanjem je začela že v osnovni šoli, ko ji je bilo sedem let je namreč že napisala tri strani dolgo knjižico z naslovom *Mesojeda roža*. Resneje se je s pisanjem začela ukvarjati pred vstopom v sedmi razred, ko je med poletnimi počitnicami napisala knjigo z naslovom *Modri zvezek* ali *Dnevnik Vanje Juvan*. Po krajšem premoru so zaradi vpliva knjig iz zbirke Baletni copatki sledila tri dela z dogajanjem v angleškem okolju, in sicer *Zvezda z odra*, ki ji jo je leta 1998 izdala osnovna šola, *Drsalka v modrem* in *Županovi hčerki*. (Omahen, 2000: 303).

Po končani osnovni šoli je nadaljevala šolanje na bežigraski gimnaziji. Prvič je dobila širši krog bralcev z romanom *Silvija*, ki je po srečnem naključju prišel v roke urednici založbe DZS, ki je leta 1999 knjigo izdala v zbirki *Dober dan, roman!* (Omahen, 2000: 303). Zanj je leto kasneje prejela tudi nagrado po izboru mladih bralcev *Moja najljubša knjiga 2000*. Istega leta je izšla knjiga *Življenje kot v filmu*, po kateri je bil kasneje posnet in na TV Slovenija predvajan tudi istoimenski mladinski film. Sledila sta romana *Dež* leta 2001 in roman *Veliko srce* leta 2002.

Po maturi se je Nejka vpisala na dvopredmetni študijski program geografije in primerjalne književnosti na filozofski fakulteti v Ljubljani in leta 2008 uspešno diplomirala. V času študija je napisala *Prigode Poprove Pipi* leta 2004 in roman *Spremembe, spremembe* leta 2007. Po diplomi leta 2009 je sledil še roman *Temno sonce*, leto kasneje pa še njen do sedaj zadnji objavljen roman *Oh, ta kriza!*.

3.2. Literarno-zgodovinska umestitev avtorice in njenih del

Nejkina literarna dela se uvrščajo v sodobno slovensko mladinsko književnost, saj so tako oblikovno kot tudi vsebinsko namenjena bralcem do starostne meje osemnajst let. Spadajo v resničnostno mladinsko prozo, natančneje med pripovedi s človeškimi osebami, ki so »besedila, pri katerih je besedilna stvarnost posnetek stvarnega življenja otrok in mladostnikov« (Saksida, 2001: 444). Ker imajo tovrstne pripovedi več razločevalnih potez, jih je mogoče razvrščati v podskupine glede na različne kriterije. Prvi kriterij je starost glavnih literarnih oseb, kjer so glavne osebe lahko otroci do 8, 9 let - takih del pri Nejki

Omahen ne zasledimo, glavne osebe so lahko najstniki do starosti 15 let – srečamo jih v delih *Silvija*, *Življenje kot v filmu*, *Dež* in *Prigode Poprove Pipi*, ali najstniki med 15. in 18. letom, ki jih najdemo v romanih *Veliko srce*, *Spremembe, spremembe*, *Temno sonce* in *Oh, ta kriza!*.

Drugi kriterij je število glavnih literarnih oseb, kjer je lahko glavna oseba posameznik, kot je to v večini Nejkinih romanov in del; skupina, kot je v romanu *Spremembe, spremembe*, kjer je glavnih oseb več, čeprav med seboj ne tvorijo skupine in se nekatere sploh ne poznajo; otrok ali žival, kar pa pri Nejki Omahen ne zasledimo.

Tretji kriterij za razvrščanje v podskupine je različna tematika, pri Nejki se povsod ponavljajo iste tematike, kot so odraščanje, družina, šola, srečanja z vrstniki in odraslimi, v *Prigodah Poprove Pipi* pa imamo tudi tematiko igre, saj so literarne osebe precej mlajše kot pri drugih delih.

Četrty kriterij je razpoloženje, ki vlada v zgodbi in je lahko vedro, saj pripoveduje o vsakdanjosti mladine, kot je to v delih *Silvija*, *Prigode Poprove Pipi*, *Spremembe, spremembe* in *Oh, ta kriza!*, ali konfliktno, saj opisuje tragično soočanje mladostnika s težkimi preizkušnjami, kot je razvidno v delih *Življenje kot v filmu*, *Veliko srce*, *Dež* in *Temno sonce*.

Zadnji kriterij pa je tehnika pripovedovanja, ki je lahko prvoosebna mladostnikova pripoved, kot je v večini del Nejke Omahen, v romanu *Spremembe, spremembe* in *Dež* si prvoosebno pripoved izmenjuje več različnih literarnih oseb, ali tretjeosebna pripoved odraslega, kot je v delu *Prigode Poprove Pipi*.

Večina Nejkinih del je opredeljenih kot mladinski roman, izjemi sta le *Življenje kot v filmu* (2000) in *Prigode Poprove Pipi* (2004). Glede na žanrsko delitev mladinskega romana Dragice Haramija prevladuje ljubezenski mladinski roman, zasledimo pa lahko tudi nekatere značilnosti socialno-psihološkega mladinskega romana, ko se avtorica na primer v romanu *Dež* (2001) dotika teme smrti in psihičnih bolezni, in pa nekatere žanrske značilnosti »jeans« romana, ko na primer v romanu *Temno sonce* (2009) prikazuje najstnico, ki se na življenje odziva zelo neodgovorno, pestijo jo šola in starši, njen glavni življenjski cilj pa so zabava, eksperimentiranje z drogami in alkoholom ter prve spolne izkušnje.

Tilka Jamnik v spremni besedi *Nejka Omahen in njeni romani kot v življenju* ocenjuje, da so dela za tako mlado pisateljico, kot je Nejka Omahen, odlična, »čeprav jim je mogoče po obrtni ravni in umetniški moči očitati še nekatere pomanjkljivosti in slabosti, zlasti če jih primerjamo s kakovostnimi besedili odraslih avtorjev« (262). Med mladimi pisci pa je Nejka Omahen enkratna in edina mlada avtorica, ki pri osemnajstih letih v slovenskem prostoru premore tri obsežna že objavljena besedila. Po njenem mnenju je Nejka nedvomno nadarjena za pisanje, obenem pa ima srečo, da živi v okolju, ki spodbudno vpliva na razvoj njenega literarnega daru. Knjige piše z mladostniško silovitostjo, neposrednostjo in prepričljivostjo, zato je med mladimi bralci zelo priljubljena. V svoje romane vloži vse kar ve, čuti in doživlja, v svojih mladih literarnih junakinjah pa neposredno in iskreno ubesedi svoje misli, čustva, želje, hrepenenja, bojazni, sanje in načrte. Svoje vrstnike, mlade bralce, pritegne, ker so njeni literarni junaki in junakinje njim enaki in se soočajo s podobnimi težavami, stiskami, uspehi in radostmi. So namreč fantje in predvsem dekleta na pragu samostojnega življenja, ki jih čakajo pomembne odločitve glede šolanja, ki se čustveno osamosvajajo od drugih družinskih članov, se navezujejo na svoje punce in fante, osrednjega pomena pa je prijateljstvo med njimi. (Jamnik, 2001: 262)

Jamnikova ugotavlja, da je vsak Nejkin roman tematsko in fabulativno svež. Tudi pripoved mlada pisateljica razpreda tako, da je privlačna in zanimiva, v njej pa je polno zapletov, zamenjav, skrivnosti, duhovitih podrobnosti, naključnih in usodnih dogodkov, ki tvorijo tudi resnično življenje, pri tem pa je čutiti marsikateri literarni vpliv drugih pisateljev. Na ravni fabuliranja zgodbe in razpredanju tkiva je mogoče zaznati, da bi starejši in spretnejši pisec marsikaj obrnil drugače in da Nejka ob svoji mladosti predvsem njenih prvih romanov obvladuje življenje in literaturo do te mere, vendar silovitost in iskrenost njenega pisanja pretehtata pomanjkljivosti. Prav njeno mladostniško doživljanje in izražanje je bistvo in največja odlika mlade pisateljice, ki zna zelo potanko in potrpežljivo popisati čustvovanje svojih literarnih junakov in junakinj. (Jamnik, 2001: 263)

Nejkine knjige so glede na neposredno doživljanje sveta in življenja in glede na mladostniški ustvarjalni postopek *romani kot v življenju*. V njih je, kot poudarja Jamnikova, čutiti, da je pisateljica mlada, prav njeno iskreno, neposredno in mladostniško silovito pisanje pa je odlika njene literature in hkrati edina pomanjkljivost v primerjavi z literaturo izoblikovanih odraslih pisateljev. (Jamnik, 2001: 263)

4. ANALIZA ŽENSKIH LIKOV V DELIH NEJKE OMAHEN

4.1. Roman *Silvija*

4.1.1. Glavni ženski liki

SILVIJA MLAKAR

Silvija Mlakar je glavna protagonistka v romanu, obenem pa v prvi osebi tudi pripoveduje zgodbo. Je 14-letno dekle, ki obiskuje 7. razred osnovne šole in je, kot se sama na začetku poimenuje, »čisto navadna punca z navadnim življenjem«. Skozi zgodbo odkrivamo, da je njena zunanost nekaj posebnega in da je dekle, kot pravi njena mama, na pogled predvsem zanimivo. Ima velike sive oči, ki se prilagajajo drugim barvam v okolju (na primer ob pogledu na morje dobijo odtenek modre barve), lepe dolge lase in polt, ki na soncu hitro potemni. Njena postava je vitka, sestra ji pravi, da je kot prekla, vendar se ji ni treba prav nič truditi za to. Je športen tip dekleta, dobro igra košarko in do prijateljic se najraje odpelje s kolesom. Sama pravi, da ne da veliko na svoj videz, ne mara nositi oblek, ne mara se ličiti in se neprestano ubadati s svojim videzom, kot to počne njena starejša sestra Brina. Kljub temu pa je prav ona tista, ki od vseh deklet pritegne največ pozornosti med fanti. Zanja se začne zanimati najlepši fant na šoli – Danijel oziroma Dani, čeprav ga sama na grd način zavrne. Vanjo se zaljubi tudi Peter, brat sestrinega fanta, s katerim sta si skozi celotno zgodbo ves čas v laseh, čeprav je bralcu dano slutiti, da je njuna simpatija obojestranska, kar se na koncu tudi izkaže za resnico. Poleg Petra je Silvija všeč tudi njegovima prijateljema, čeprav sta jo videla le enkrat. V šoli v naravi pa je všeč celo tovarišu Borutu, ki ji v šali celo reče, da bi se z njo celo poročil, če bi bila starejša (Omahen, 1999: 135). Zanja se na morju zanimata tudi dva fanta, s katerima se skupaj s sestro naključno spoznata, nadvse simpatična pa je tudi očetu od Petra, gospodu Bregarju. Skozi zgodbo odkrijemo, da je Silvija zelo pogumno, strogo, živahno in samozavestno dekle, ki se rada veliko smeji in je skoraj vedno dobre volje, zato ima poleg oboževalcev tudi veliko prijateljic. Njena samozavest pa verjetno izvira prav iz tega, da ja izredno uspešna in nadarjena za vsako stvar, ki se je loti. Tako na primer igra klavir veliko bolje od svoje sestre Brine, v košarki se lahko kosa ali je celo boljša od vseh fantov, v plavanju je nepremagljiva, v šoli v naravi pa se izkaže, da je naravni talent za delanje vozlov, pri plezanju prav tako z lahkoto premaga nasprotnika, pri lokostrelstvu pa zadane kar vse puščice v sredino tarče. Ko ima njena, sicer odlična, sestra Brina težave pri učenju stopic, jih ona, kljub temu da je eno leto mlajša, popolnoma obvlada. Njena najljubša barva je zelena, kar se odraža pri njenih oblačilih, ki so po večini v tej barvi, njen najljubši predmet je slovenščina. Edini negativni lastnosti oziroma slabosti, ki jih pri junakinji opazimo, sta njen

odpor do kač, čeprav drugače obožuje živali, in pa to, da otrok ne zna biti preveč prijazna in z njimi nima ravno potrpljenja. Vsekakor je Silvija prikazana kot zelo posebna deklica, ki je zaradi svojega pogumnega in drznega obnašanja prav gotovo za vzor marsikateri mladi bralki.

BRINA MLAKAR

15-letna Brina Mlakar je najstarejša hčerka gospe Mlakar. Silvija jo že na začetku opredeli kot najlepšo med njimi tremi, čeprav ji sama tega nikoli ne prizna in jo vedno draži ter spravlja v slabo voljo s pripombami o njenem videzu. Brina ima svetle dolge lase, majhen nos in prav tako kot Silvija velike sive oči, ki pa niso tako posebne kot Silvijine. Ima lepo postavo, za katero pa veliko skrbi, saj vsako jutro pred zajtrkom dela trebušnjake, poleg tega pa trenira rock'n'roll in hip-hop. Za razliko od Silvije ogromno da na svoj videz, saj se vedno liči in lakira nohte, na plaži se, raje kot plavati, nastavlja soncu, čeprav je njena polt veliko svetlejša in nikoli ne zares porjavi, zato na morju uporablja samoporjavitveno kremo. Ko je doma, se najraje gleda v ogledalu, ponoči pa jo celo tlačijo nočne more, da se je njeno ogledalo razbilo in se nima več kje občudovati svoje podobe. Razen plesa ni športen tip dekleta, veliko raje je v krilcih in čevljih z visoko peto. V šoli je vestna in pridna, do svojih sester pa se, tako zaradi uspeha kot tudi svojega videza, vede nekoliko vzvišeno. Igra klavir, vendar pri tem ni preveč uspešna, je pa tudi velika oboževalka Elvisa Presleyja, njena najljubša barva je rdeča. Avtorica nam jo predstavi kot popolno nasprotje Silvije, zato se sestri tudi ves čas prepirata, čeprav se imata v resnici radi.

ALEKSANDRA MLAKAR

11-letna Aleksandra Mlakar je najmlajša med sestrami, na začetku romana prične obiskovati 6. razred osnovne šole. V zgodbi nima tako pomembne zgodbe, kot jo imata njeni starejši sestri, služi predvsem temu, da občasno popestri dogajanje. Silvija jo opisuje kot »genija« njihove družine, saj je vedno z nosom v knjigah in je prava navdušenka nad kemijo in ostalimi naravoslovnimi vedami. Tudi ona hodi v glasbeno šolo, za razliko od svojih sester, ki igrata klavir, pa sama igra violino. Ima svetlo rjave lase in modre oči po mami, vendar ni lepa, saj ima prevelika usta. Med zgodbo jo mama zaradi slabšega vida pelje k okulistu, zato prične nositi očala, ki pa ji zelo lepo pristajajo, zato postane samozavestnejša. Zaradi svoje mladosti je še precej otroško strahopetna, to se izkaže predvsem takrat, ko s Silvijo ponoči kampirata na travniku pred njihovo novo, še ne popravljeno hišo. Za razliko od svojih sester ne zna

kuhati, ko se loti, vedno vse uniči. Je privrženka zdrave prehrane, zato vsako jutro je sadje in tudi druge prepričuje, naj dan začnejo z vitamini. Njena najljubša barva je vijoličasta.

BREDA MLAKAR

Breda Mlakar je 37-letna mama treh navihanih in napornih najstnic, s katerimi je primorana živeti v majhnem stanovanju. Z možem sta se pred leti ločila, zato praktično sama vzgaja njune tri hčerke. Ima svetle lase in modre oči, kadar je v službi, je vedno zelo urejena. po poklicu je učiteljica 4. razreda osnovne šole. Silvija pravi, da za svoja leta zgleda dokaj mlada, velja za najlepšo učiteljico na njihovi šoli. Svoje hčerke ima zelo rada, vendar je do njih večkrat preveč popustljiva, prav tako pa jih preveč razvaja z velikimi darili ob vsaki priložnosti.

4.1.2. Stranski ženski liki

NIKA POLAR

Nika Polar je Silvijina sošolka in najboljša prijateljica, s katero se družita že od malih nog. Po karakterju je prijazna in preprosta, po zunanosti pa debelušna in okroglih lic, zato na trenutke tudi nekoliko nerodna. Zna dobro kuhati.

PETRA

Petra je v zgodbi omenjena le s svojim imenom. Tudi ona je Silvijina sošolka in prijateljica. Ima črne oči in dolge, črne lase. Živi na kmetiji, v šoli je slaba učenka in komaj zdeluje razrede.

MAJA KOŠIR

Maja je tudi Silvijina sošolka in prijateljica ter Petrina najboljša prijateljica, sicer pa tudi njeno čisto nasprotje. Ima svetle kratke lase, po karakterju pa je plašna in sramežljiva. V šoli je odličnjakinja, živi pa v popolni, lepi in brezhibno čisti hiši.

REBEKA

Rebeka je na začetku zgodbe Brinina najboljša prijateljica, vendar je do svoje prijateljice nesramna in zahrbtna, zato se njun prijateljstvo kmalu konča. Silvija jo opisuje kot veliko, zoprno punco ostrega pogleda.

MILENA BREGAR

Milena Bregar je najboljša prijateljica Brede Mlakar iz osnovnošolskih let. Je rjavolasa ženska, ki veliko govori in odlično kuha, Silviji zaupa, da si je želela postati kuharica. Ima dva sinova, 16-letnega Damjana in 15-letnega Petra.

TADEJA RIBIČ

Tadeja Ribič je dvojčica Mateja Ribiča, s katerim sta stara znanca Bregarjeve družine, saj imajo zimski vikend v istem kraju, kjer se vsako leto srečajo. Silvija jo takoj označi, kot tiste vrste dekle, med katera spada tudi njena sestra Brina. Je namreč zelo lepa, ima dolge, svetle lase.

IRMA ZIEGE

Irma Ziege je nova punca Silvijinega očeta, s katero se namerava poročiti. Je Nemka, oče po ločitvi živi v Nemčiji, kjer ima uspešno podjetje, njen priimek pa v prevodu, kot ugotovi Silvija, pomeni »koza«. Ženska je veliko mlajša od Silvijinega očeta, Silvija ji pripisuje kakih 30 let. Ima svetle lase in je vedno izredno drzno oblečena.

RIKA ZIEGE

Rika je Irmina mlajša sestra. Je svetlolasa lepotica, vendar, kot pravi Silvija, že na prvi pogled deluje butasto. Ima 17 let in se ukvarja z manekenstvom.

EVA MAJCEN

Eva je Silvijina nova soseda. Ima kratke, črne lase, je visoka in na prvi pogled popolna. Ko si jo Silvija kasneje podrobneje ogleda, ugotovi, vendarle njen videz ni tako popoln, saj ima nekoliko prevelika usta. Je pa vseeno zelo lepa, športen tip dekleta, s prifrknjenim nosom in čudovito modrimi očmi. Silviji se zdi zelo dostojanstvena in klepetava. Kot Brina tudi Eva obožuje Elvisa Presleyja in čeprav je Brina na začetku sploh ne mara, kmalu postaneta najboljši prijateljici.

V romanu zasledimo še nekaj bežno omenjenih ženskih likov:

- Amelija Kovač – učiteljica matematike in Silvijina razredničarka
- Tina Besednik – vzdevek Beseda – učiteljica slovenskega jezika
- »Kislina« – učiteljica biologije, vedno kislina in namrgodena

- stevardesa Ana – prijateljica Silvijine mame
- Mira Lajkar – ravnateljica osnovne šole
- mama od Eve

4.2. Roman *Življenje kot v filmu*

4.2.1. Glavni ženski liki

JULIJA JORDAN

Julija Jordan je glavi ženski lik romana, ki v prvi osebi pripoveduje celotno zgodbo. Je 14-letno dekle, ki živi v Ljubljani samo z očetom, ki je veliko zdoma, in mlajšim bratom, mama ji je pri sedmih letih umrla. Zato je Julija za svoja leta zelo zrelo in samostojno dekle, dokler se ji življenje ne povsem obrne na glavo. Julija nenadoma dobi mačeho in novo »sestro«, obenem pa se mora preseliti k njim v povsem nov in neznan kraj, zapustiti svoje stare prijatelje in pričeti obiskovati 8. razred na povsem novi in neznani šoli. Zaradi novih okoliščin se iz mirne in pridne deklice proti svoji volji spremeni v upornico, da ubrani sebe in svoje bližnje. Po zunanosti je izredno podobna svoji umrli mami, saj ima svetle lase in velike, rjave oči. Njena najljubša barva je rjava, zato je veliko njenih oblačil rjave barve. Je vljudna in bistre glave, na novi šoli hitro postane zelo popularna. Skozi zgodbo ugotovimo, da dobro prenaša bolezen in bolečino in da je zelo izbirčna glede fantov. Ima velik posluš za jezike, med novimi sošolci daleč najbolje govori angleško. Že od vrtca je imela željo po igranju, v šolskih predstavah se je izkazala kot dobra igralka, bolelo pa jo je, da oče, znan gledališki režiser, vse do konca zgodbe, ko ji končno ponudi vlogo v svojem filmu, ni opazil njenega talenta. Ob koncu zgodbe jo psihiater označi kot bistro, nadpovprečno dekllico čedne zunanosti.

JASNA JELEN

Jasna Jelen je 14-letna hčerka Leje Jelen, nove izbranke Julijinega očeta. Že na prvi pogled je nekoliko podobna Juliji, ima svetle dolge lase in živo modre oči. Skozi zgodbo pa se nadvse trudi, da bi izgledala natanko tako kot Julija, zato si enako postrizže lase in modre oči spremeni z lečami v rjave. Po karakterju je zelo sramežljiva, tiha in resna, predvsem pa povsem podrejena svoji mami. Zato je razvajena in ker nikomur ne zaupa, je nedružabna. Njena edina ljubezen je igranje, imela je glavno vlogo v enem izmed filmov Julijinega očeta, vendar sama o tem nikoli noče govoriti. V šoli je pridna, vendar ni tako bistre glave kot Julija, zato se mora veliko več učiti. Ko zboli za gripo, potrebuje veliko časa za okrevanje. Ker je povsem

nesamozavestna, v vsem posnema Julijo, tako v oblačenju kot v obnašanju. V odnosu do nje, ki postane njena prva in edina prijateljica, se na začetku izkaže kot nežna in vdana prijateljica, vendar njeno obnašanje skozi zgodbo postaja vse bolj nenavadno in nejasno. Postaja hladnokrvna in zlobna, preračunljivo se maščuje nedolžnim ljudem in ob tem nikoli ne izgubi živcev. Zaradi svoje blaznosti ob koncu zgodbe povzroči prometno nesrečo in kasneje pristane na psihiatričnem oddelku. Psihiater ugotovi, da je že od otroštva rahlo motena, predvsem pa razvajena in zmedena zaradi vpliva njene mame.

LEJA JELEN

Leja je Jasnina mati samohranilka in nova ljubezen Julijinega očeta. Po poklicu je maskerka, tako sta se z očetom tudi spoznala. Je vitka ženska z zelenimi očmi in pobeljenimi lasmi, vedno oblečena v oprijete kostime in obleke živih barv. Za njeno narejeno in spačeno prijaznostjo se skriva fina, avšasta dama, ki kmalu pokaže svoj pravi obraz. Njena najljubša barva je rdeča, zato je cela hiša pretirano opremljena v stilu rdeče barve. Nima pojma o kuhanju in zdravi prehrani na sploh, do sina in hčerke svojega novega izbranca se vede nesramno in krivično. Večkrat je histerična in občasno ima napade besa. Julija ji zabrusi, da je »navadna načičkana afna« (Omahen, 2000: 114).

KITI DOYLE

Kiti je skrivnostna deklica, hčerka skrivnostne Eme, ki se sredi leta pojavi na novi šoli. Je malce okrogle postave in ima rdeče oranžne, na kratko postrizene lase. Na prvi pogled ni lepa, vendar Julija kasneje ugotovi, da ima lep nasmeh in lepe zelene oči z dolgimi trepalnicami ter da se lepo oblači. Njen glas je visok in piskajoč, kar je posledica bolezni in operacije glasilk, ki jo je imela pred leti. Drugi se je zaradi posebne zunanosti in sramežljivosti izogibajo, Julija pa se z njo spoprijatelji in spozna, da je imela Kiti razburljivo življenje, da veliko ve in zna ter da je preprosta in dobra prijateljica. Kasneje skupaj ugotovita, da nista le dobri prijateljici, ampak da ju vežejo tudi sorodstvene vezi, saj se izkaže, da je Julijina umrla mama izginula sestra Kitijine mame.

4.2.2. Stranski ženski liki

VERONIKA VERONT

Veronika Veront je v prisotna le po pripovedovanju drugih likov, saj je umrla že sedem let preden, se začne odvijati zgodba romana. Bila je zelo, zelo lepa, imela je svetle lase in

rjave oči. V boju za svojo srečo se je skregala s svojo družino in odšla svojim sanjam naproti. Postala je uspešna in znana igralka, kot si je nekdaj želela. Na snemanjih je spoznala Julijinega očeta, s katerim sta se zaljubila in imela dva otroka. Ko je bila hčerka stara 7 let in sinček 3, je zbolela za rakom in umrla.

EMA VERONT

Ema je Kitina mama, vendar se v zgodbi razkrije, da je tudi sestra Julijine mame, torej Julijina teta. Je prijazna in posebna ženska, manjše, drobne postave in dolgih, ravnih, črnih las. Oblači se preprosto in deluje popolnoma naravna. Po poklicu je novinarka.

IRENA COKAN

Irena je lepa, rjavolasa punca, ki velja za najpametnejšo punco v razredu. Vsa dekleta, ki se družijo z njo, so na šoli najbolj popularna. V prostem času trenira tenis, kar je družinska tradicija. Je prijazna in samozavestna punca, vendar se v določenih trenutkih vede nekoliko vzvišeno, predvsem do zanimive in drugačne Kiti, kar ji Julija zameri, sama pa čez čas spozna napako in svoje vedenje popravi.

NADJA LIKAR

Nadja je Julijina najboljša prijateljica in sosedka že od malih nog. Ima štrnaste lase, rdeča lica in odločen, nagajiv pogled. Je gostobesedna in vedno polna domislic. V zgodbi spoznamo, da je antitalent za ples, na plesnih vajah vztraja le zato, da kljubuje svoji mami, da zjutraj rada dolgo spi in olika ter pravila vedenja niso njena odlika.

KITINA BABICA

Kitijina in, kot kasneje izvemo, tudi Julijina babica je starejša, uglajena in modra gospa, ki živi skupaj s svojo hčerko Emo in vnukinjo Kiti v starejši hiši na robu mesta. Izvemo, da je zelo trmastega značaja, prav zaradi tega se s svojo drugo hčerko, Julijino mamo, nikoli ni uspela pobotati, čeprav ji je bilo zaradi tega izredno hudo.

V romanu je omenjenih še nekaj drugih, za zgodbo manj pomembnih ženskih likov:

- gospa Likar - Nadjina mama, stroga in starokopitna ženska, zaposlena kot profesorica na univerzi
- gospa Mali – skrivnostna in zadirčna starejša ženska, ki ima v lasti staro trgovino z barvami,

v vasi vedno prva izve, ko se kaj novega dogaja

- mama od Julijinega očeta – gospodovalna in nemogoča, zato z njo nimajo nobenih stikov
- Martina Mežnar – lepo in športno dekle, Julijina znanka iz paralelke iz prejšnje šole
- Mira – Julijina prijateljica
- Tanja A., Tanja B., Daša in Teja – nove Julijine prijateljice, najpopularnejše punce na šoli
- Sonja – majhna pegasta rdečelaska, igralka v filmu Julijinega očeta
- Helena – velika punca z dolgimi svetlimi lasmi, tudi igralka v filmu Julijinega očeta
- učiteljica biologije – stroga, ne prenese klepetanja
- gospa Kersnikova - frizerka

4.3. Roman *Dež*

4.3.1. Glavni ženski liki

LEJLA GABER

Lejla Gaber je glavna junakinja romana, ki, izmenično z drugim ženskim likom, v prvi osebi pripoveduje zgodbo. Njeno pravo ime, ki ga je dobila po prababici, je Gabrijela, vendar ga sovraži, zato jo nihče nikoli ni klical po pravem imenu. Oče jo je klical »Punči«, mama »Porednica« in starejša sestra »Hudiček«. Ko pa ji je najboljša prijateljica predlagala, da bi jo lahko klicali Lejla, je od takrat naprej nihče več ne pokliče drugače. Ko pripoveduje o svojem otroštvu, pove, da je bila malce razvajen otrok, vendar ni potrebovala toliko pozornosti svojih staršev. Ni hodila v vrtec, za vso svobodo se ima zahvaliti mami, očetu se je zdela preveč divjaška. Bila je živahen in neubogljiv otrok, z napadi hude trme, nikoli se ni igrala s punčkami, ampak s starim orodjem in pokvarjenimi telefoni. Kasneje v šoli je bila glavna frajerka v razredu, imela je namreč najbolj potolčena kolena, največja je bila in daleč največ je vedela o avtomobilih, nihče ji ni segal niti do gležnjev. Okrog hiše se je vedno potikala v izdelanih kratkih hlačah in majici potrebni pranja in bila vajena bolečine. Vedno je preizkušala svoj pogum in ugotovila, da ji ga ne manjka. Njeno obnašanje je bilo fantovsko, zaradi česar so jo fantje občudovali, dekleta pa zaničevala. Živi v veliki družini, ima namreč starejšo polsestro Heleno in polbrata Marka, 2 leti starejšega brata Eneja, 5 let mlajšega brata Kaja in 3-letno sestrico Loto. Zgodba se prične, ko ima Lejla 14 let in obiskuje 8. razred osnovne šole. Visoka je 172 cm, ima ognjeno oranžne lase po svoji mami, odločne zelenomodre oči in ustnice stisnjene v trmasto črto. Zase pravi, da ima čudno razvrščene zobe in da so edini lepotni dodatek, ki ji ga je podarila narava, njene lepe noge, ki jih vsi fantje na šoli občudujejo in na katere je izredno ponosna. Na pogled ni lepa, je pa izredno zanimiva. V zgodbi izvemo,

da dobro teče, saj nad posteljo ima cel kup medalj in pokalov, ki jih je s tekom osvojila, s čimer pa se nikoli ne hvali. Je odlična plesalka, na plesišču je vedno najboljša, ljubi hitrost in ne prenaša tujcev. Po njenem pripovedovanju izvemo, da je med fanti zelo priljubljena in da je do tedaj imela že 3 fante, med katerimi izpostavi samo Davida, katerega naključno srečata s Floro v kinu. Po karakterju je divja in vedno pove, kar misli. Vendar s časom ugotovimo, da je zaprta vase in ker v sebi kopiči jezo, se ne zna obvladovati in se obnaša kot grobijanka. Za vsako malenkost vzkipi, izusti kaj žaljivega in se obnaša kot kakšen togoten otrok. Nikoli ne joče, saj je prepričana, da so solze odraz šibkosti. Njena najboljša prijateljica Anabela jo opisuje kot lahkomiselno, nezaupljivo in zelo zahtevno dekle, ki potrebuje čas, da se navadi na nove stvari. Njena prababica Jelka, ki jo od vseh ljudi še najbolj razume, se strinja, da je Lejla naporno, sebično, domišljavo in vzkipljivo dekle, vendar ni potuhnjena, ampak še preveč odkrita. Prepričana je, da ni tako brezčutna, kot je videti, in da se to njeno »veliko, robato dekle« (Omahen 2001: 76) v svetu prav dobro znajde. Flora, ki Lejlo občuduje in se na vsak način želi spoprijateljiti z njo, spozna, da je Lejla ena najbolj sebičnih in vase zagledanih ljudi, obenem pa tudi ena najbolj spoštovanih ali vsaj najbolj predrznih punc na šoli. Njen vihrav karakter se odraža tudi v njeni vihravi, veliki in skoraj nečitljivi pisavi. Zaradi njene vzkipljivosti, zamerljivosti in mračnosti jo prijatelji primerjajo z nevihtnim oblakom, kar jo zelo razjezi, saj se svojega obnašanja pravzaprav sploh ne zaveda. Ob koncu zgodbe Flori uspe, da se Lejla končno zlomi in s solzami izlije vso bolečino in jezo, ki se je v njej toliko časa kopičila.

ANABELA HADRIJAN

Anabela je 14-letna Lejlina sosedica, sošolka, predvsem pa najboljša prijateljica. Ima svetle dolge lase, ki se čudovito svetijo in velike, modre, na široko odprte oči. Je majhna in suha deklica z bledim obrazom, zato je videti tako nebogljen. Vedno je oblečena v bela krila z volančki, v laseh nosi pentljo in prijetno diši. Njen glas je visok in nežen. Videti je zelo nežna in prestrašena, Flora pravi, da je na njej nekaj nenavadnega in nadzemeljskega. Lejlini in Florini prijatelji Anabelo primerjajo z dežjem. Je pametna in tiha deklica, ki zmeraj vse pove po pravici. Vedno je resna, mirna in odkrita. Kljub temu da je izredno dobrega srca, pa je v razredu nihče preveč ne mara, ker se jim zdi čudaška in nenavadna. Anabela pa ostaja razumevajoča, vedno pripravljena dati pameten nasvet in polna modrosti, zaradi katerih se zdi starejša, kot je v resnici. S sestrično pomočjo ji Lejla nadene vzdevek mala Belle. Ker je sama edinka, obožuje Lejlino veliko družino in vse otroke na sploh. Njeno veliko veselje je šivanje,

že od malih nog izdeluje oblekice za svoje punčke, zato z veseljem ponudi pomoč, ko Lejlina sestra Helena izdeluje svojo kolekcijo oblačil. Doma živi v težkih razmerah, saj je kljub bogastvu in izobilju vsega materialnega prepuščena sama sebi. Oče je večino časa odsoten zaradi službenih potovanj, mama pa ima psihične težave. Malo Belle drži zelo na kratko, ne pusti ji veliko zdoma, v šolo pa jo vedno pripelje osebni šofer. Kljub temu da je Anabela ubogljiva, pa ima njena mama pogosto psihične izbruhe, med katerimi jih mala Belle tudi skupi in zaradi katerih zelo trpi. Vendar pa družinske težave sprejema mirno in se niti enkrat nikomur ne potoži zaradi svojega nesrečnega življenja. V svoji bistri glavici sluti, da v prihajajočem letu ne bo več živa, vendar njenim namigom in slutnjam nihče ne verjame, Lejla pa se ji celo posmehuje, saj ve, da je mala Belle pretirano vraževerna. Vendar se tokrat njene zle slutnje uresničijo. Ko se zaradi Lejlinega zbadanja prvič odpravi peš v šolo, jo na poti zbije avto in mala Belle podleže poškodbam. Ko je ni več, Lejlina mama ugotavlja, da se ji je vedno zdela tako osamljena in resna, »ko jo je človek pogledal, ga je spreletel srh, tako nezemeljska je bila videti«. (Omahen, 2001: 186). Flora ugotavlja, da je bila nezemeljska, preveč dobra in prijazna, da bi lahko bila resnična in bolj močna kot kdorkoli, ki ga je kdaj poznala.

FLORA NAMOBI

Flora je deklica, ki se z družino na novo preseli v mesto in to ravno v zapuščeno Štrausovo hišo, kjer imata Lejla in Anabela svoje skrivališče. Tako se spoznajo in Flora takoj želi postati njuna prijateljica. Njen oče je črnc iz Afrike, njena mama pa je belka, tako da je Flora mulatka. Ker pa je dobila več očetovih genov, pravi, da je »črna ko vrag«. (Omahen, 2001: 21). Zaradi njene barve kože so jo že v vrtcu tretirali kot manj vredno in neumno. Z družino so se vedno selili iz kraja v kraj, vendar je bil odnos ljudi do njene polti vedno enak. Vendar je Flora vedra in na zunaj brezskrbna punca z večnim sončnim nasmehom. Po karakterju je na trenutke nekoliko trmasta in preveč radovedna, ampak drugače prijazna, razumevajoča in zelo potrpežljiva, predvsem do Lejle, ki se do nje vede grdo in nesramno. S svojim bratom ima izredno dober in zaupljiv odnos, saj sta se v letih, ko so ju zaradi barve kože gledali postrani, zaradi iste usode precej zblížala. Zase pravi, da je »po črnkih merilih precej čedna« (Omahen, 2001: 21), ima veliko lepih oblek in vse ji izredno lepo stojijo. Ima lepe, dolge noge, zaradi katerih predstavlja Lejli veliko konkurenco. V šoli ji gre precej dobro, čeprav je na začetku zamudila kar nekaj dni pouka. V življenju želi postati odvetnica, kot je njena

mama. Prijatelji, ki so Lejlo primerjali z nevihtnim oblakom in Anabelo z dežjem, Floro primerjajo s sončkom.

4.3.2. Stranski ženski liki

HELENA GABER

Helena je 23-letna Lejlina polsestra, ki živi skupaj s svojo hčerko Elviro v zgornjem nadstropju hiše. Je mati samohranilka, ki želi biti samostojna in neodvisna, zato ne želi pomoči od staršev. Študira modno oblikovanje, obenem pa pripravlja svojo kolekcijo, da bo dobila obljubljeni službo. Ima črne ravne lase in lep prijazen obraz. Lejla pravi, da je čudovita, pametna in dostojanstvena. Sama pripravlja kosilo zase in za hčerko, Lejla, ki se včasih kosilu pridruži, meni, da je Helena povprečna kuharica. Ko od svoje matere prejme pajka v darilo, izvemo, da sovraži pajke.

DARJA GABER

Lejlina mama Darja je ženska z razmršenimi živo oranžnimi lasmi in zelenimi očmi. Vedno nosi nenavadne obleke in ni ji dosti mar za njeno zunanost. V zgodbi izvemo, da se je pred poroko pisala Martin in da je Lejlinega očeta spoznala, ko je med iskanjem inspiracije za pisanje udrila v njegovo hišo. Ko sta se poročila, ji je bilo 23 let. Darja še vedno piše knjige in njen urnik je se vedno prilagaja njeni inspiraciji. Čeprav se trudi, o kuhanju nima pojma in vedno kaj zažge ali pripravi kosilo, ki je povsem neužitno. Vendar je Lejla prepričana, da je najboljša mama na svetu, saj se nikoli ne prepirata in skoraj nikoli ni stroga. Večino časa je raztresena, vedno dobrodušna in zelo popustljiva. Ko jo Flora spozna, ugotovi, da je simpatična, prikupna in zmedena ženska.

MARIJA

Marija je bivša žena Lejlinega očeta, s katerim ima dva otroka, Heleno in Marka, ki pa oba raje živita pri očetu. Lejla pravi, da je »najbolj važna in najbolj načičkana ženska, kar jih pozna« (Omahen 2001: 15). Ima ledeno hladne oči, temnordeče ustnice, hreščeč glas in vedno nosi petke. Po Lejlinem mnenju je »videti kot ženska v srednjih letih, ki želi biti podobna dvajsetletnici« (Omahen, 2001: 77). Izvemo, da je polna denarja in ko pride na obisk, zaigra skrbno in ponosno mater. Pravi, da je občutljiva, v resnici pa ima kamen namesto srca. Alergična je na oranžne lase, ki jih imajo po Darji vsi Darjini otroci in to vsakič znova pove.

Vedno pride nenajavljena v neprimernem trenutku in se vede povsem neprimerno. Nihče je ne mara, še njena dva otroka sta do nje povsem hladna in jo raje kličeta kar po imenu.

PRABABICA JELKA

Prababica Gabrijela oziroma Jelka, kot jo vsi kličejo, ker prav tako ne mara svojega imena, med zgodbo dopolni 90 let. Ima sive lase spete v figo, modre oči in živahen obraz. V sebi ima modrost, zaradi katere jo tako Lejla lot njene prijateljice občudujejo. Živi v hišici na robu mesta, kjer jo Lejla večkrat obišče. Prababica Jelka je namreč edina, ki svojeglavo Lejlo razume, saj pravi, da je bila v mladosti prav takšna.

LOTA GABER

Lotica, kot jo vsi kličejo, je najmlajša Lejlina sestra, stara komaj 3 leta. Prav tako kot ostali Darjini otroci ima tudi ona ognjeno rdeče laske. Je izredno dojemljiva in bistra deklica, obenem pa tudi miren in ubogljiv otrok.

ELVIRA

Elvira je Helenina 3-letna hčerka in je pravo Lotino nasprotje. Je navihana, radovedna in včasih neznansko poredna. Že na prvi pogled je takoj videti, da ime azijske poteze, njen oče je namreč Kitajec.

ANABELINA MAMA

Anabelina mama je izjemno lepa ženska. Ima svetle lase, zvite v veliko figo, nosi prelepe obleke in ima globok, tih glas. Navdušena je nad gledališčem in gledališko igro. V zgodbi izvemo, da ni zdrava, saj ima hude psihične težave in na trenutke postane paranoična. Takrat se dere, si puli lase in razbija vse, kar ji pride pod roko. Čeprav ima verjetno svojo hčerko rada, jo med takimi izbruhi hudo prizadene.

GOSPA MOKASIN

Gospa Mokasin je 93-letna okrogla, rdečelična gospa s širokim nasmehom. Spoznamo jo, ker je prijateljica Lejline prababice. Je stara veseljakinja, za rojstni dan svoje prijateljice se je celo močno napila. Ko se za nekaj odloči, je povsem nedopovedljiva. Zatisne si ušesa in začne peti, da preglasi in presliši sogovornika. Stara Moka, kot jo imenuje Lejla, med zgodbo umre.

FLORINA MAMA

Florina mama je čedna ženska z očali, po poklicu je odvetnica. Flora se je zdela izredno pogumna, da se je poročila s črncem.

V zgodbi zasledimo še nekaj le bežno omenjenih ženskih likov:

- gospa Humar – mestna klepetulja
- Katarina – dekle iz paralelke, glavna osvajalka na šoli, ki prireja domače zabave
- Lejlina razredničarka – ženska z resnimi očmi in sivimi razmršenimi lasmi
- gospodična Samovrh – psihologinja na šoli, resna, dokaj mlada ženska z velikimi očali in zapeto bluzo

4.4. Roman *Veliko srce*

4.4.1. Glavni ženski liki

LARA MAJ

Lara Maj je glavni ženski lik, ki pripoveduje zgodbo in se skozi njo prelevi iz tihe, nesamozavestne punce v mlado žensko, ki je v življenju uspela najti svoje mesto in ve kaj hoče. Ker je brez mame in očeta, živi v sirotišnici, v domu gospe Grudnove. Počuti se osamljena, nihče je ne razume, zato je žalostna in nesrečna. Svojo globoko osamljenost in bolečino lajša s pisanjem pisem svoji mami, za katero sploh ne ve, ali je še živa. Ker ji primanjkuje zbranosti, osemletko zaključi s povprečnim uspehom. Ker se vedno raje drži bolj v ozadju, jo drugi vidijo kot tiho punco z mislimi nekje daleč stran, zato jo dojemajo kot drugačno in čudno, preveč z drugega sveta, da bi se kdo ukvarjal z njo. Pravijo ji »sanjarka« ali »umetnica«. Jasmina, ena izmed deklic v sirotišnici, ji pravi »zasanjan stvor na dveh nogah, ki ga komajda opaziš« (Omahen, 2002:11). Njena strast so romantični filmi, zaradi katerih sanja o princu na belem konju, ki jo bo rešil bednega življenja. Ob koncu osemletke nenadoma izve, da ima strica, h kateremu se mora preseliti v odmaknjeno vas Grče. Na njeno veliko žalost pa se izkaže, da še zdaleč ni dobila toplega doma, ampak je primorana živeti v hladni Hiši sedmih kamnov, s neprijaznim in strogim stricem, zoprnim bratrancem Maksom, ki ji življenje še dodatno greni, z odmaknjeno in nedostopno gospodinjo ter zagrenjeno in na posteljo priklenjeno teto. Njena edina uteha in veselje je risanje, za katerega je zelo nadarjena, čeprav svojih slik še nikomur ni pokazala. Vendar pa se stric Leon odloči, da bo hodila na gimnazijo in ne na oblikovno šolo, kot si je od nekdaj želela in načrtovala. Zaradi tega se počuti še bolj žalostno, internat in gimnazija pa se ji zdita turobna. Toda s časom spozna in

dobi nekaj dobrih prijateljev in njeno življenje se začne obračati na bolje. V romanu smo priča njenemu čustvenem zorenju, ko se iz vedno poslušne in ubogljive deklice Lara spremeni v trmasto in samozavestno dekle. Na gimnaziji postane zelo aktivna, poleg umetnostnega krožka obiskuje še atletiko in pevski zbor, obenem pa se prične resno učiti in napredovati tudi v šoli. Prijatelji jo imajo radi, saj je, kot ji reče Črna Tina, »tako krasno preprosta in zmedena« (Omahen, 2002: 206), vseeno pa se na vsak način hoče spremeniti. Vendar se kmalu nauči vzeti življenje v svoje roke in tako najde sama sebe, ne da bi se več želela spremeniti ali biti kdo drug. Še vedno ima rada naravo, kamor se je rada zatekala po tolažbo, še vedno ostaja romantična Lara z glavo nekje v oblakih in prava mojstrica sanjarjenja, še vedno hrepeni po ljubezni in ima pestro čustveno življenje, predvsem pa ima veliko srce. Prijatelj Tom ji zaupa, da je drugačna od drugih punc in da ni še srečal človeka z večjim srcem od nje, »povsem preprosta, hkrati pa nekaj posebnega«, vsak, ki jo spozna, jo mora imeti rad, če hoče ali ne (Omahen, 2002: 361). Po svoji zunanosti je podobna svoji na novo odkriti družini, v katero prav ona prinaša življenje. Ima črne lase kot bratranec Maks in velike, temne oči kot stric Leon in bled obraz.

4.4.2. Stranski ženski liki

STELA

Stela je Larina sostanovalka v internatu, s katero se zaradi povsem različnih karakterjev ne ujameta ravno najbolje, vendar ste kasneje kljub nekaterim občasnim nesporazumom neke vrste prijateljici. Lara v njej na prvi pogled vidi svojo sanjsko podobo. Stela ima namreč dolge svetle lase, popoln obraz, popolno telo in popoln nasmeh, obenem pa nosi popolno in imenitno ime. Vedno je urejena in naličena, nosi čevlje z visoko peto, omaro pa ima polno dragih oblek vrhunskih blagovnih znamk. Je pridna učenka, ukvarja se z navijaštvom in ne je mesa. Veliko se gleda v ogledalu in je večna optimistka. Vendar se kmalu izkaže, da le ni tako popolna, saj malce ošabna, ukazovalna, nastopaška in ne more živeti brez pozornosti, zato hoče vedno biti v središču dogajanja. Lari se zdi, da je trapasta, visoka, vase zagledana goska.

MINKA GRADIŠEK

Minka je dekle z rjavimi lasmi in velikimi mišje sivimi očmi ter velikimi očali. Zaradi svojega izgleda dobi vzdevek Miš. Sošolci in učenci na šoli jo imajo za piflarko, zgubo in revo, ker se v družbi zapre vase in ne spregovori. Vendar z Laro se uspeta spoznati in kmalu postaneta

najboljši prijateljici. Minka je vestna in odlična učenka, ima starejšo sestro in dva brata. Ob Lari in drugih prijateljih iz njihove družbe tudi ona postane samozavestnejša in zgovornejša.

KRISTINA – ČRNA TINA

Kristina je ena najbolj razvpitih punc na šoli, hodi v 2. letnik gimnazije. Je visoko dekle s temnomodrimi na kratko postriženimi lasmi. V popku ima uhan, oblači se izzivalno in vedno v črno barvo, od tod tudi njen vzdevek Črna Tina. Je strastna kadilka, zato ima verjetno tudi nizek hripav glas. Obnaša se kot svetovljanka, ki pozna življenje in pokvarjenost, je vzvišena, zajedljiva, včasih celo nesramna. Zase pravi, da ni preveč bistra in da ne mara piflanja, vedno je preveč samokritična, trmasta in cinična. Zaradi njenega videza in obnašanja marsikdo na šoli misli, da je narkomanka, veliko preklinja, vedno grdo gleda in deluje čudno, prav tako ji je malo mar za vsa pravila. Vendar Lara ugotovi, da »je nekje globoko v notranjosti desetkrat bolj prestrašena in negotova kot oni« (Omahen, 2002: 215). Njeno edino veselje je dramska igra, zato se na Larino pobudo vpiše v dramski krožek in tako dobi glavno vlogo v novi šolski predstavi.

JASMINA

Jasmina prav tako kot Lara živi v sirotišnici v domu gospe Gruden, vendar je njena zgodba nekoliko drugačna. Njena mama je umrla, oče pa se je ponovno poročil in ima sina, vendar mu nova žena ne pusti, da bi hčerka živela pri njih, zato mora živeti v sirotišnici. Oče je bolj malo prisoten, zato jo zaradi slabe vesti nenehno zasipa z dragimi darili. Jasmina je lepa, ima čudovite rjave, dolge in kodraste lase. Na šoli je zaradi svoje lepote, lepih in dragih oblek ter dobrih ocen priljubljena, vsi fantje jo občudujejo. Vendar pa je njena lepota samo zunanja, kajti kot oseba je izredno trd in nesramen človek, brez občutka za čustva drugih ljudi. Ko Jasmina po nekaj mesecih zbeži iz sirotišnice in poišče Laro na njenem novem domu pri stricu, čeprav je bila do nje vedno zlobna in nesramna, Lara ugotovi, da se je spremenila in da se ji sploh ne zdi več tako lepa. Ima krajše lase in njena usta so pravzaprav prevelika, je pa še vedno zelo nesramna.

GOSPA MIMI

Gospa Mimi je gospodinja strica Leona v Hiši sedmih kamnov. Je starejša gospa s sivimi lasmi in izsušenim obrazom. Že na prvi pogled deluje zdolgočasena in osamljena, ves čas pa se pretvarja, da ji je vseeno za vse. Pri svojem delu je izredno natančna, do Lare pa je zadirčna

in jo večkrat ošteje zaradi malenkosti. Lara ugotovi, da je vdova že deset let, po moževi smrti pa je izgubila skoraj vse stike tudi s svojo hčerko. Skozi zgodbo odkrijemo, da vendarle ni tako odmaknjena in nedostopna, kot se pretvarja, saj kmalu pokaže, da ima Laro pravzaprav zelo rada in jo neskončno pogreša, ko gre v internat.

LARINA TETA

Larina teta, katere imena v zgodbi ne izvemo, je čemerna, zamorjena in jezikava ženska, ker je zaradi bolezni že pet let priklenjena na posteljo in zaprta v eni izmed sob v Hiši sedmih kamnov. Zato Lara po naključju izve za njen obstoj šele po nekaj tednih bivanja pri stricu. Teta je drobna ženska s sivorjavimi lasmi in očmi kot dve temnomodri globoki jezerci. Po obrazu ima nešteto gubic, njena usta so vedno ukrivljena navzdol. Tekom zgodbe izvemo, da je priklenjena na posteljo, ker je zaradi bolezni izgubila obe nogi. Ob Larini pomoči in vztrajnosti se iz zagrenjene in zoprne ženske spremeni v prijetno in ponovno vedro gospo, kakršna je bila pred leti, preden je zbolela.

GOSPODIČNA ANDREJA

Gospodična Andreja je galeristka, znanka profesorja umetnosti, ki pride na šolo poiskat morebitne mlade talente za razstavo v galeriji. Je visoke postave, ima kratke črne lase in je vedno elegantno oblečena. Po obnašanju je prevzetna in polna sama sebe, pri iskanju talentov pa kritična in hoče le najboljše. Lari se zdi premalo naravna in premalo preprosta, predvsem pa »brezobzirna koza« (Omahen, 2002: 301).

LARA MAJ

Lara Maj je Larina mama, kateri Lara ves čas zgodbe piše pisma, čeprav jih nikoli ne odpošlje. Proti koncu zgodbe izvemo, da je že vrsto let mrtva in pokopana v manjši vasi blizu Grč. Čisto na koncu zgodbe pa ugotovimo, da je hčerka ob rojstvu dobila njeno ime.

V romanu je še veliko drugih, manj pomembnih ženskih likov:

- Jana – deklica iz sirotišnice, ki edina prijateljuje z Laro, čeprav se Lari zdi dolgočasna, ker nikoli ne oporeka in se vedno z vsem strinja
- Mirjam – lepo in visoko dekle, ki gre na zmenek z Larino simpatijo
- ženska na vlaku – 27-letna, zgarana ženska, ki Laro ogovori na vlaku
- Micka – velika, debela, neprijazna in nepotrpežljiva prodajalka v Grčah

- Tina – visoka in mlada učiteljica pevskega zbora s prijetnim globokim glasom, po vzdeku
Nota
- socialna delavka – prijazna gospa z velikimi očali in širokim nasmehom
- Mojca – čedna svetlolaska iz 1. letnika z dolgimi, vitkimi nogami in pokončno držo, športnica, za katero se izkaže, da je Tomova sestrična
- Minkina sestra – visoka, čedna in prav nič učenjaška, pravo Minkino nasprotje

4.5. Kratka zgodba *Prigode Poprove Pipi*

4.5.1. Glavni ženski liki

PETUNIJA POPER

Petunija Poper je glavna junakinja zgodbe, okrog katere se vrti celotna zgodba. Svoje nenavadno ime je dobila po roži v Knjigi imen v Gobjem dolu, vendar je nihče ne kliče po imenu, ampak je vsem poznana kot Poprova Pipi. 11-letna deklica je temnolaska z razmršenimi lasmi in velikimi očmi zlato-rumeno-rjave barve ter pegicami na nosu. Za svoja leta je precej majhna, kar jo zelo jezi. Sovraži oblekice in krilca, ker so preveč punčkasta, raje nosi kratke hlače, umazane od potikanja okrog hiše. Do takrat, ko zgodba začne, ni hodila v šolo, ampak jo je poučeval njen očka. Ker je od malih nog živela v hiši tik ob gozdu, ima rada gozd, naravo in svobodo. Ker se veliko potika sama po gozdu, že od nekdaj zna paziti sama nase. Ve veliko o obnašanju živali in vremenu, pozna vse mogoče žvižge. Po karakterju je zelo vročekrvna, togotna in polna energije, zato svoji mami velikokrat povzroča preglavice. Ne slovi ravno po zanesljivosti, včasih je nerodna in velikokrat kaj pozabi, predvsem pa se nikoli ne drži navodil. Ničesar se ne boji in upa si poskusiti vse, prav tako pa tudi vsakemu pove, kar mu gre. Je poseben otrok, polna iskrivih zamisli in energije, ustvarjena za navihanost in veselje, le včasih z mislimi odplava nekam stran. Vedno je pripravljena na vse, bodisi delo bodisi zabavo, uči se prav tako rada, kot igra in ko v Gobjem dolu začne hoditi v šolo, je edina v razredu, ki jo šolska snov zanima. Redkokdaj zboli, če pa že, je zelo zahtevna in nestrpna bolnica. Privlačijo jo nenavadne in prepovedane stvari, nagajivosti pa jo, kot pravi, kar same poiščejo. S svojo prikupnostjo postane ljubljena vseh gostov v domači gostilni. Sovrstniki jo radi zbadajo zaradi njene majhnosti, toda ker je bolj pogumna od vsakega fanta, jo spoštujejo in ker ima zanimive ideje, jo imajo vsi radi v svoji družbi. Čeprav je pri vseh igrah najboljša, se nikoli ne hvali s svojimi uspehi.

GOSPA POPER

Gospa Poper je živahna, malce debelušna ženska bujnih svetlih las, spretno spetih okoli glave. Zaradi moža in naporne hčerke ima utrjen značaj in je vajena muhavosti. Je potrpežljiva in mirna, a odločna. Kadar pa njena jeza vseeno doseže zgornjo mejo, se je bolje umakniti, da se ji jeza pohladi. Drugače je vesele narave, včasih jo ponoči nosi luna in zelo se boji miši.

NORMA MEDVED

Norma Medved je ena najpomembnejših žensk v Gobjem dolu. Je visoke rasti, zelo suha, prav koščena, oblečena v skrbno zlikane obleke, spete do vratu. Ima zelo svetle lase, vendar prav nič sive in »tako modre oči, da se je zdelo, da bi lahko človek skočil vanje in zaplaval« (Omahen, 2004: 29). Je stroga gospa, za katero zgleda, da vidi naravnost skozi steno. Je pametna in razumna ženska, mati štirih sinov in štirih hčera. Pipi se ji zdi zabavna, saj je bila v času svoje zgodnje mladosti tudi sama prav tako neukrotljiva in polna domislic.

ALBINA

Albina ali Binca je pekova mlajša hčerka. Je svetlolasa, prijazna, preprosta in prestrašena deklica, vedno oblečena v lepe oblekice s čipkami in volančki. Je tiha in zaprta v svoji lupinici. V šoli pozorno sledi in si vestno zapisuje, vendar le zaradi strahu pred odraslimi, saj v resnici razume le vsako tretjo besedo, vseh ji je le seštevanje. Doma je naučena, da je naloga žensk kuhanje in pospravljanje. Ima razkošno sobo, ki jo deli s svojo starejšo sestro. Vedno je ubogljiva in pridna, kadar je njena mama jezna nanjo, zelo trpi. V ničemer ni preveč dobra, zato je še bolj sramežljiva. Ko se začne družiti z razigrano Pipi, postane bolj živahna in vesela.

MALICIJA

Malicija je razvajena hčerka bogatega mizarja. Ima živordeče ravne lase in predrzen pogled, vedno je lepo oblečena. Že na prvi pogled je zelo samovšečna, saj hodi vzravnano, z visoko dvignjeno glavo, s ponosnim pogledom in ukrivljenim nasmeškom. Je edinka in zato zelo razvajena, vedno hoče, da je vse po njenem. O sebi in o svoji družini ima preveč dobro mnenje in hoče biti fina gospodična. Po karakterju je hudobna, potuhnjena in tekmovalna, nikoli ne pozabi, kdaj ji je kdo škodoval. Vedno je zoprna in godrnjava, saj ji nikoli ni nič prav.

ANA

Ana je mlada učiteljica, ki iz mesta prispe v Gobji dol, da bi poučevala tamkajšnje otroke. Študirala je v »velikem mestu« in to je bilo njeno prvo poučevanje. Na pogled je za ljudi iz Gobjega dola nenavadna in skoraj smešna. Na sebi ima namreč hlače in to takšne, ki vse preveč poudarjajo določene dele telesa, njeni lasje pa so povsem kratki, kar je oboje nezaslišano za gobjedolska dekleta. Nosi svetleče uhane, zaradi česar je za vaščanke lahkoživka. Po obrazu pa se jim je zdi z nečim namazana, Ana se namreč liči. Njen glas je odločen, a prijazen. Kot učiteljica je zelo živahna, a tudi stroga in trmasta. Skozi zgodbo se precej spremeni in prilagodi življenju v Gobjem dolu. Ne nosi več hlač, ampak dolga rožnata krila, lasje so ji zrasli in niso več tako kratki in ne liči se več. Edino , česar ni spremenila, so njeni uhani, ki jih še vedno nosi. Proti koncu zgodbe pa postaja zasanjana, bolj nežna in bolj popustljiva, kar je posledica njene zaljubljenosti.

4.5.2. Stranski ženski liki

GOSPA PEKOVA

Gospa pekova je ženska, ki ima v Gobjem dolu pekarno, od tod tudi njeno poimenovanje. Je zelo okrogla in ima nenavadne lase. So svetlo-rdečkaste barve in tudi že malce sivi, na temenu speti v figo. Nosi ponošen klobuk, ki ji sploh ne pristaja. Doma ima glavno besedo. Ima dve hčerki, za katera pravi, da sta največja angelčka na svetu.

GOSPA MESARJEVA

Mesarjeva žena je videti strašna. Je srednje velike in čvrste postave, ima široke zobe in njene oči nekako hudobno gledajo. Dela v moževi mesnici in ima enega sina.

MIMOZA

Mimoza je starejša pekova hčerka in Albinina sestra, stara 17 let. Je visoko in suho dekle s štrenastimi svetlimi lasmi in svetlimi očmi. Ker je vse življenje živela pod strogim nadzorom svoje mame, je zelo neodločna in si nikoli ne upa povedati svojega mnenja. Vedno je veljala za pridno, rahlo omejeno dekle, a se z delom natararice v gostilni Pri Popru nekoliko spremeni in postane predrznejša.

UČITELJICA

Učiteljica, ki je v Gobjem dolu poučevala otroke, preden je prišla Ana, je v zgodbi omenjena le s svojim poklicem. Izvemo, da je ženska v srednjih letih in da je bila včasih sošolka Pipijevega očeta. Kot učiteljica je zelo stroga, nosi očala in ima cvileč glas. Rada si domišlja, da se je učenci bojijo in da ve vse, kar je treba vedeti.

GOSPA PIŠKOT

Gospa Piškot je debela in prijazna ženska, zaposlena kot kuharica v gostilni Pri popru. Edina reč, ki jo spravi v slabo voljo, je, da jo kdo moti, medtem ko kuha.

LIZA

Liza je najmlajša izmed osmih otrok gospe Norme Medved. Stara je pet let in je zelo pridna deklica, edina v hiši, ki mami kaj pomaga. Ima svetle, skoraj bele skodrane lase in modre oči kakor poletno nebo. S svetlimi kitkami, ki jih ponavadi nosi, je »ljubka kakor iz pravljice« (Omahen, 2004: 89).

MANA

Mana je ena izmed osmih Medvedovih otrok, stara je 17 let. Tudi ona ima svetle, skoraj bele skodrane lase in oči modre kakor poletno nebo. Je bledolično dekle z ogromnimi očmi, za katero zgleda, da živi v drugem svetu. Je zelo nežna deklica, ki samo sanjari in postava naokrog.

LAVINA

Lavina je prav tako Medvedova hčerka, stara je 14 let. Po izgledu spominja na svoji sestri, saj ima tudi ona svetle, skoraj bele skodrane lase in oči modre kot poletno nebo. Po karakterju pa je zelo živahna in glasna, v šoli je vedno hihitava in klepetava.

ALICA

Alica je najstarejša Medvedova hčerka, o kateri izvemo le to, da je pobegnila v Svet in da je bila nekaj časa Anina sostanovalka.

V zgodbi srečamo še nekaj bežno omenjenih ženskih likov:

- gospa učiteljeva – visoka, malce zalita gospa z zelo kodrastimi, štrlečimi lasmi

- gospa šivilja
- gospa slaščičarka
- gospa trgovčeva

4.6. Roman *Spremembe, spremembe*

4.6.1. Glavni ženski liki

ŠPELA KOREN

Špela je prva izmed treh glavnih junakinj zgodbe, ki skupaj z glavnim moškim likom pripovedujejo zgodbo. Je 16-letno dekle, ki kasneje v zgodbi dopolni 17 let. Njen zaščitni znak so njeni rdeče pobarvani lasje, vedno speti v dva čopka. Ima modre oči in širok nasmeh. Njena postava ni ravno popolna, saj ima nekaj kilogramov preveč. Ko se ogleduje v ogledalu, ugotovi, da njen trebuh ni raven, da njen pas ni vitek in da ima velike prsi, zadnjico in stegna. Ker se zna vedno primerno obleči, uspe zakriti svoje pomanjkljivosti in poudariti svoje prednosti. Tadej, fant v katerega je že celo življenje zaljubljena, ugotovi, da je Špela, taka kot je, videti zdrava in naravna. V šoli ima povprečne ocene, zaradi katerih se ne obremenjuje preveč. Največ preglavic ji povzročata fizika in kemija. Ima dva mlajša bratca, stara deset in dvanajst let. Doma veliko pomaga pri gospodinjskih opravilih, med tednom večkrat skuha tudi kosilo zase in za bratca, ker staršev še ni iz službe. Ker je po naravi optimistična in se veliko smeji, jo imajo vsi zelo radi. Na vse gleda z vesele strani, izžareva pozitivno energijo, nič ne komplicira in na svet gleda sproščeno. Je živahna, simpatična in ima svoj šarm, zaradi katerega je za fante privlačna. Po naravi je zelo romantična, preprosta in odkritosrčna, v družbi pa dobra sogovornica in nikoli nič ne zameri. Tadej se zaljubi vanjo, ker je »polna življenja in veselja, mehka, nežna in živa« (Omahen, 2007: 167). Ker je vedno prijazna, sproščena, nenarejena, preprosta in vedno dobre volje, je zelo priljubljena med vsemi.

SARA GRUM

Sara je druga izmed glavnih treh ženskih likov v zgodbi. Ima svetlo rjave lase do ramen, s katerimi se ne ukvarja preveč, in rjave oči. Zaradi očal deluje strogo in daje videz resne in pametne punce, po drugi strani pa so očala prijeten dodatek njenemu zanimivemu obrazu. Ima krasno postavo, je vitka, ampak ne suha, povsod je je ravno prav. Njena zunanost je nekaj posebnega zaradi njenih nenavadnih oblačil, zaradi katerih spominja na hipije. Nikoli ni videti sodobno, ampak zgleda, kot bi izbirala oblačila iz mladostne garderobe svoje mame. Klemen, ki se vozi z njo na vlaku, meni, da je ljubka, če bi se le lepše držala. Sara je vedno resna,

odrasla in globoka, zaničuje modne smernice. Vzvišena je nad vsemi ljubezenskimi težavami, in noče letati za fanti, kot druge punce njenih let, ampak se želi čim več naučiti in v življenju nekaj postati. Deluje hladno in vzvišeno, rada je sama in ni preveč za družbo. Klemen pravi, da je »zapeta piflarka«, saj je zapeta, na videz stroga in čudaška nedostopna ter naduta in čudaška. Je zelo ambiciozna in zanima jo šolska snov, zato ostali sklepajo, da je dolgočasna. Hodi na gimnazijo v Ljubljano in rada posluša škotsko in irsko narodno glasbo. Njena starša sta ločena, Sara živi pri očetu in njegovi partnerki Aniti. Rada čuva svojo polsestrico Eriko in pravi, da jo ima najraje na celem svetu. Nikoli ne joče pred drugimi in ima, kot sklene Klemen, naporen značaj, saj se ves čas mršči.

IVA VRHOVNIK

Iva je na videz popolno dekle, ki se nekaj let pred pričetkom zgodbe preseli v mesto. Ima kratke svetlo rjave lase, velike srnje oči in prijazen nasmeh. Je visoka in vitka, ima dolge noge in plosek trebuh. Njene ustnice so polne, nos je majhen in oči so globoke, mirne in žalostne, zaradi česar zgleda kot prestrašena srna. Je resno in bistro dekle, ki je zaradi tragične smrti svoje mame pred leti prestrašeno in ranljivo. Zato se pretirano naveže na svojega fanta Tadeja in postane povsem odvisna od njega. Ker je zaradi nenehnega strahu in panike, ki ju čuti, nedružabna in zadržana, prav tako pa nima nobenih svojih interesnih dejavnosti, je Tadej edina oseba, s katero se druží. Ne mara pa, če ji fant premočno izkazuje čustva, ne mara crkljanja, ne pusti, da bi jo razvajal, ampak se najraje samo drži za roke. Tadej s časom ugotovi, da se Iva preveč trudi, da bi bila popolna in da tudi zato ni več srečen z njo. Iva je drugače edinka in po mamini smrti živi sama z očetom. Čeprav je njen fant velik glasbenik, sama nima posluha in ne uživa pretirano v glasbi. V šoli je pridna in dobiva lepe ocene. Skozi zgodbo se Iva zelo spremeni in ni več od nikogar tako odvisna. Več se druží z drugimi ljudmi, začne obiskovati fotografski krožek in ni več tako prestrašena in zadržana, kot jo spoznamo na začetku zgodbe.

4.6.1. Stranski ženski liki

URŠA KOREN

Urša Koren je Špelina mama. Iz zgodbe izvemo, da je po videzu zelo podobna Špeli in da je po poklicu tajnica. S hčerko se dobro razumeta, čeprav se ves čas zbadata in godrnjata druga čez drugo. Špelina mama rada godrnja, vendar ni preveč stroga. Ko jo Tadej prvič sreča, pravi, da je videti odločna (Omahen, 2007: 238).

ERIKA GRUM

Erika je Sarina 3-letna polsestra. Je svetlolasa in ima kodraste lase. Malo je razvajena, vendar ponavadi vseeno uboga.

BARBARA

Barbara je Sarina mama. Je mladostna ženska s poslovno žilico, ki se je raje kot za družinsko življenje odločila za kariero in urejeno življenje.

NINA

Nina je Klemenova starejša sestra, 22-letna študentka, ki s prijateljico živi v Ljubljani. Postržena je čisto na kratko, njeni lasje so črne barve in ji štrlijo v zrak. Je samozavestna in nasmejana ter izbirčna glede izbire fanta. Za glasbo ima svojevrsten okus, tako kot njen brat in oče pa tudi sama trenira karate.

ANA MALAR

Ana Malar je Ivina mama, ki je umrla že nekaj let pred začetkom zgodbe. Po poklicu je bila novinarka. Umrla je, ko jo je fant, ki ji je hotel ukrasti torbico, štirikrat zabodel. Bila je lepa, pogumna in nasmejana ženska. Imela je svetle lase kot Iva in iste polne ustnice. Iva se je spominjala, da ni marala zgodnjega vstajanja, pa je hčerki vseeno vsako jutro pripravila zajtrk.

SARINA BABICA

Sarina babica je močna in odločna ženska, ki je večino svojega življenja posvetila poučevanju v šoli. Predana je bila delu, rada ima svojega zeta in vnukinjo, Sari predstavlja zgled v življenju. Med zgodbo pa Sarina babica umre zaradi zastoja srca. Sara ugotavlja, da je bila čisto povprečna babica in da je bila tako bolehnna in slabotna kot vi ljudje njenih let.

V zgodbi srečamo še veliko ženskih oseb, ki na razvoj dogodkov nimajo posebnega vpliva:

- Anita – Sarina mačeha in Erikina mama
- Tadejeva mama – polsestra Sarinega očeta, po očetu italijanskega rodu, majhna in temnolasa ženska z iskrečimi očmi
- Klemenove bivše punce:
  - Sonja – dobra plesalka s sijočimi temnimi lasmi

- Kristina – ne preveč lepa
- Jasna – kolegova polsestra, divja in polna energije, oblečena vedno črno, veliko govori in kadi travo
- Alenka – svetlolasa punca s simpatično prestrašenim obrazom, preveč se navezala na Klemena
- Andreja – sproščena, zabavna in ravno prav divja, a noče resne zveze
- Sabina – sredstvo za prebolevanje Andreje
- Ela – 19-letna udeleženka fotografskega tečaja, drobna, zgovorna punca z otroškim obrazom, študira novinarstvo
- udeleženka fotografskega tečaja – visoka punca z dolgimi temnimi lasmi in privlačnim obrazom
- Tina – novinka pri karateju, na videz popolna svetlolaska iz prvega letnika z modrimi vabečimi očmi
- gospodinjska pomočnica na Ivinem domu – prijazna gospa
- Ivina psihiatrinja – prijazna ženska

4.7. Roman *Temno sonce*

4.7.1. Glavni ženski liki

ADELINA

Adelina oziroma Adi, kot jo imenujejo prijatelji, je skoraj 18-letna najstnica, ki v prvi osebi pripoveduje zgodbo. Ko opisuje svoje otroštvo, pove, da je bila pogumen, živahen in svojeglav otrok. Že kot majhna je obiskovala veliko krožkov, po mamini volji je igrala klavir, čeprav ga ni marala, hodila je k baletu, čeprav ni bil preveč zanjo, pri šestih letih pa je že hodila na tečaj angleščine. Na začetku zgodbe jo spoznamo kot predrzno in uporniško najstnico, ki se zmrduje nad profesorji in preklinja svoje starše. Ima daljše temne lase in lepe modre oči z lepo oblikovanimi obrvmi. Oblači se predrzno in vedno v črno, nosi izzivalne majice in uhan nad očesom. Starša ji brezpogojno zaupata, nikoli je ne vprašata, kam gre in kdaj se bo vrnila. Sama pa trpi živeti z njima v hiši, kjer je vse popolno, kjer vsak takoj dobi, kar hoče in kjer se nikoli nič ne dogaja, zato postane upornica. Starša ne vesta, da kadi kot Turek, ker kadi skrivaj za hišo, prav tako ne vesta, da je že davno izgubila nedolžnost. Živi samo za žur, za katerega pravi, da je edino, kar jo drži pokonci. Ima fanta Robija, ki je eden izmed najbolj priljubljenih fantov na šoli, s katerim je tudi izgubila nedolžnost. Zelo navezana

je na svojo najboljšo prijateljico Tino, s katero sta najbolj zabavni in priljubljeni na šoli in brez katere bi bila zafrustrirana in jezna najstnica. Vendar se njeno življenje po tragični prometni nesreči čez noč popolnoma obrne na glavo. Najboljša prijateljica Tina v nesreči izgubi življenje, Adelina pa poleg zlomljene roke, ureznin po obrazu in pretresa možganov tudi trajno oslepi. Ker se njeni starši ne znajo spopadati z njeno invalidnostjo in psihično bolečino, jo odpeljejo k stricu in teti na kmetijo v hribe. Lina, kot jo imenujeta stric in teta, je po nesreči jezna na cel svet in zelo težavna, do njiju je zoprna, odrezava, trmasta in vztrajna, čeprav ji na vse pretege poskušata ustreči. Ima ciničen odnos do sveta in raje bi umrla, kot da bi pokazala, da ji pride kaj do živega. Njeno upornišvo zamenjajo malodušje, dolgočasje, naveličanost in obup. V kmečkem okolju se obnaša zelo mestno in vzvišeno, ne mara harmonike, ki jo na veselicah na vasi vedno igrajo. Proti koncu zgodbe njena trma počasi začne popuščati in Adelina ugotovi, da so kljub slepoti še vedno lepe stvari na svetu. Še vedno zna dobro vrteti svoj jezik in je vedno naravnost pripravljena povedati svoje mnenje, vendar njeno življenje počasi ponovno prične dobivati nek smisel.

JASMINA

Jasmina oziroma Jessy, kot jo imenujejo prijatelji, je Adelinina sestrična in dobra prijateljica, edina izmed štirih prijateljic, ki ni bila udeležena v tragični prometni nesreči. Na dan nesreče je ravno praznovala svoj 18. rojstni dan. Ima svetleče zlate lase, belo polt in nedolžne modre oči. Je lepoticčka, ki pa je videti preveč nedostopna, zato še nikoli ni imela pravega fanta. Vedno je brežhibno urejena, nosi najdražje obleke, natanko po modnih smernicah, saj se spozna na modo. V šoli ima skoraj same petice in vedno uboga svoje starše, vendar se zna tudi noro zabavati. Pridno hodi v cerkev, smuča že od malega in ni preveč pogumna, rada stisne rep med noge. Še nikoli se ni napila, vedno je še preveč vljudna in v srcu je kljub najstniškim letom še vedno pridna punčka.

TINA

18-letna Tina je Adelinina najboljša prijateljica in večna zaščitnica, ki zna iz vsega povleči nekaj pozitivnega. Na začetku zgodbe povzroči tragično prometno nesrečo, ki zaznamuje Adelinino življenje, sama pa v njej izgubi življenje. Tino spoznamo preko Adelininih spominov, ki nas popeljejo nazaj v preteklost, v čas pred prometno nesrečo in Tinino smrtjo. Izvemo, da je bila Tina med najbolj glasnimi in najbolj priljubljenimi dekletimi v razredu, čeprav ji v šoli ni šlo preveč dobro. Imela je črne oči, nosila je uhan v popku. Bila je predrzna

in vedno polna novih domislic, ampak nikoli neumna. Že kot punčka je bila zaradi pomanjkanja pozornosti zelo bojevita. Starša sta ji vedno kupila vse zaradi slabe vesti, ker sta se ločila. Bila je pogumna in odločna, z leti se je namreč naučila, kako skriti svoja čustva in zgraditi obrambni zid. Izvemo tudi, da se je zanimala za starejše fante, da je rada plesala in ji na plesišču ni bilo para ter da ni verjela v boga.

4.7.1. Stranski ženski liki

MARIJA

19-letna Marija je najstarejša izmed treh Adelininih prijateljic in predstavlja glavo njihove družbe. Ker je maturo že opravila in je edina v družbi, ki že ima vozniški izpit, se čuti važnejša od ostalih treh, vendar še zdaleč ni najrazsodnejša. Na žurih gre v vsem čez mero, je strastna kadilka in vedno se napije, tako da jo na koncu prijateljice ponavadi nesejo domov. Do fantov je preveč radodarna, kar jo za vedno zaznamuje. Med vsemi štirimi je prav ona najbolj verna, vendar je zadnja leta na to malo pozabila. Po tragični prometni nesreči se čuti krivo, saj je dovolila, da je Tina vzela ključe in vozila domov, zato vse skupaj potlači in pristane na psihiatričnem oddelku.

TETA FANI

Teta Fani je ženska z modrimi očmi in sočutnim obrazom, ki vzame Adelino skupaj s stricem pod svoje okrilje. Sama nikoli ni mogla imeti otrok, v mladosti je imela tri splave. Do Adeline je ljubeča, prijazna, ustrezljiva in zaščitniška.

KATARINA

Katarina je Adelinina mama, ki si je od malega želela, da bi postala koncertna pianistka. Vendar te možnosti ni imela, ker je živela na kmetiji nekje bogu za hrbtom in imela roke ožuljene od dela. Svojo željo je hotela uresničiti preko svoje hčerke, zato jo je vpisala h klavirju. Kot Adelinina mama je dolgočasna, zapeta, preveč urejena in uglajena, skoraj nikoli ne kuha in hčerki vse ugodi brez prerekanja. Ima modre oči in nosi kičaste, pretirano mladostne obleke. Po nesreči se od hčerke popolnoma oddalji, predvsem zato, ker ne ve, kako naj se ji sploh približa. Na koncu hčerki končno prvič zares prisluhne in naredi korak bližje temu, da bi se nekoč pobotali. Zaradi živčnosti ponovno začne kaditi.

MARJANCA

Marjanca je 12-letna deklica, ki živi v vasi, kjer pri stricu in teti domuje tudi Adelina. Je zgovorna, prijazna, radovedna in na trenutke preveč vsiljiva deklica, ki želi postati Adelinina prijateljica. Na koncu zgodbe izvemo, da je pri svojih sedmih letih doživela prometno nesrečo z očetom, v kateri je oče izgubil življenje, Marjanca pa je bila ukleščena v avtu ob njem še pol ure po njegovi smrti.

MARJETA

Marjeta je Marjančina mama, zaposlena je v društvu slepih in slabovidnih. Pred tremi leti se je po moževi smrti ponovno poročila.

JUDITA

Judita je tajnica, zaposlena pri Adelininem psihologu. Ker je Adelina slepa, si jo predstavlja nekoliko po svoje. Predvideva, da je stara okrog 40 let, da ima kratke nakodrane lase in našminkane ustnice. Ima čudno hripav glas, zato sklepa, da naskrivaj kadi. Vedno nosi petke in je zelo prijazna. Kasneje ugotovi, da je v resnici precej mlajša in da ima diplomu iz psihologije. Pričakuje svojega drugega otroka, njen prvi pa ima že tri leta. Ko jo Judita objame, ugotovi, da ima tudi velike prsi.

MATEJA

20-letna Mateja je prijazna in odkrita punca, Adelina jo spozna v svoji novi družbi na vasi, ker je Petrova punca. Adelini pove, da ima sestro, ki se bo v kratkem poročila in da bo ona njena priča.

V romanu se pojavijo še nekateri le bežno omenjeni ženski liki:

- natararica v gostilni na vasi, ki ni najlepša in ne najpametnejša
- socialna delavka na šoli – sprva plašna, nato pa odločna ženska
- teta Jana – sestra Adelininega očeta in Jasminina mama
- učiteljica klavirja – prijazna ženska

4.8. Roman *Oh, ta kriza!*

4.8.1. Glavni ženski liki

EMA KAJUH

Ema je 15-letno dekle z rdečkasto-rjavimi izredno skodranimi, svedrastimi lasmi in sivo-modrimi očmi, ki niso nič posebnega. Ima velike prsi, privlačne ustnice, po horoskopu je oven. Ko je bila majhna, je zgedala kot fant, ker je imela črna kolena in tako skodrane lase. Ime je dobila po Emmi Woodhouse, najlepši, najbolj izobraženi, najbogatejši in najbolj drzni junakinji romanov Jane Austen, v katerih je Emina mama iskala inspiracijo za imena svojih štirih hčer. Ema pravi, da je so v njeni družini serijski selivci, saj so zamenjali že šest bivališč in Ema šest šol. Ko jo spoznamo, je na novi šoli že tri mesece, vendar nima še nobenega prijatelja. Sošolci ji dajo vzdevek »frik« oziroma spaka po angleško. Vidijo jo namreč kot malce premaknjeno sošolko, ki se pogovarja sama s sabo. Profesor je mnenja, da bi njene ocene lahko bile nadpovprečne, če bi se malo zbrala, saj ni slaba punca. Ema je neprilagodljiva in nevztrajna, takoj je opustila pevski zbor in poskusila je že celo vrsto športov. Je zelo nesamozavestna, zato si na Facebooku ustvari profil pod lažnim imenom, kjer se predstavlja kot lepotica s čudovitimi svetlimi lasmi in turkizno modrimi očmi, ki hodi v 3. letnik in je zelo popularna in samozavestna. V resnici Ema živi »zahojeni vasi bogu za hrbtom« (14), v hiši, s katere odpada omet, kjer skozi špranje piha in je na vrtu goščava. Še zdaleč ni popularna na šoli, čeprav si tega močno želi, prav tako pa tudi ni med najboljšimi učenci, saj je lena. Ema se zaljubi v enega izmed najpopularnejših fantov na šoli, odbojkarja Jona, čeprav ve, da je zanjo nedosegljiv. Njena mama medtem zapusti družino in se preseli v Ameriko zaradi študija. Vendar se za Emo skozi zgodbo stavi začno obračati na bolje. Dobi prve prijateljice, ustanovi navijaško skupino za šolsko odbojgarsko ekipo, zaradi maminega odhoda se s sestrami bolj poveže in z Jonom postaneta prijatelja, zaradi česar na šoli postane popularna. Po nekaj zapletih z Jonom postaneta tudi par in Ema ostane le še najstnica s predolgim jezikom in najstniškim življenjem. Iz zgodbe izvemo tudi, da dobro govori angleško zaradi televizijskih nadaljevanj, čeprav ima pri pisanju testov angleščina povzročala velike težave. Sama pa tudi pove, da ne mara otrok, ker so majhni, tečni in kar naprej sprašujejo. Kljub temu postane varuška sosedinega sina.

ANA KAJUH

17-letna Ana je Emina starejša sestra. Ime je dobila po Anne Elliot iz romana *Persuasion* pisateljice Jane Austen. Je čudovito lepa, ima dolge svetle lesketajoče lase in čokoladno rjave

oči. Njena postava je popolna, ne da bi se zanjo kaj posebej ukvarjala s katerim športom. Ana je poleg tega zelo prijazna in dobra, vedno rada pomaga, vedno je pozitivna in vedno naredi pravo stvar. Skrbi za vse ljudi okrog sebe, jih tolaži, spodbuja in miri. Nikoli ne preklinja, nikoli ni živčna, ne zna biti stroga in prijazna zglada tudi kadar je tečna. Je pa tudi zelo pametna in edina v družini, ki se rada uči. Njena najljubša predmeta sta matematika in fizika. Obiskuje 3. letnik gimnazije, v zgodbi dopolni 18 let. Izvemo, da za večerjo ponavadi je bio jogurte in na sploh prisega na zdravo prehrano. Ker je njeno vodilo predvsem razum, se zelo ustraši, ko ugotovi, da je zaljubljena in ne more nadzirati svojega obnašanja ter občutij.

ELIZABETA KAJUH

19-letna Elizabeta oziroma Beti, kot jo drugi kličejo, je Emina najstarejša sestra. Ime je dobila po Elizabeth Bennet, glavni junakinji romana *Prevzetnost in pristranskost* pisateljice Jane Austen. Ima na krtačko postrizene temne lase, brezizrazen obraz in lepe oči. Ema pravi, da je od vseh sester najbolj čudaška, saj nosi čudno frizuro in se oblači kot 50-letna rokerica. Po Eminem mnenju je kronično nedružabna, saj je zelo nezgovorna, počasna in se nikoli ne smeje. Nikoli ni marala šole, 1. letnik gimnazije je padla in se nato prepisala na poklicno šolo. Nekaj časa ga je tudi redno popivala. Ko jo v zgodbi spoznamo, ravno dela prakso v domu za ostarele. V službi je obzirna in ima spretne roke, zato ji po zaključku šolanja ponudijo redno zaposlitev. Kmalu dobi tudi fanta, postane nekoliko bolj zgovorna, lasje je tudi nekoliko zrastejo in se začno kodrati okoli ušes. V zgodbi dopolni dvajset let.

KARMEN KAJUH

Karmen je Emina mama, vendar ker hoče biti hčeram prijateljica, od njih zahteva, da jo kličejo kar po imenu. Ima kodraste in štrnaste lase medene barve in vedno nosi modna oblačila v kričečih barvah. Po poklicu je novinarka, piše članke za ženske revije ali kakšen tračarski časopis o feng šuju, meditacijah in podobnih temah, občasno ima tudi intervjuje s »slavnimi« zvezdami, čeprav gre le za pevke, ki ne znajo peti in manekenke brez možganov. Karmen je tudi pisateljica. Ko je bila še študentka, je napisala roman *Violine strasti*, vendar ga hčerkam nikoli ni pustila prebrati, ker je bil to v bistvu erotični roman. Kot mama je Karmen slaba mama, muhasta, včasih preveč stroga, včasih preveč popustljiva, kuha »hiper zdrave zelenjavne čorbe« ogabnega okusa. Ima bujno domišljijo in nikjer se ne more ustaliti. Sama sebe imenuje »nemirna ptica selivka« (Omahen, 2010: 21). Po pol leta v enem kraju postane živčna in govori o spremembi okolja, češ da ji zmanjkuje navdiha. Mož ji vedno popusti, zato

se družina veliko seli. Njena sebičnost pa prekaša vse meje, ko Karmen nekega dne pobere vse družinske prihranke in gre na študij v Ameriko, družino pa pusti za sabo.

ELINOR KAJUH

9-letna Elinor je Emina mlajša sestra, najmlajša med štirimi hčerami. Ime je dobila po najstarejši hčerki iz romana *Razsodnost in rahločutnost* pisateljice Jane Austen. Ima modre oči in je najboljša športnica v družini. Zahteva veliko pozornosti in je predrzna ter razvajena. Njen najljubši predmet je športna vzgoja, ima okroglo pisavo, obožuje roza barvo in od svojih sester ima najraje Ano. Ima bujno domišljijo in je po Eminem mnenju za svoja leta nekoliko preotročja, saj se cele dneve igra s svojimi konjički. Elinor obožuje svojo mamo, zato jo njen odhod močno užalosti. V njeni odsotnosti začne odraščati in prihajati v puberteto, zato se neha igrati s konjički in misli raje na ličila ter obleke.

4.8.1. Stranski ženski liki

SABINA

Sabina je Emina sošolka in kasneje tudi prijateljica. Je drobna, majhna in tiha in nosi ogromna očala z debelimi okvirji, zato Ema pravi, da jo spominja na želvo. Nosi zapestno uro vojaško zelene barve in pulije nevpadljivih barv, zaradi katerih je dobila vzdevek Puli. Doma živijo v tesnem stanovanju, zato mora Sabina spati na kavču. Ima dva mlajša brata, eden izmed njiju zaradi težav pri porodu ne more hoditi.

KORNELIJA

Kornelija je 110-kilogramska deklina, Sabinina najboljša prijateljica, oziroma »gromozanska bajska«, ki je za tri (Omahen, 2010: 59), kot jo vidi spozna Ema. Kornelijini starši so verjetno diplomanti, zato so veliko odsotni od doma, zato je Kornelija cele dneve sama. Živijo v ogromni hiši, ki zglada kot prva palača, imajo pa tudi hišno pomočnico, ki vsak dan pripravi odlično in obilno kosilo, ter čistilko. Kornelija je zaradi svojih kilogramov nekoliko nerodna, drugače pa zelo dobrovoljna in prijazna punca.

MAJA

Maja je stara okrog 30 let, je Emina sosedica in mati samohranilka. Ima 4-letnega sinčka, ki ga Ema, ko gre Maja v službo, nekaj ur pazi. Ponavadi je v razvlečeni trenirki in ponošenih supergah, dolge lase pa ima ponavadi spete v čop. Le ko gre v večerno službo svoje valovite,

do ramen segajoče lase razpusti in se lepo uredi. Zaposlena je kot kuharica v osnovni šoli, ob večerih pa poučuje plesne korake v domu za upokojence.

PROFESORICA DRAGICA KLEMENČIČ

Profesorica Klemenčičeva je najstarejša profesorica na šoli, ki že komaj hodi, njena očala pa imajo tako debele leče, da je verjetno že napol slepa. Videti je stara 100 let, vendar je živahna kot desetletnica. V svoji ogromni torbi nosi s seboj vse, od obližev do izvijačev.

EVA KRASINEC

Eva je dolgonoga rjavolaska s smešnimi očali, ki skupaj z Emo obiskuje literarni krožek. Kasneje namesto očal začne nositi leče.

DEKLETA IZ SKRIVNEGA DRUŠTVA ODBOJKARSKUH »FENIC«

Dekleta so velike oboževalke odbojarske ekipe na šoli, zato ustanovijo skrivno društvo, v katerem skrivaj prisostvujejo treningom in vneto spremljajo dogajanja v ekipi. Društvo sestavlja sedem deklet:

- NIKA – šefica in glavna med puncami, ker je tri tedne hodila z odbojkarjem iz ekipe
- VISOKA ATLETINJA – samozavestno dekle, vedno potegne s šefico
- TANJA – prijazna rjavolaska
- PUNCA S KRATKIMI PEROKSIDNIMI LASMI
- SVETLOLASA PALČICA
- PEGASTA PUNCA
- NEGATIVKA

V zgodbi pa naletimo še na nekaj le bežno omenjenih ženskih likov:

- Leona iz 3.b – najbolj »kulska« punca na šoli
- gospa Mici – kuhinjska pomočnica pri Korelijinih starših
- Nataša Leskovec – udeleženka literarnega tečaja
- Tina Medved – udeleženka literarnega tečaja
- profesorica biologije
- farmacevtka

5. TIPOLOGIJA ŽENSKIH LIKOV V PRIPOVEDNI PROZI NEJKE OMAHEN

5.1. TIPOLOGIJA ŽENSKIH LIKOV GLEDE NA SPOLNO VLOGO

Ženske like sem glede na spolno vlogo razdelila na pet osnovnih tipov, in sicer na tip matere, tip hčere, tip sestre, tip žene ali izvenzakonske partnerice in tip prijateljice. Število primerov tovrstnih posameznih tipov ženske se pri avtorici pojavlja v večjem obsegu.

5.1.1. Tip mame

Prvi tip ženske, torej tip matere, sem razdelila na tri osnovne podtipe, in sicer na podtip zgledne in skrbne matere, podtip sebične in nesposobne matere ter na podtip idealizirane umrle matere. V nadaljevanju posamezne podtipe za natančnejšo opredelitev ženske še podrobneje analiziram, opišem pa tudi primere mater, ki ne spadajo v nobenega izmed omenjenih podtipov in se v literarnih delih Nejke Omahen pojavljajo le posamično, zato zanje nisem ustvarila posebnega podtipa.

Podtip zgledne in skrbne matere

V podtip zgledne in skrbne matere sem uvrstila matere, ki ne glede na življenjsko, finančno ali čustveno situacijo vedno skrbijo za svoje otroke, jim posvečajo dovolj pozornosti, jim znajo postavljati meje in jih imajo rade, takšne kakršni so. Pri natančnejši analizi sem zgledne in skrbne matere razdelila še na tri kategorije skrbnih in ljubečih mater, ki se v delih najpogosteje pojavljajo, in sicer na kategorijo matere samohranilke, kategorijo odločne in stroge matere in kategorijo sproščene in/ali raztresene matere.

1. Kategorija matere samohranilke

V to kategorijo sem uvrstila matere, ki zaradi enih ali drugih razlogov same vzgajajo svoje otroke in kljub težki situaciji ostajajo zgledne in skrbne matere. Tak primer matere najdemo kar v štirih literarnih delih Nejke Omahen. Tako v romanu *Silvija* (1999) Breda Mlakar sama vzgaja svoje tri najstniške hčere. Z možem sta se ločila, po ločitvi se je odselil v Nemčijo, kjer živi z drugo partnerico. Hčerke občasno sicer obiše, prav tako plačuje preživnino in pošilja denar, saj ima v Nemčiji uspešno podjetje in mu denarja ne manjka. Vendar se mora Breda kljub njegovi finančni podpori in pomoči ter svoji dobri službi vseeno sama znajti pri vzgoji svojih najstniških hčera in sama reševati družinske prepire ter spore, obenem pa se vse do konca zgodbe, ko se končno preselijo v hišo, s hčerkami stiska v izjemno majhnem

stanovanju, kjer si dekleta še toliko bolj hodijo po glavi, sama pa mora spati na kavču in ne more imeti niti najmanjše zasebnosti. Kljub občasno res naporni in izčrpavajoči situaciji pa Breda vseeno skrbno in zgledno vzgaja svoje hčere, na trenutke jih moda celo nekoliko preveč razvaja, saj jim ob vsaki priložnosti kupuje velika darila. Tudi v romanu *Dež* (2001) imamo primer matere samohranilke. Helena Gaber je 23-letna mama navihane in včasih izjemno poredne 3-letne hčerke. Dekličin oče je Kitajec, ki se je zaradi spletkarskega vmešavanja Helenine polsestre Lejle s Heleno sprl in se odselil na Kitajsko. Helena s hčerko živi sama v zgornjem nadstropju hiše svojega očeta in njegove žene, vendar je popolnoma samostojna, sama kuha, sama vzgaja svojo hčerko in ne želi pomoči staršev, saj hoče biti popolnoma neodvisna. Študira modno oblikovanje, obenem pa pripravlja svojo kolekcijo, da bo dobila obljubljeni službo. Kljub temu da je njena situacija težka, saj je hčerka nagajiva in poredna, sama pa ima dela čez glavo in je zato utrujena, ostaja zgledna in skrbna mama, vedno potrpežljiva in ljubeča do svojega otroka. Na koncu romana se njena zgodba nekoliko obrne, saj se s hčerkinim očetom. pobota in spet zaživijo skupaj. V romanu *Življenje kot v filmu* (2000) je mati samohranilka Ema, teta glavne junakinje romana Julije. Ima hčerko Kiti Doyle, za katero v romanu izvemo, da je hčerka nekega Angleža, vendar se njenega očeta, s katerim Ema sploh nima nikakršnih stikov več, kasneje v romanu sploh ne omenja. Ema skupaj s svojo hčerko in svojo ostarelo materjo živi v skromni hišici na robu mesta, z delom novinarka težko shaja in preživlja vse tri. Vendar je kljub situaciji zgledna in skrbna mama, prijazna in ljubeča.

2. Kategorija odločne in stroge matere

V to kategorijo sem uvrstila matere, ki imajo strožji in odločnejši vzgojni pristop do svojih otrok, bodisi ker so njihovi otroci zelo poredni bodisi ker so pač izbrale tak način vzgoje. Vendar so kljub odločnosti in strogosti skrbne matere, ki svoje otroke vzgajajo po najboljših močeh in z veliko mero ljubezni. Predstavnice te kategorije matere najdemo v delu *Prigode Poprove Pipi* (2004), kjer so kar trije ženski liki, ki ustrezajo gornjemu opisu. Gospa Poper je živahna ženska, ki ima zaradi malo zasanjanega moža in naporne hčerke zelo utrjen značaj. Do hčerke je strožja od svojega moža, saj ve, da Pipi potrebuje trdo roko in strogost, da vsaj malo umiri in ublaži to njeno nagajivost in porednost. Vseeno pa vse počne iz ljubezni in je kljub strogosti skrbna in zgledna mati. Tudi Norma Medved je odločna, stroga, pametna in razumna ženska, mati štirih sinov in štirih hčera. Je ena najpomembnejših žensk v Gobjem dolu, ki poleg drugih obveznosti in visokega položaja v vasi skrbno in vestno vzgaja svojih osem otrok. Gospa Pekova svoji hčeri tudi strogo vzgaja, vendar čisto po svojih merilih, zato

je za razliko od drugih skrbnih mater, omenjenih v poglavju o Tipu zgledne in skrbne matere, izbrala nekoliko zgrešeno vzgojo, ki slabo vpliva na samozavest in življenje njenih dveh hčera. Ker pa se trudi po svojih najboljših močeh in vzgaja svoja otroka, kot misli, da je zanju najbolje, sem jo vseeno uvrstila v tip zgledne in skrbne matere, čeprav zanjo velja le to, da je skrbna, ne pa tudi ravno zgledna mati.

3. Kategorija sproščene in /ali raztresene matere

V tretjo kategorijo zglednih in skrbnih mater pa sem razvrstila matere, ki so v odnosu do svojih otrok zelo sproščene in/ali tudi nekoliko raztresene, in imajo z njimi zelo prijateljski odnos. Svojim otrokom dovolijo ogromno svobode, saj jim zaupajo, vzgajajo jih z ljubeznijo in veliko mero potrpežljivosti. Tako mater najdemo v delu *Spremembe, spremembe* (2007). Špelina mama Urša Koren je na prvi pogled sicer videti odločna, a v resnici ni prav nič stroga. S svojo hčerko se zelo dobro razume, čeprav se ves čas zbadata in godrnjata druga čez drugo. Njun odnos je sproščen in prijateljski. Drug primer sproščene matere najdemo v romanu *Dež* (2001). Lejlina mama Darja Gaber je večino časa raztresena, vedno dobrodušna in zelo popustljiva. Njena hčerka je prepričana, da je najboljša mama na svetu, saj se nikoli ne prepirata in skoraj nikoli ni stroga do nje. Vendar Darja ni zaradi svoje raztresenosti nič manj skrbna in ljubeča mati, kar se izkaže predvsem v njeni skrbi za Lejlo, ko se le-ta znajde v težavah.

Podtip idealizirane umrle matere

V ta podtip sem uvrstila matere, ki so umrle pred dogajanjem v zgodbah in jih spoznamo le po spominih in pripovedovanju drugih literarnih oseb. Običajno so umrle v rani mladosti ali najstniških letih svojih otrok, zato jih le-ti zaradi boleče izgube idealizirajo in ohranjajo v spominu le v najlepši luči. Ker so te matere tudi dejansko bile zgledne in skrbne, sem ta podtip uvrstila pod zgledne in skrbne matere. Zasedimo ga lahko v treh delih Nejke Omahen. Podtip idealizirane umrle matere sem razdelila na dve kategoriji, in sicer kategorijo resnične in kategorijo namišljene matere.

1. Kategorija resnične matere

V to kategorijo sem uvrstila idealizirane umrle matere, ki so jih otroci poznali in se jih spominjali. V romanu *Življenje kot v filmu* (2000) to kategorijo matere prepoznamo v Veroniki Veront, Julijini mami. Umrta je sedem let prej, ko se je začela odvijati zgodba romana. Ko je bilo njeni hčerki Juliji 7 let in njenemu sinčku Filipu 3 leta, je zbolela za rakom

in umrla. Julija se je spominjala le v najlepši luči, v njenem spominu je bila Veronika Veront idealizirana. Bila je namreč zelo, zelo lepa, uspešna in znana igralka, kot si je od nekdanj želela, in velika ljubezen Julijinega očeta. Drugi primer te kategorije matere pa je Ana Malar iz romana *Spremembe, spremembe* (2007), Ivina mama, ki je prav tako umrla že nekaj let pred začetkom zgodbe. Umrla je, ko jo je fant, ki ji je hotel ukrasti torbico, štirikrat zabodel. Iva jo je neskončno pogrešala in jo ohranjala v spominu kot popolno mamo. Ana Malar je bila po njenem pripovedovanju namreč lepa, pogumna in nasmejana ženska, ki je vsako jutro zgodaj vstala in svoji hčerki pripravila zajtrk, čeprav ni marala zgodnjega vstajanja.

2. Kategorija namišljene matere

V to kategorijo sem uvrstila idealizirane umrle matere, ki jih otroci niso poznali, saj so jih zapustile ali so umrle že v njihovi rani mladosti. Otroci jih kljub temu pogrešajo in jih idealizirajo, vendar si njihovo podobo in lastnosti le zamišljajo, saj se jih v resnici ne morejo spominjati. To kategorijo matere zasledimo v romanu *Veliko srce* (2002). Lara Maj je Larina mama, kateri Lara tekom celega romana piše pisma, čeprav jih v resnici nikoli ne odpošlje. Zakaj sta jo oče in mati že v rani mladosti zapustila in zakaj je pristala v sirotišnici, ostane skrivnost, proti koncu zgodbe pa izvemo, da je Larina mama že vrsto let mrtva in pokopana v manjši vasi blizu Grč. Čisto na koncu zgodbe ugotovimo tudi, da je hčerka ob rojstvu dobila njeno ime. Laro svojo mamo, čeprav je nikoli ni zares poznala, idealizira in ji v namišljenih pismih zaupa svoje tegobe in razmišljanja ter ves čas sporoča, da jo neskončno pogreša, da razume, zakaj jo je morala zapustiti in da upa, da se nekega dne vendarle srečajo.

Podtip slabe in nesposobne matere

V delih Nejke Omahen najdemo veliko število egoističnih mater, ki jim ni mar za svojega otroka, mater, ki svojega otroka zapustijo in mater, ki svojega otroka na tak ali drugačen način hote ali nehote oškodujejo. Tudi ta podtip mater sem razdelila na več kategorij, in sicer glede na razloge, zaradi katerih so bile slabe in nesposobne matere.

1. Kategorija premalo prisotne matere

V to kategorijo sem uvrstila matere, ki so premalo prisotne pri vzgoji svojih otrok oziroma ki svoje otroke brez slabe vesti prepustijo drugim ljudem zaradi želje po lažnejšem življenju. Primer tovrstnega ravnanja matere je razviden v romanu *Dež* (2001). Marija, bivša žena Lejlinega očeta, ima dva otroke, Heleno in Marka, ki pa oba raje živita pri očetu, saj je Marija povsem hladna do svojih lastnih otrok. Posledično sta tudi otroka hladna do nje in jo raje

kličeta kar po imenu. Marija ju obišče le poredko, pa še takrat pride nenajavljena in velikokrat v neprimernem trenutku, vede pa se povsem neprimerno. Na obisku zaigra skrbno in ponosno mater, v resnici pa ji je prav malo mar za otroke in izkaže se, da jih sploh dobro ne pozna. Kljub temu da je v srednjih letih, se obnaša in oblači kot dvajsetletnica, vedno je našminkana in vedno nosi petke. Tako mater najdemo tudi v romanu *Oh, ta kriza!* (2010), kjer Karmen, mati štirih hčera, v ospredje postavlja predvsem lastne interese, potrebe in želje, ki jih hoče zadovoljiti, zato se zaradi nje cela družina nenehno seli, nekega dne pa Karmen brez slabe vesti celo pobere vse družinske prihranke in gre na študij v Amerike, družino pa pusti doma, brez pojasnila in brez slovesa. Kot mama je Karmen slaba mama, muhasta, včasih preveč stroga, včasih preveč popustljiva. Svojim hčeram hoče biti prijateljica, zato od njih zahteva, da jo kličejo kar po imenu.

2. Kategorija preveč prisotne matere

V tej kategoriji se nahajajo matere, ki škodijo svojim otrokom in so slabe matere, ker so preveč prisotne in ker o vsem odločajo namesto svojih otrok, zato le-ti postanejo povsem nebolgljeni in nesamozavestni, ali pa svojim otrokom dajo čisto vse, kar si otroci poželijo in preko svojih otrok želijo uresničiti svoje neuresničene mladostniške sanje. V zgodbi *Življenje kot v filmu* (2000) Leja Jelen je mati samohranilka, ki svojo hčerko Jasno povsem podredi sebi in jo tako razvaja, da postane le-ta povsem nedružabna in nikomur ne zaupa. Leja je slaba mama, nima pojma o kuhanju in zdravi hrani na sploh, zato s hčerko jesta že pripravljeno zamrznjeno hrano. Oblači in obnaša se »avšasto«, večkrat je histerična in občasno ima napade besa. Psihiater ugotovi, da je Jasna zaradi njenega vpliva že od otroštva rahlo motena, predvsem pa zmedena in razvajena. V romanu *Temno sonce* (2009) najdemo še en primer preveč prisotne matere. Katarina, Adelinina mati, svoji hčerki vse ugotovi brez prerekanja, dovoli ji izhode, dokler ji srce poželi, hkrati pa prek svoje hčerke želi uresničiti svoje mladostniške sanje, ko je želela, da bi postala koncertna pianistka, pa ni imela možnosti, zato svojo hčerko vpiše h klavirju, čeprav sama tega noče in ne mara. Kot mama je dolgočasna in zapeta, nosi za svoja leta pretirano mladostne obleke, skoraj nikoli ne kuha, s svojo hčerko se ne pogovarja, nudi ji le neomejeno količino materialnih dobrin. Po hčerkinu prometni nesreči se ne zna spopadati z njeno in invalidnostjo psihično bolečino, zato jo odpelje k stricu in teti na kmetijo v hribe in se od nje popolnoma oddalji. Na koncu hčerki vendarle končno prvič zares prisluhne in naredi korak bližje temu, da bi se nekoč pobotali.

3. Bolna mati

Anabelina mama v romanu *Dež* (2001) je slaba in nesposobna mati, vendar ne po svoji krivdi, temveč zaradi hudih psihičnih težav, zaradi katerih na trenutke postane paranoična. Takrat se dere, si puli lase in razbija vse, kar ji pride pod roko. Čeprav ima verjetno svojo hčerko rada, jo med takimi izbruhi hudo prizadene. Čeprav njena hčerka živi in odrašča v bogastvu in izobilju vsega materialnega, je večinoma prepuščena sama sebi. Mama jo drži zelo na kratko, ne pusti ji veliko zdoma, v šolo pa jo lahko pripelje le osebni šofer. Kljub temu da je Anabela ubogljiva, pa jih med maminimi pogostimi psihičnimi izbruhi tudi skupi in zaradi tega zelo trpi.

5.1.2. Tip hčere

Drugi tip ženske, ki je v delih Nejke Omahen pogost, je tip hčere, ki sem ga razdelila še na štiri podtipe, in sicer na podtip uporniške hčere, podtip razvajene hčere, podtip hčere kot pridne punčke in podtip zrele hčere.

Podtip uporniške hčere

Sem se uvrstila hčere, ki se vedno znova upirajo svojim staršem in bližnji okolici, čeprav v večini primerov nimajo tehtnega razloga za to, kršijo pravila in ob neupoštevanju le-teh uživajo, so odrezave, nevljudne in nesramne, v resnici pa s svojo uporniško naravo le opozarjajo nase in se obenem poskušajo zavarovati, da bi jih kdo ne prizadel. Tako hčer zasledimo v romanu *Dež* (2001). Lejla je po karakterju je divja in vedno pove, kar misli. Vendar s časom ugotovimo, da je zaprta vase in ker v sebi kopiči jezo, se ne zna obvladovati in se obnaša kot grobijanka. Za vsako malenkost vzkipi, izusti kaj žaljivega in se obnaša kot kakšen togoten otrok. Upira se vsem in vsemu, kar je novega. Ko se znajde v težki čustveni situaciji, svoje starše in prijatelje povsem odrine od sebe in se še bolj zapre vase, dokler se dokončno ne zlomi in prizna vse svoje bolečine. Podoben primer hčere je tudi Adelina v romanu *Temno sonce* (2009). Spoznamo jo kot predrzno in uporniško najstnico, ki se zmrduje nad profesorji in preklinja svoje starše. Oblači se predrzno in vedno v črno, nosi izzivalne majice in uhan nad očesom. Starša ji brezpogojno zaupata, nikoli je ne vprašata, kam gre in kdaj se bo vrnila. Sama pa trpi živeti z njima v hiši, kjer je vse popolno, kjer vsak takoj dobi, kar hoče in kjer se nikoli nič ne dogaja, zato postane upornica. Starša ne vesta, da kadi, ker kadi skrivaj za hišo, prav tako ne vesta, da je že davno izgubila nedolžnost. Živi samo za žur, za katerega pravi, da je edino, kar jo drži pokonci. Po tragični nesreči je Adelina še bolj jezna

na cel svet in zelo težavna, do ljudi, ki ji želijo pomagati, pa zoprna, odrezava, trmasta in vztrajna. Ima ciničen odnos do sveta in raje bi umrla, kot da bi pokazala, da ji pride kaj do živega. Njeno uporništvo pa s časom zamenja malodušje, dolgočasje, naveličanost in obup. Uporniška hči je tudi Kristina – Črna Tina iz romana *Veliko srce* (2002). Oblači se izzivalno in vedno v črno barvo, prva tako kot Adelina, vedno je preveč samokritična, trmasta in cinična, veliko preklinja, vedno grdo gleda in deluje čudno, prav tako ji je malo mar za vsa pravila. Uporništvo zasledimo tudi v pri Veroniki Veront v *Življenje kot v filmu* (2000), ko se ta kljub nasprotovanju svoje mame odloči slediti svojim sanjam in se odseli v Ljubljano, pri tem pa popolnoma pretrga stike s svojo družino.

Med uporniške hčere nekako spadajo tudi Silvija iz romana *Silvija* (1999), Pipi in Mimoza iz *Prigode Poprove Pipi* (2004) in Ema iz romana *Oh, ta kriza!* (2010), ker rade vse delajo precej po svoje in ne ravno upoštevajo navodil in pravil svojih staršev, vendar je njihovo uporništvo precej milejše oblike

Podtip razvajene hčere

V ta podtip sem uvrstila hčere, ki so zaradi različnih razlogov pretirano razvajene. Glede na razlog njihove razvajanosti sem jih razdelila na dve kategoriji, in sicer na razvajene hčere zaradi ogromne pozornosti, ki so je deležne, in na materialno razvajene hčere.

1. Kategorija hčere, ki je razvajena zaradi velike pozornosti

V to kategorijo sem uvrstila hčere, ki so razvajene zaradi velike pozornosti, ki so jo deležne, ponavadi zaradi tega, ker so najmlajše med otroki in jih zato cela družina nekoliko razvaja. Tak primer je Elinor iz romana *Oh, ta kriza!* (2010), ki je najmlajša med štirimi hčerami in mamina ljubljanka, zato je zahteva veliko pozornosti in je predrzna ter razvajena. Prav tako najtežje sprejema in se ne more nikakor sprijazniti z maminim nenadnim odhodom. Ne v tolikšni meri, pa vseeno nekoliko razvajena je tudi Aleksandra iz romana *Silvija* (1999), ki je prav tako najmlajša med hčerami. Ker sta sestri starejši, večkrat prevzameta njene zadolžitve oziroma popravita njene napake, na primer ko vse uniči, ker ne zna dobro kuhati.

2. Kategorija materialno razvajene hčere

V to kategorijo sem uvrstila tiste hčere, katerim zaradi svoje odsotnosti starši nudijo v zameno neomejeno količino materialnih dobrin. Tak primer je Kornelija iz romana *Oh, ta kriza!* (2010).

Njeni starši so verjetno diplomanti, zato so veliko odsotni od doma, Kornelija pa je cele dneve sama. Zato pa živijo v ogromni hiši, ki zgloda kot prva palača, imajo pa tudi hišno pomočnico in čistilko. Korneliji v materialnem smislu ničesar ne manjka, je pa zaradi njihove službe prikrajšana za starševsko pozornost. Drug primer je Tina v romanu *Temno sonce* (2009), ki je bila že kot punčka zaradi pomanjkanja pozornosti zelo bojevitna. Starša sta ji vedno kupila vse zaradi slabe vesti, ker sta se ločila. Tretji primer materialno razvajene hčere pa lahko prepoznamo v Jasmini v romanu *Veliko srce* (2002). Njena mama je umrla, oče pa se je ponovno poročil in ima sina, vendar mu nova žena ne pusti, da bi hčerka živela pri njih, zato mora živeti v sirotišnici. Oče je bolj malo prisoten, zato jo zaradi slabe vesti nenehno zasipa z dragimi darili.

Podtip »pridne punčke«

Sem sem uvrstila vse tiste hčere, ki so vedno poslušne in ubogajo svoje starše, v šoli so pridne in se veliko učijo, tudi na pogled so vedno urejene, ljubke in lepo oblečene. Ta tip hčere je v delih Nejke Omahen najboljše in najbolj prepoznaven, najdemo ga namreč v vseh delih. V romanu *Silvija* (1999) je najstarejša hčerka Brina primer »pridne punčke«. V šoli je vestna in pridna, je lepa in ima lepo postavo, za katero veliko skrbi, rada nosi krilca in čevlje z visoko peto, vedno uboga svojo mamo. V romanu *Dež* (2001) je »pridna punčka« Anabela, ki je vedno oblečena v bela krila z volančki, v laseh nosi pentljo in prijetno diši. Je pametna in tiha deklica, ki zmeraj vse pove po pravici. Anabela je vedno ubogljiva, družinske težave sprejema mirno in se niti enkrat nikomur ne potoži zaradi svojega nesrečnega življenja. Taka »pridna punčka« je tudi Albina v *Prigode Poprove Pipi* (2004), ki je prijazna, in preprosta deklica, vedno oblečena v lepe oblekice s čipkami in volančki. V šoli pozorno sledi in si vestno zapisuje, vedno je ubogljiva in pridna. V romanu *Veliko srce* (2002) spoznamo Stelo, ki ima popoln obraz, popolno telo in popoln nasmeh, vedno je urejena in naličena, je pridna učenka, ki se veliko uči in se ukvarja tudi z navijaštvom. Tudi v romanu *Spremembe, spremembe* (2007) imamo primer »pridne punčke«, ki ga predstavlja Iva Vrhovnik. To je resno, bistro in na videz popolno dekle, v šoli je pridna in vedno dobiva lepe ocene. Z očetom se dobro razume in se nikoli ne skregata. Tudi v romanu *Oh, ta kriza!* (2010) lahko v Ani prepoznamo primer podtipa »pridne punčke«. Ana je čudovito lepa, njena postava je popolna, poleg tega pa je tudi zelo prijazna in dobra, vedno rada pomaga, vedno je pozitivna in vedno naredi pravo stvar. Nikoli ne preklinja, nikoli ni živčna, ne zna biti stroga in prijazna zgloda tudi kadar je tečna. Je pa tudi zelo pametna in edina v družini, ki se rada uči. V romanu *Temno sonce* (2009) predstavlja podtip »pridne punčke« Jasmina oziroma Jessy, ki je lepotička,

vedno je brežhibno urejena, v šoli ima skoraj same petice in vedno uboga svoje starše. Še nikoli se ni napila, vedno je še preveč vljudna in v srcu je kljub najstniškim letom še vedno pridna punčka. Zadnji primer »pridne punčke« je navsezadnje tudi Jasna v *Življenje kot v filmu* (2000), čeprav od ostalih nekoliko odstopa. Na prvi pogled je podobna ostalim, je pridna in vestna, vedno urejena in vedno uboga svojo mamo. Vendar se kasneje v zgodbi izkaže, da to pravzaprav ni njena prava podoba, saj je dekle že od otroštva rahlo moteno in se tekom zgodbe pokaže v čisto drugačni luči, daleč od podobe »pridne punčke«, ki jo predstavlja na začetku.

Podtip zrele in zgledne hčere

V četrti podtip sem uvrstila hčere, ki so zaradi različnih okoliščin zrele za svoja najstniška leta in so zgledne hčere svojim staršem. Od podtipa »pridne punčke« se razlikujejo po tem, da ne samo slepo ubogajo in sledijo pravilom, ampak uporabljajo predvsem svojo pamet in so odgovornejše, pogumnejše in zrelejše od »pridnih punčk«. Tak primer zrele in zgledne hčere je Julija v delu *Življenje kot v filmu* (2000), ki je zaradi prezgodnje izgube svoje mame zrelejša od svojih sovrstnikov. Njena zrelost pride do izraza predvsem takrat, ko se znajde v nezavidljivi situaciji v novem domovanju, v kateri se lahko opre le sama nase. Čeprav oče najprej ne razume in ne verjame njenim tegobam, na koncu vendarle spozna, kako zrela in zgledna je njegova hčerka in kako zelo prav je imela. V romanu *Dež* (2001) je zrela in zgledna hčerka Flora, ki je zaradi svoje barve kože že veliko pretrpela, prav zaradi tega pa tudi postala močnejša in zrelejša. Njena zrelost se kaže v odnosu do njenih starše, brata in prijateljev, predvsem pa v reakciji ob smrti njene dobre prijateljice, ko kljub bolečini pomaga še svoji vase zaprti prijateljici in zmore živeti naprej. V istem romanu je zrela in zgledna hči tudi Lejlina polsestra Helena. Je mati samohranilka, ki želi biti samostojna in neodvisna, zato ne želi pomoči od staršev. Sama skrbi za svojo hčerkico, študira modno oblikovanje, obenem pa še pripravlja svojo kolekcijo, da bo dobila obljubljeni službo. V romanu *Spremembe, spremembe* (2007) je primer zrele in zgledne hčere Sara Grum, saj je vedno resna, odrasla in globoka, zelo je ambiciozna in zanima jo šolska snov. Noče letati za fanti, kot druge punce njenih let, ampak se želi čim več naučiti in v življenju nekaj postati. S svojima ločenima staršema in njihovima novima partnerjema se dobro razume, saj je odgovorna, samostojna in zrela. Za svojih dvanajst let je zelo zrela tudi Marjanca v romanu *Temno sonce* (2009), ki je prijazna, zgovorna in rada pomaga kljub tragični prometni nesreči in smrti svojega očeta, ki ji je prisostvovala.

5.1.3. Tip sestre

Tip sestre se sicer ne pojavlja v vseh delih Nejke Omahen, je pa izrazito izražen romanu *Silvija* (1999) in *Oh, ta kriza!* (2010), posamično se pojavlja pa tudi v nekaterih drugih delih. Glede na odnos do svojih bratov in sester sem tip sestre razdelila na dva podtipa, in sicer podtip ljubeče, skrbne in zaščitniške sestre ter podtip »zatežene« in zoprne sestre. Slednjega sem natančneje opredelila še s posameznimi kategorijami.

Podtip ljubeče, skrbne in zaščitniške sestre

V ta podtip sestre sem uvrstila tiste ženske, ki so imele do svojih bratov in sestra zelo ljubeč in skrben odnos. Kadar staršev ni bilo, so prevzemale starševsko vlogo in so za svoje mlajše brate in sestre skrbele, kot bi bili to njihovi otroci. To je vključevalo tako fizično skrb kot vzgojo in karanje, ko je bilo to potrebno. Ta tip sestre je v delih Nejke Omahen precej pogost. Najdemo ga v romanu *Življenje kot v filmu* (2000), kjer je glavna junakinja Julija do svojega brata Filipa zelo zaščitniška, ko ta postane ogrožen. Čeprav ji gre sprva, ko še živijo v mirnem okolju svojega starega doma, včasih kot mlajši brat na živce, se to kasneje, ko se preselijo, popolnoma spremeni. Julija namreč ugotovi, da je njen brat pravzaprav edini, ki ji verjame, zato potegneta skupaj, sama pa prevzame starševsko vlogo in za njega skrbi ter ga ščiti. Drug primer take sestre je Helena v romanu *Dež* (2001), ki je do svoje polsestre Lejle vedno potrpežljiva, strpna in ljubeča, čeprav je Lejla na trenutke izjemno nesramna in celo poskrbi, da se Helena s svojim fantom razide. Vendar ker je Helena starejša in odgovornejša, na svojo mlajšo polsestro gleda kot na otroka in je do nje ljubeča in skrbna, prav tako pa jo ošteje in je do nje stroga, ko je to potrebno. Tukaj sicer ni prevzema starševske vloge, saj Lejla ima svoja starša. Tudi Ana v romanu *Oh, ta kriza!* (2010) je do svojih treh sester skrbna in ljubeča, čeprav ni najstarejša med njimi. Ko mama brez slovesa odpotuje v Ameriko, Ana prevzame materino vlogo in vzgaja ter skrbi za svoje sestre. Določi jim tudi gospodinjska dela, ki jih morajo opraviti, čeprav sama prevzame največji del bremena, hodi na govorilne ure in obenem skrbi še za očeta, ki se je po maminem odhodu zapil. Prav tako se razjezi in svoje sestre pošteno ošteje, če je to potrebno. V ta podtip sestre prav gotovo spada tudi Sara iz romana *Spremembe, spremembe* (2007), ki velikokrat pazi na svojo triletno polsestrico Eriko. Nikoli ji ni problem se igrati z njo in večkrat pove, da jo ima najraje od vseh na svetu. Rada pazi in skrbi zanjo, povsod jo vzame s sabo in ko sta sami, Sara prevzame starševsko vlogo. V veliko manjši meri, vendar še vedno na nek način zaščitniški in ljubeči sestri sta tudi Flora iz romana *Dež* (2001), ki ima s svojim starejšim bratom Kajlom zelo prijateljski odnos, in pa

Nina iz romana *Spremembe, spremembe* (2007), ki svojemu mlajšemu bratu Klemenu rada pomaga z nasveti in pogovorom.

Podtip »zatežene« in zoprne sestre

V ta podtip sem uvrstila vse tiste sestre, ki imajo svoje sestre in brate po večini na nek način rade, vendar zaradi različnih razlogov z njimi nimajo dobrega odnosa in so nekatere hote, druge nehote zoprne in »zatežene« v odnosu do njih. Glede na način, kako se do svojih bratov in sester vedejo, sem jih razvrstila v več kategorij.

1. Kategorija vzvišene sestre

Sem sem uvrstila sestre, ki so zaradi svoje starosti ali uspeha do svojih sester in bratov vzvišene, ker mislijo, da so daleč boljše od njih. Z njimi nimajo tesnejšega odnosa in jih to tudi ne zanima, saj so usmerjene predvsem vase. Izrazit primer take sestre zasledimo v romanu *Silvija*, kjer najstarejša sestra Brina nad svojima mlajšima sestrama vzvišena, ker je v šoli najbolj pridna in ker velja za najlepšo med njimi. Vedno se ukvarja predvsem sama s sabo, s svojo podobo, s svojimi problemi in svojimi načrti, za sestri ji ni kaj dosti mar. Nad njimi se vedno pritožuje in ju toži mami, zato jo sestri dojemata kot »zateženo« in vzvišeno do nji. Čeprav sem Klemenovo sestro Nino iz romana *Spremembe, spremembe* (2007) uvrstila v podtip ljubeče in skrbne sestre, jo delno lahko uvrstim tudi v kategorijo vzvišene sestre, saj je zaradi svojih izkušnje in starosti nad Klemenom malce vzvišena.

2. Kategorija zbadljive sestre

Sem sem uvrstile tiste sestre, ki svoje brate in sestre nenehno dražijo, izzivajo in zbadajo, ker uživajo v tem, da se le-tej potem nanje jezijo. Tipičen primer take sestre je *Silvija* v romanu *Silvija* (1999), ki svojo starejšo sestro nenehno zbada in ji govori, da je grda, čeprav tega ne misli resno. Po malem so vse mlajše sestre nekoliko zbadljive do svojih starejših bratov in sester, vendar le je le *Silvija* pri tem tako izrazita, da sem jo uvrstila v to kategorijo.

3. Kategorija odtujene sestre

To so sestre, ki so bodisi nedružabne bodisi se preveč ukvarjajo s svojimi problemi, zato s svojimi brati in sestrami sploh nimajo nekega odnosa, ne dobrega ne slabega, ampak so od njih odtujene. Tak primer sestre zasledimo v romanu *Oh, ta kriza!* (2010), kjer je najstarejša sestra Elizabeta od ostalih popolnoma odtujena. Je nekoliko čudaška, nezgovorna in nedružabna, s svojimi sestrami se le malo pogovarja, nikoli jim ne zaupa svojih težav in

problemov, vendar se proti koncu zgodbe nekoliko spremeni in odpre. Odtujena od svojih bratov in sester je tudi Lejla iz romana *Dež* (2001), ki se, razen s svojo polsestro Heleno, s svojimi brati in sestrami sploh ne druži in ne pogovarja. V romanu nikjer ne zasledimo, da bi z njimi imela kakšen sestrski odnos, saj se ukvarja predvsem s svojimi težavami in problemi.

4. Kategorija najmlajše sestre

Najmlajše sestre v družinah z več otroki so v delih Nejke Omahen razvajene in otročje, zato so sestram in bratom na trenutke zoprne. Taka je na primer Elinor v romanu *Oh, ta kriza!* (2010), ki je najmlajša med štirimi hčerami, zato zahteva veliko pozornosti, je predrzna in razvajena, zato je ostalim sestram na trenutke zoprna in »zatežena«. Tudi Aleksandra Mlakar iz romana *Silvija* je najmlajša med hčerami in še zaradi svojih let še nekoliko otročja, zato svoji sestri kdaj pa kdaj spravlja tudi ob živce. Poleg tega zna biti precej zoprna, ku ju vsako jutro prepričuje, da je za zajtrk treba jesti zdravo vitaminsko hrano.

5. Kategorija posesivne sestre

Kategorija posesivne sestre opredeljuje poseben sestrski odnos, ki ga je do dvoje »nove sestre« (hčerke novega partnerje njene mame) čutila in gojila Jasna v delu *Življenje kot v filmu* (2000). Jasna se na svojo »novo sestro« preveč naveže in jo v vsem želi posnemati, postane ji prva in edina prijateljica. Julija je na začetku tega vesela, vendar jo Jasnin odnos kmalu začne dušiti, saj ne pusti, da bi s komerkoli prijateljevala ali se družila razen z njo, zato ji Jasna postane nadležna in zoprna. Stvari se še stopnjujejo, Jasna postane ljudem, ki se mešajo v njun odnos, nevarna, zato se je Julija začne tudi bati.

5.1.4. Tip žene ali izvenzakonske partnerice

Tip žene ali izvenzakonske partnerice sem glede na odnos do moškega, s katerim je oziroma je bila v razmerju, razdelila na šest različnih podtipov, in sicer na podtip vdane in zgledne žene, podtip velike ljubezni, podtip ženske, ki v hiši nosi hlače, podtip bivše žene, podtip »kokoši« brez pameti in podtip hladne in neljubeče žene.

Podtip vdane in zgledne žene

V ta podtip sem uvrstila žene oziroma izvenzakonske partnerice, ki so svojemu možu zveste in vdane, z njim se dobro razumejo in so z razmerjem zadovoljne. Tak primer je na primer Milena Bregar iz romana *Silvija* (1999), ki je poročena z gospodom Bregarjem in ima z njim

dva sinova. Čeprav njeno razmerje z možem ni tako izpostavljeno, je dano bralcu slutiti, da je Milena v svojem zakonu zadovoljna in srečna. Da se z možem dobro razume, je vidno po sproščenem vzdušju, ko sta skupaj in po času, ki ga kot družina preživijo skupaj. Vdana in zgledna žena je tako tudi teta Fani v romanu *Temno sonce* (2009), ki ima z možem dober in prijeten odnos. Kljub temu da nikoli nista mogla imeti otrok, sta med seboj zelo povezana in navezana drug na drugega. Težave in nesoglasja vedno rešujeta s pogovorom.

Podtip velike ljubezni

Sem sem uvrstila vse tiste žene oziroma izvenzakonske partnerice, katerih zakon oziroma razmerje je plod velike ljubezni. V delu *Življenje kot v filmu* (2000) je tako Veronika Veront velika ljubezen Jerneja Jordana. Čeprav je umrla že pred pričetkom zgodbe, njena hčerka Julija bralca seznanja z njuno romantično zgodbo. Veronika je spoznala Jerneja v Ljubljani na snemanju njegovega novega filma in čeprav so bili vsi zaljubljeni vanjo, je izbrala prav njega. Med snemanjem sta se skrivaj poročila in svojo skrivnost razkrila šele po premieri filma. Čeprav je veliko ljudi nasprotovala njuni zvezi, sta ostala skupaj in zaljubljena vse do Veronikine smrti. Priča podtipu velike ljubezni pa smo tudi v romanu *Dež* (2001), kjer je Darja Martin prav tako na romantičen način spoznala svojega moža, ko je na njegov rojstni dan med iskanjem inspiracije za pisanje udrila v njegovo hišo in ga zagledala v razmetani dnevni sobi v samih spodnjicah. Mesec dni kasneje na njen rojstni dan sta se poročila, imela štiri otroke in ostala srečna, na vsako obletnico pa otrokom pripovedujeta svojo romantično zgodbo.

Podtip žene oziroma izvenzakonske partnerice, ki v družini nosi hlače

Te vrste podtip je prisoten v delu *Prigode Poprove Pipi* (2004), kjer večina žena v Gobjem Dolu v družini nosi hlače, bodisi ker so njihovi možje nesposobni bodisi ker jim je tako prav. Tak primer je gospa Poper, ki je mirna in potrpežljiva, vendar tudi odločna. V družini je ona tista, ki nosi hlače in odloča o vseh pomembnejših zadevah. Stvari vzame vedno v svoje roke predvsem zato, ker je njen mož nekoliko preveč zasanjan in ga iz nerodnosti večkrat kaj polomi, zato se gospa Poper najraje zanese sama nase. Žena, ki v družini nosi hlače je tudi Norma Medved, mati štirih sinov in štirih hčera. Da je ona tista, ki v družini odloča, je razvidno po tem, da se v zgodbi svojega moža in njegove funkcije v družini sploh ne omenja. Tudi gospa Pekova ima doma glavno besedo, kar izvemo že ob njenem prvem posegu v dogajanje zgodbe. Tudi vloga njenega moža je nepomembna in se ga v delu praktično sploh ne omenja.

Podtip bivše žene

V ta podtip sem uvrstila vse tiste žene, ki so svoje može zapustile ali oni njih, zato nastopajo v vlogi bivše žene. Ker v delih bivše žene v delih razlikujejo, sem jih glede na odnos do bivšega partnerja razdelila na dve kategoriji, in sicer na kategorijo dobre in razumljive bivše žene in kategorijo zoprne in nadležne bivše žene.

1. Kategorija dobre in razumljive bivše žene

To kategorijo predstavljajo tiste bivše žene, ki imajo s svojim bivšim možem oziroma partnerjem dober odnos, z njim se normalno pogovarjajo, so razumljive do razlogov za razpad zakona, ne pogrevajo starih zamer, se ne kregajo in se ne vmešavajo v partnerjevo novo življenje, če le-to ne presega meja sprejemljivega. V romanu *Silvija* (1999) je dobra in razumljiva bivša žena Breda Mlakar, ki se je že pred leti z možem ločila, sama vzgaja njune tri hčerke, on pa se je preselil v Nemčijo. Z njim ima kljub vsemu dober odnos, slišita se po telefonu, občasno hčerke tudi obišče in jih povabi k sebi. Ker dobro zasluži, bivši ženi pošilja veliko denarja, kupi jim celo hišo, da bodo lahko udobneje živele. Breda se nad njim nikoli ne pritožuje in je zelo razumljiva. Do izjeme pride le takrat, ko si bivši mož dovoli korak preveč in na obisk pripelje svojo novo partnerico. Takrat Bredi popustijo živci in ju spodi ven iz stanovanja. Dobra in razumljiva bivša žena je tudi Helena v romanu *Dež* (2001), ki o svojem bivšem fantu Chenu vedno lepo govori in ne pusti da bi ga kdo blatil, čeprav jo je po sestri krivdi pustil samo z otrokom in se odselil na Kitajsko. Ko se ponovno vrne in želi govoriti z njo, je na pogovor takoj pripravljena, s Chenom se na koncu celo pobotata in znova zaživita skupaj. Razumljiva bivša žena pa je tudi Barbara, Sarina mama, iz romana *Spremembe, spremembe* (2007), ki ima s svojim bivšim možem, Sarinim očetom, še vedno dober odnos, čeprav imata že vrsto let oba drugega partnerja. Odnos ohranjata predvsem zaradi njune hčerke Sare, ki živi pri očetu, saj je Sarina mama raje kot družino izbrala kariero. Ko Barbari umre mama, pride po tolažbo in pogovor o pogrebu k bivšemu možu, ki je do nje zelo razumljiv.

2. Kategorija zoprne in nadležne bivše žene

Bivše žene, ki nadležno posegajo v življenje svojih bivših partnerjev in se vedejo neprimerno, spadajo v kategorijo zoprne in nadležne bivše žene. Tipičen primer take bivše žene je Marija iz romana *Dež* (2001), ki večkrat obišče družino bivšega moža povsem nenapovedana in največkrat v neprimernem trenutku, na obisku pa se vede skrajno neprimerno in nevljudno, kritizira vse po vrsti in gre vsem skrajno na živce. Podobna bivša žena je tudi Karmen v

romanu *Oh, ta kriza!* (2010), ki sicer ni ločena, vendar je moža in družino nenapovedano za več kot pol leta zapustila in odšla študirat v Ameriko, zato jo uvrščam v podtip bivše žene. Nekega dne se povsem nenapovedano vrne domov, ko si je družina že povsem opomogla in ko njen »bivši« mož domov celo povabi neko drugo žensko, in se obnaša, kot da sploh nikoli ni odšla in da je vse v najlepšem redu, ob tem pa vse spravlja v zadrego in jim gre na živce.

Podtip »kokoši« brez pameti

Sem se uvrščajo vse tiste žene oziroma partnerice, običajno nove izbranke ovdovelih ali ločenih mož, ki so po videzu izredno, morda celo pretirano urejene, ko pa spregovorijo, nimajo oziroma niso sposobne ničesar pametnega povedati, obenem pa se vedejo pretirano in prisilno prijazno, kar jih naredi še bolj odvratne in neokusne. Taka je na primer Leja Jelen v delu *Življenje kot v filmu* (2000), ki je nova izbranka ovdovelega Jerneja Jordana. Je vitka ženska z zelenimi očmi in pobeljenimi lasmi, vedno oblečena v oprijete kostime in obleke živih barv. Za njeno narejeno in spačeno prijaznostjo se skriva fina, avšasta dama, ki kmalu pokaže svoj pravi obraz. Nima pojma o kuhanju in zdravi prehrani na sploh, večkrat je histerična in občasno ima napade besa. Jernejeva hčerka pove, da je Leja »navadna načičkana afna« (Omahen 1999: 114). Sem se uvrstilo tudi Irmo Ziege, Nemko in novo partnerico Silvijinega očeta v romanu *Silvija* (1999). Ženska je veliko mlajša od Silvijinega očeta, stara je okrog 30 let. Vedno je izredno drzno oblečena in ne govori veliko, saj slovenskega jezika ne razume. Njen priimek v prevodu pomeni »koza«.

Podtip hladne žene oziroma izvenzakonske partnerice

V tem podtipu se nahajajo vse tiste žene oziroma izvenzakonske partnerice, ki sicer živijo s svojim partnerjem, vendar imajo do njega zelo hladen odnos, z njim ne veliko komunicirajo in živijo svoje življenje mimo njega. Glede na to, ali so od svojega partnerja odtujene ali pa so le sebične in gledajo le na svoje lastne potrebe, sem jih razdelila na dve kategoriji.

1. Kategorija sebične žene oziroma izvenzakonske partnerice

Ženske v tej kategoriji so v odnosu do svojega partnerja sebične in se ozirajo le na svoje koristi in potrebe. Taka je na primer Karmen Kajuh v romanu *Oh, ta kriza!* (2010), ki ne oziraje se na svojega moža in svoje otroke izpolnjuje le svoje želje in sledi le svojim ciljem. Ker se nikjer ne more ustaliti, saj po pol leta v enem kraju postane živčna in govori o spremembi okolja, češ da ji zmanjkuje navdiha, ji mož vedno popusti in zato se družina veliko seli. Njena sebičnost pa prekaša vse meje, ko Karmen nekega dne pobere vse družinske

prihranke in zapusti družino ter gre na študij v Ameriko. Taka pa je kot žena bila tudi Marija, bivša žena Lejlinega očeta, v Romanu *Dež* (2001), dokler sta še bila poročena. Vedno je gledala le nase in na svoje potrebe, zato je bilo življenje z njo neznosno. Ker sta se po štirih letih takega življenja naveličala drug drugega, sta se ločila.

2. Kategorija odtujene žene oziroma izvenzakonske partnerice

V to kategorijo so uvrščene vse tiste žene in izvenzakonske partnerice, ki imajo do moža hladen odnos, ker so se z leti od njega odtujile, čeprav so se na začetku z njim lahko zelo dobro razumele in imele topel in prijeten odnos. Primer take žene zasledimo v romanu *Veliko srce* (2002), kjer je Larina teta v odnosu do moža izredno hladna in obratno. Iz zgodbe izvemo, da včasih ni bilo tako, vendar se je njun odnos z leti, ko je bila zaradi bolezni priklenjena na posteljo, spremenil. Odtujila sta se drug od drugega, kar je Larino teto le še bolj pahnilo v žalost, obup in brezvoljnost. S Larino pomočjo teta ponovno zaživi, bralcu pa se nakazuje možnost, da se bo tudi odnos z njenim možem posledično izboljšal. Čeprav nikjer v romanu *Temno sonce* (2009) ni eksplicitno izraženo, deluje odnos med Adelininim očetom in Adelinino mamo zelo hladen. Prikazana sta namreč kot zelo hladna, medsebojno in od hčerke odtujena človeka, ki živita dolgočasno, pusto življenje v pretirano urejenem domu, kjer vsak večer nemo čepita na kavču in gledata televizijo. Na nek način hladni in odtujeni od svojih partnerjev pa sta tudi Norma Medved in gospa Pekova v delu *Prigode Poprove Pipi* (2004), ki svojih mož skoraj nikoli ne omenjata in sami vodita gospodinjstvo ter živita povsem mimo njih oziroma kot da ju sploh ne bi bilo.

5.1.5. Tip prijateljice

Ker se tip prijateljice v delih Nejke Omahen pogosto pojavlja, sem se odločila, da tudi ta tip ženske podrobneje analiziram. V njenih delih se pojavljata predvsem dva podtipa prijateljic, in sicer podtip zveste prijateljice in podtip izdajalke.

Podtip zveste prijateljice

Sem so uvrščene vse tiste prijateljice, ki svojim prijateljem in prijateljicam ne glede na okoliščine tekom cele zgodbe ostajajo zveste in jih nikoli ne izdajo. Ker pa se v tem podtipu nahajajo tako zaupne prijateljice kot tudi tiste, ki so le del klape, sem se odločila, da jih glede na to razdelim na dve kategoriji.

1. Kategorija zaupne prijateljice

To je kategorija, ki predstavlja najboljše prijateljice, tiste, ki so jim zaupane vse najbolj skrite skrivnosti. Take prijateljice se pojavljajo le posamično, se pravi, da ima nek lik le eno tako zaupno prijateljico. Skoraj vsako dekle v delih ima najboljšo prijateljico, vendar sem se odločila izpostaviti le tiste, ki kota zaupne prijateljice po svoji vlogi izstopajo. Taka je gotovo Nika Polar v romanu *Silvija* (1999), ki je Silvijina zaupna in najboljša prijateljica, kateri Silvija že od malih nog zaupa vse svoje skrivnosti in težave. V delu *Življenje kot v filmu* (2000) kot zaupna prijateljica izstopa Julijina najboljša prijateljica Nadja, s katero se prav tako poznata že od malih nog in s katero si vedno zaupata vse skrivnosti. V istem delu kasneje Julijina zaupna prijateljica v novem okolju postane Kity Doyle, s katero se hitro ujameta in postaneta nerazdružljivi prijateljici. V romanu *Veliko srce* (2002) je primer zaupne prijateljice Larina najboljša prijateljica Minka Gradišek, s katero sta na novi šoli obe najprej zelo osamljeni in prestrašeni, ko pa se spoznata, postaneta nerazdružljivi in zaupni prijateljici. Tudi v romanu *Dež* (2001) imamo primer zaupne prijateljice, ki ga predstavlja Lejlina najboljša prijateljica Anabela. Ko se spoznata, postaneta najboljši prijateljici in skupaj imata veliko skrivnosti. V njun odnos se kasneje prikrade in nekako vsili tudi Flora, ki pa nikoli ne doseže tako pomembne in zaupne vloge, kot jo ima Anabela, tudi ko ta umre. V *Prigodah Poprove Pipi* (2004) Pipi najde svojo najboljšo prijateljico v prestrašeni in preprosti Albini, s katero se veliko družita, vendar ima Pipi še bolj zaupen odnos z Medvedovim Borom. V romanu *Spremembe, spremembe* (2007) kot najboljša prijateljica izstopa Špelina prijateljica Sara, s katero sta že od malih nog prijateljici in s katero si zaupata vse najgloblje skrivnosti in občutke. Tudi v romanu *Temno sonce* (2009) ima podtip najboljše prijateljice, ki ga predstavlja Adelinina zaupna prijateljica Tina, pomembno vlogo, saj prav ta povzroči prometno nesrečo, ki popolnoma spremeni Adelinino življenje, sama pa v nesreči umre. S Tino sta najboljši prijateljici že od prvega razreda in najbolj priljubljeni in zabavni puncici na šoli. Adelina je nanjo zelo navezana, saj je prepričana, da bi bila brez nje zafrustrirana in jezna najstnica, kar po njeni smrti tudi res postane. Še zadnji primer zaupne prijateljice pa najdemo tudi v romanu *Oh, ta kriza!* (2010), kjer postane Sabina z vzdevkom Puli Emina najboljša prijateljica, čeprav se je ta na začetku na vse pretege otepa in se do nje kdaj prav grdo obnaša, vendar pozneje spozna, da je Puli prava in res dobra prijateljica

1. Kategorija prijateljice iz klape

To so vse zveste prijateljice, ki pa jim niso zaupane čisto vse skrivnosti, ampak le nekatere, vendar vseeno veliko prijateljujejo in se družijo med seboj, ob tem pa svojim prijateljem in prijateljicam vedno ostajajo zveste. V romanu *Silvija* (1999) so take prijateljice iz klape Petra in Maja, ki se veliko družita z Niko in Silvijo, vendar se čisto vseh skrivnosti med seboj nikoli ne zaupajo. V delu *Življenje kot v filmu* (2000) ima Julija poleg najboljših prijateljic Nadje tudi prijateljico iz klape, Miro, s katero se veliko družijo. V novem okolju Julija spozna in pridobi še veliko drugih prijateljic iz klape, kot so Irena, obe Tanji, Daša in Teja. Lara Maj v romanu *Veliko srce* (2002) poleg najboljših prijateljic Minke spozna še nekaj drugih deklet, s katerimi ni v tako zaupnem odnosu, ampak se vseeno veliko družijo. To sta predvsem njena sostanovalka Stela in Kristina – Črna Tina. Tudi v romanu *Temno sonce* (2009) ima Adelina poleg najboljših in zaupnih prijateljic še dve prijateljici, s katerimi skupaj sestavljajo klapo. To sta leto dni starejša Marija in pa Adelinina sestrična Jasmina oziroma Jessy. Nenazadnje najdemo prijateljice iz klape tudi v romanu *Oh, ta kriza!* (2010), saj Ema poleg Puli prijateljuje tudi s Kornelijo, nekaj časa pa njeno klapo sestavljajo tudi članice SSOO – Skrivnega združenja odbojgarskih fenic, kot sta Nika in Leona ter ostala dekleta, katerih imen v romanu ne izvemo.

Podtip izdajalke

Sem sem uvrstile vse tiste ženske like, ki so se pretvarjali, da so prijatelji ali celo najboljši prijatelji, potem pa so svojo prijateljico ali prijatelja za hrbtom izdali. Najbolj tipičen primer prijateljice izdajalke zasledimo v romanu *Silvija* (1999). Rebeka se izdaja za Brinino najboljšo prijateljico, potem pa se za njenim hrbtom začne dobivati z njenim fantom in povzroči, da gresta narazen. Brina s pomočjo sestre prepozna prevaro, zato Rebeki pove, kar ji gre in je nikoli več ne pogleda. Prijateljica izdajalka je tudi Malicija v *Prigodah Poprove Pipi* (2004), ki se družijo s Pipi in ostalimi, ker ji je dolgčas, drugače pa jih ves čas opravlja in jim želi slabo. Ko brez nje izdelujejo splav, jih hoče izdati odraslim, prijazna je le ko kaj potrebuje od njih, v resnici pa jih ne mara in o njih grdo govori. Podoben primer je tudi Jasmina v romanu *Veliko srce* (2002), ki Laro vedno le ponižuje in z njo grdo govori, ko pa iz sirotišnice pobegne, se zateče ravno k njej in pričakuje njeno pomoč in podporo. Čeprav je zelo dobrega srca in zvesta prijateljica, tudi Špela iz romana *Spremembe, spremembe* (2007) za trenutek nastopi v luči izdajalke prijateljice, ko se na plesu poljubi s takrat še njenim fantom, vendar svoje dejanje obžaluje, saj ve da je bilo nepremišljeno in posledica velike zaljubljenosti iz otroštva. Prijateljica Iva ji s časom napako oprost, saj sprevidi, da le ni bila Špela vsega kriva, ampak

jo je tudi sama spravila v nezavidljiv položaj. Primer Špele torej odstopa od ostalih primerov iz te kategorije in le delno ustreza opisu.

5.2. TIPOLOGIJA ŽENSKIH LIKOV GLEDE NA DRUŽBENO VLOGO

Ženski liki se glede na družbeno vlogo v delih Nejke Omahen pojavljajo predvsem pod tipom učenke, velikokrat je prisoten tudi tip učiteljice, naletimo pa tudi na nekatere druge poklice, ki pa se v delih pojavljajo v majhnem številu ali le posamično in niso tako natančno obravnavani. Ženske like sem zato razporedila na tri osnovne tipe, in sicer na tip učenke, tip učiteljice/profesorice in tip drugih poklicev.

5.2.1. Tip učenke

Najpogosteje se v delih pojavlja tip učenke, saj dela velikokrat obravnavajo dogodke, ki se dogajajo v šolskih klopih. Ne glede na to, ali so učenke iz osnovne šole ali obiskujejo katerokoli izmed srednjih šol, sem pod tip učenke uvrstila tako osnovnošolke kot tudi dijakinje. Glede na odnos do šole, glede na količino učenja in kvaliteto dojemanja snovi in uspeh v šoli pa sem tip učenke razdelila še na pet podtipov.

Podtip odličnjakinje – pridne punčke

V ta podtip sem uvrstila vse tiste učenke, ki v šoli dosegajo lepe rezultate predvsem zato, ker se veliko učijo in predstavljajo pridne, ubogljive punčke, čeprav morda snovi ne tako zlahka dojemajo in je njihov uspeh v šoli predvsem rezultat njihovega trdega dela. Sem spada Silvijina sestra Brina (*Silvija*, 1999), ki obiskuje zadnji razred osnovne šole in se želi vpisati na gimnazijo. Veliko se uči, zato ima lepe ocene, kljub učenju pa ji vseeno tu pa tam spodleti, saj včasih učenje ni dovolj. Tudi Silvijina prijateljica Maja in Silvijina nova sosedka Eva sta v šoli odlični zaradi pridnosti in vestnosti pri učenju. Jasna (*Življenje kot v filmu*, 2000) se mora za dober uspeh v šoli tudi veliko učiti in za učenje enake količine snovi porabi veliko več čas kot njena »nova sestra« Julija. Vestna in predvsem pridna učenka z odličnimi ocenami je tudi Iva iz romana *Spremembe, spremembe* (2007), ki je tudi na splošno primer pridne in ubogljive punčke. V romanu *Temno sonce* (2009) je pridna učenka Adelinina sestrična in prijateljica Jessy, ki se za dobre ocene tudi pridno uči. Tudi Larina sostanovalka Stela popoldneve večinoma preživi za knjigami in se nenehno ubada s šolsko snovjo, zato po uspehu odlična. In nenazadnje tudi Emina prijateljica Puli iz romana *Oh, ta kriza!* (2010) za dober šolski rezultat vedno sedi v prvi klopi in posluša, redno piše domače naloge in se pridno uči.

Podtip pametne in ambiciozne učenke

V ta podtip sem uvrstila vse tiste učenke, ki dobre rezultate v šoli dosegajo tako zaradi hitrega dojetanja snovi kot tudi zaradi vestnega šolskega dela, obenem pa jih šolska snov tudi zelo zanima, vanjo se z veseljem poglobijo in so tudi zelo ambiciozne glede šolanja naprej. Najočitnejši primer take učenke je Špelina prijateljica Sara iz romana *Spremembe, spremembe* (2007), ki se zaradi svoje šolske ambicioznosti raje odloči za srednjo šolo v Ljubljani in se mora tako v šolo vsak dan voziti z vlakom. Šolska snov jo izredno zanima, do sebe je glede ocen zelo zahtevna, saj pričakuje, da bo teste vedno rešila brezhibno, vsaka najmanjša napaka jo vznemiri in jo želi odpraviti. Tudi v prostem času, ki ga ima med vožnjo z lakom na pretek, najraje bere in se še dodatno izobražuje. Šola ji je na prvem mestu, zastavila si je jasne in ambiciozne cilje v življenju, katerim vestno sledi. Tudi Pipi (*Prigode Poprove Pipi*, 2004) rada hodi v šolo, saj jo šolska snov izredno zanima, zato v šoli tudi pridno posluša. Snov z lahkoto dojema in se ji zato ni potrebno veliko učiti, vseeno pa rada prebira stvari, ki jo zanimajo. Ne razume drugih vaških otrok, ki šole ne marajo, saj je njej pouk zaradi velikega zanimanja za snov v veliko veselje. V romanu *Silvija* (*Silvija*, 1999) je taka tudi Silvijina mlajša sestra Aleksandra, ki snov hitro razume, vseeno pa se tudi uči in v prostem času najraje prebira poučne knjige, ker jo snov tako zelo zanima. V družini jo imajo za pravega malega genija. V romanu *Oh, ta kriza!* (2010) je pridna in pametna učenka Emina starejša sestra Ana, ki je v šoli zelo uspešna, poleg pridnosti in vestnosti pri šolskem delu pa jo šolska snov tudi zelo zanima in se z njo dodatno rada ukvarja tudi v prostem času, ko s prijateljem izvajata razne poizkuse iz fizike. V ta podtip pa spada tudi Flora iz romana *Dež* (2001), ki se vestno, pridno in z lahkoto uči, saj ima jasno začrtan cilj, da želi postati odvetnica, kot je njena mama. Kljub temu da zamudi velik del pouka, ker se šele kasneje preseli v mesto, hitro nadoknadi manjkajočo snov in pristane med najboljšimi učenkami v razredu.

Podtip brihtne učenke

V ta podtip sem uvrstila tiste učenke, ki so izredno brihtne in nadarjene, šolsko snov z lahkoto osvojijo, obenem pa jim šolski uspeh ni tako zelo pomemben, da bi se ob tem še učile in dosegale še boljše rezultate. Prvi primer take učenke je *Silvija* (*Silvija*, 1999), ki ima v šoli dobre ocene, ne zanima pa je, da bi se na vse pretege trudila za odličen uspeh, kot to počne njena sestra Brina. Zelo je nadarjena za slovenščino, zato z lahkoto doseže dober rezultat na Cankarjevem tekmovanju. Svoj prosti čas raje kot za učenje posveti športu in druženju s prijatelji. Tudi Julija (*Življenje kot v filmu*, 2000) je brihtno in nadarjeno dekle, ki se z lahkoto vključi na novo šolo in ostaja med najboljšimi učenkami. Prosti čas le redko porabi za

učenje, saj ga raje porabi za druženje s prijateljicami, če ji to dovolijo. Nadarjena je predvsem za jezike, pri angleščini že prvo uro navduši profesorja. Ker snov pravzaprav odnese že v šoli, se šolo po pouku ne ukvarja več. V ta podtip pa spada tudi Lejla iz romana *Dež* (2001) ima v šoli dobre ocene, obenem pa v zgodbi nikoli ne zasledimo, da bi se popoldne ali kdaj drugače sploh učila ali kako drugače ukvarjala s šolskimi obveznostmi, po čemer lahko bralec sklepa, da ji šolski uspeh ni bistvenega pomena, proste ure raje izkoristi za potikanje okrog hiše in druge prijetnejše dejavnosti. Ker ima kljub temu lepe ocene, lahko sklepamo, da tudi ona šolsko snov z lahkoto dojema in se ji zato ni potrebno učiti.

Podtip povprečne učenke

V ta podtip so uvrščene tiste učenke, ki ne dosegajo vidnejših rezultatov kljub učenju in so po šolskem uspehu povprečne. Taka je Silvijina prijateljica Nika Polar (*Silvija*, 1999), ki je povprečna učenka, ki se med šolskimi urami dolgočasi, vseeno pa s šolo nima velikih težav in dosega povprečen uspeh. Tudi Lara iz romana *Veliko srce* (2002) osnovno šolo konča s povprečnim uspehom, vseeno jo stric vpiše na gimnazijo, kjer po začetnem neuspehu hitro doseže povprečne ocene, s katerimi je čisto zadovoljna. Primanjkuje ji koncentracije za učenje, vseeno pa se potrudi, ko je to potrebno. Tudi pri Anabeli iz romana *Dež* (2001) gre sklepati, da je v šoli dosegala povprečen rezultat, saj njen šolski uspeh nikoli ni bil izpostavljen tako kot Lejlin in Florin, prav tako pa ni nikjer zaslediti, da bi s šolo imela težave. V *Prigodah Poprove Pipi* (2004) je bilo večina učencev v razredu povprečnih ali slabih, saj jim šola ni bila ne zanimiva ne pomembna. Povprečen uspeh je bil posebej omenjen pri Maliciji, ki so jo jezile morebitne dobre ocene drugih otrok, ampak jih sama, čeprav se je iz tekmovalnosti kdaj potrudila, ni uspela doseči. Špela (*Spremembe, spremembe*, 2007) je tudi učenka s povprečnimi ocenami, kar z lahkoto vsem prizna in je ne moti preveč. Ni ravno navdušena nad učenjem, fizika in kemija pa ji še posebej povzročata težave, zato si zanju poišče inštrukcije in tako tudi pri teh dveh predmetih doseže povprečen rezultat. Pri Adelini iz romana *Temno sonce* (2009) njen šolski uspeh ni nikjer posebej omenjen, vendar je iz njenega odnosa do šole in profesorjev sklepati, da ji ne predstavlja večjega pomena, obenem pa ne spada med tiste, ki bo šolo s težavo izdelovali, zato sklepam, da je njen šolski uspeh povprečen in zadovoljiv. Nenazadnje povprečen šolski uspeh dosega tudi Ema iz romana *Oh, ta kriza!* (2010), ki je ocene prav tako ne zanimajo preveč in se v šolsko snov nikoli ne pretirano pogloblja, poleg tega pa je zelo nevztrajna. Njen razrednik ji pove, da bi bile njene ocene lahko celo nadpovprečne, če bi se le malo zbrala, vendar Eme to pravzaprav ne zanima preveč.

Podtip slabe učenke

V zadnji podtip so razvrščene tiste učenke, ki imajo s šolo probleme in le s težavo izdelujejo razrede, ker slabo razumejo podano snov, ki jih posledično še manj zanima. Kot slaba učenka je omenjena Silvijina prijateljica Petra (*Silvija*, 1999), ki ima v šoli slabe ocene, čeprav je njen najboljša prijateljica Maja, s katero si deli šolsko klop, odličnjakinja. Albina (*Prigode Poprove Pipi*, 2004) v šoli sicer pozorno sledi in si vestno vse zapisuje, vendar le zaradi strahu pred odraslimi, v resnici pa od zapisanega razume le vsako drugo besedo. V nobenem predmetu ni preveč dobra, od vse snovi pa ji je zanimivo le seštevanje. Da šolo uspe izdelati, se mora zelo potruditi. Slaba učenka pa je tudi Adelinina najboljša prijateljica Tina iz romana *Temno sonce* (2009), ki na začetku romana umre v prometni nesreči, njo in med drugim tudi njen šolski uspeh pa spoznamo v retrospektivi Adelininih razmišljanj.

5.2.1. Tip učiteljice/profesorice

Poleg tipa učenke se v delih Nejke Omahen pogosto pojavlja tudi tip učiteljice ali profesorice, saj je, kot sem že v prejšnjem poglavju omenila, veliko dogodkov iz zgodb vezanih na šolske klopi. V nekaterih delih so učiteljice le bežno omenjene in se jih zato ne da analizirati, ostale pa sem glede na to, ali so se svojim učencem zdele zanimive ali dolgočasne ali pa so preprosto bile starokopitne, razdelila na tri podtipе, in sicer na podtip dobre, zanimive in prijazne učiteljice/profesorice, podtip slabe in dolgočasne in podtip stroge in starokopitne učiteljice/profesorice.

Podtip dobre, zanimive in prijazne učiteljice/profesorice

V ta podtip sem uvrstila tiste učiteljice in profesorice, ki so znale pritegniti pozornost svojih učencev in jim je bila zato snov njihovega predmeta zanimiva, obenem pa so bile tudi prijazne in so jim znale tudi prisluhniti. V romanu *Silvija* (1999) je dobra, zanimiva in prijazna učiteljica Tina besednik, ki poučuje slovenščino in ima vzdevek Beseda. Zanimiva je pravzaprav po mnenju Silvije, ki ima slovenščino zelo rada, prijazna pa pri dogovarjanju za Cankarjevo priznanje, saj ve, da je Silvija za slovenščino zelo talentirana. V romanu *Veliko srce* (2002) je Lari dobra, zanimiva in prijazna mlada učiteljica pevskega zbora Tina, ki nosi vzdevek Nota in ki je Lari poleg prijaznosti všeč tudi zato, ker jo petje in pevski zbor zanimajo. Nova učiteljica Ana (*Prigode Poprove Pipi*, 2004), ki poučuje otroke v Gobjem dolu, je všeč vsem otrokom, saj je pravo nasprotje njihove prejšnje starokopitne učiteljice. Ana je odločna, a prijazna in živahna, vendar stroga učiteljica, ki zna otrokom učno snov

predstaviti na zanimiv način, rada pa tudi prisluhne vsakemu učencu, da bi le-ta od šole čim več odnesel. Profesorica Dragica Klemenčič iz romana *Oh, ta kriza!* (2010) je najstarejša profesorica na šoli, ki že komaj hodi, njena očala imajo tako debele leče, da je verjetno na pol slepa, videti je stara sto let, zato na prvi pogled deluje starokopitno, vendar Ema, ki obiskuje njen dramski krožek, kmalu spozna, da je v resnici živahna in zelo moderna, saj si na njihovo pobudo celo ustavi profil na Facebooku, preko katerega vodi z učenci debate o literarnih delih. Ema ugotovi, da je zanimiva, dobra in prijazna profesorica. Kot prijazna učiteljica pa je omenjena tudi Adelinina učiteljica klavirja iz otroških let, ki je bila do Adeline, kljub temu da je h klavirju hodila pod prisilo in zahtevo svoje mame, zato je do njega čutila odpor, vseeno vedno zelo prijazna in razumljiva.

Podtip slabe in dolgočasne učiteljice/profesorice

V ta podtip sem uvrstila učiteljice in profesorice, ki so se zdele svojim učencem nezanimive in dolgočasne, bodisi zaradi nezanimanja za njihov predmet bodisi zaradi njihovega slabega odnosa do učencev. Kot sitna in z nezanimivim predmetom je omenjena Amelija Kovač (*Silvija*, 1999), Silvijina učiteljica matematike in njihova razredničarka. Vedno kislina in namrgodena, zaradi tega pa tudi nič priljubljena, je tudi Silvijina učiteljica kemije iz istega romana, ki ni predstavljena s svojim pravim imenom, ampak jo spoznamo le pod vzdevkom Kislina.

Podtip stroge in starokopitne učiteljice/profesorice

Nadjina mama (*Življenje kot v filmu*, 2000) je profesorica na univerzi, vendar je ne po imenu in ne v razredu nikoli ne spoznamo. Je pa po opisu avtorice stroga in starokopitna ženska, kar se gotovo izraža tudi pri njenem poklicu. Pipijina prva učiteljica (*Prigode Poprove Pipi*, 2004), ki je prav tako nikoli ne spoznamo po imenu, je srednjih let, ima cvileč glas in nosi očala, vedno je stroga in si rada domišlja, da se je učenci bojijo in da ve vse, kar je treba vedeti. Tudi ona je torej starokopitna in med učenci ne preveč priljubljena učiteljica.

5.2.3. Tip drugih poklicev

Drugi poklici, ki se v delih pojavljajo, niso tako natančno obravnavani, omenjeni pa so v majhnem številu ali le posamično, zato jih bom v tem poglavju le omenila in naštel, podrobneje razdeliti pa se jih zaradi majhne pojavnosti v ne da.

V delih sem zasledila devet poklicev, ki se pojavljajo vsaj dvakrat, ostali poklici so omenjeni le posamično. Družbena vloga **pisateljice** se tako pojavi v romanu *Dež* (2001), kjer je Lejlina mama Darja raztresena in dobrosrčna pisateljica z nenadnimi izbruhi velike inspiracije, in pa v romanu *Oh, ta kriza!* (2010), kjer je pisateljica Emina sebična mama Karmen, ki pa ji za razliko od Darje vedno manjka navdiha in je v svoji pisateljski karieri napisala le eno delo, in sicer erotični roman violine strasti. Družbeno vlogo **socialne delavke** lahko najdemo le bežno omenjeno v romanu *Temno sonce* (2009), kjer ima z Adelino v šoli najprej plašna, nato pa stroga socialna delavka, razgovor, in pa prav tako bežno v romanu *Veliko srce* (2002), kjer je socialna delavka na Larini šoli prijazna gospa z velikimi očali in širokim nasmehom. Družbena vloga **študentke** se pojavi v romanu *Dež* (2001), kjer je Lejlina polsestra Helena študentka modnega oblikovanja, in pa v romanu *Spremembe, spremembe* (2007), kjer je študentka Klemenova sestra Nina. Družbena vloga, ki se v delih večkrat pojavi, je tudi vloga **gospodinjske pomočnice**, ki jo zasledimo v romanu *Spremembe, spremembe* (2007), kjer imata Iva in njen oče gospodinjsko pomočnico, ki stanovanje počisti in skuha, ker je Ivina mama umrla, oče pa želi hčerko ubraniti pred preveliko obremenitvijo. Gospodinjsko pomočnico ima doma tudi Emina prijateljica Kornelija, katere starši so neke vrste diplomati in so večinoma zdoma, zato pomočnica postori vse v hiši in skrbi za prehrano mlade Kornelije. Gospodinjsko pomočnico pa ima tudi strogi Larin stric Leon, pri katerem je zadirčna, natančna, z dolgočasena in osamljena Mimi zaposlena že vrsto let, njeno delo pa je omejeno samo na kuhinjo. **Natakarico** v vaški gostilni najdemo v romanu *Temno sonce* (2009) in pa v *Prigodah Poprove Pipi* (2004), kjer kot natakarica v Poprovi gostilni dela Mimoza. Tudi družbeno vlogo **kuharice** zasledimo v dveh delih, in sicer v *Prigodah Poprove Pipi* (2004), kjer imajo v gostilni Pri Popru zaposleno kuharico z imenom gospa Piškot, in pa v romanu *Oh, ta kriza!* (2010), kjer je kot kuharica na osnovni šoli zaposlena mati samohranilka in Emina soseda Maja. Tudi poklic **igralke** se pojavlja v dveh delih, in sicer v *Življenje kot v filmu* (2000), kjer je bila igralka Julijina umrla mama Veronika, igralki v očetovem filmu pa sta poleg Jasne tudi Sonja in Helena, in pa v romanu *Dež* (2001), kjer se z igrilstvom in gledališčem ukvarja Anabelina lepa, a bolna mama. Družbeno vlogo **novinarke** zasledimo v zgodbi *Življenje kot v filmu* (2001), kjer je novinarka Kitijina mama Ema, v romanu *Spremembe, spremembe* (2007), kjer je bila znana televizijska novinarka Ivina umrla mama Ana Malar, in pa v romanu *Oh, ta kriza!* (2010), kjer se z novinarstvom poleg pisateljevanja ukvarja Emina mama Karmen, ki piše predvsem članke o feng šuju, meditacijah in podobno za ženske revije ali kakšen tračarski časopis in pa intervjuje s slavnimi zvezdami, ki to sploh niso. Kot zadnjo družbeno vlogo, ki se v delih večkrat pojavlja, pa sem zasledila še vlogo

tajnice, ki jo najdemo v romanu *Spremembe, spremembe* (2007), kjer je tajnica Špelina mama Urša Koren, in pa v romanu *Temno sonce* (2009), kjer je kot tajnica pri Adelininem psihologu zaposlena sicer diplomirana psihologinja Judita.

Ostali poklici se v delih, kot sem že prej omenila, pojavljajo le posamično. Tako poleg že omenjenih poklicev v romanu *Silvija* (1999) naletimo še na **stewardeso** Ano, ki je prijateljica Silvijine mame in poskrbi da Bredine hčerke uspešno pristanejo z letalom v Nemčiji, na **ravnateljico** osnovne šole Miro Lajnar in na **manekenko** Riko Ziege, sestro Silvijine nove partnerice. V delu *Življenje kot v filmu* (2000) se srečamo z družbeno vlogo **maskerke**, ki jo opravlja Jasnina mama in nova partnerica Julijinega očeta Leja Jelen in pa z le bežno omenjeno **frizerko** gospo Kersnikovo. V romanu *Veliko srce* (2002) spoznamo tudi veliko, debelo, neprijazno in nepotrpežljivo **prodajalko** Micko in pa elegantno, kritično in prevzetno **galeristko** gospodično Andrejo. V romanu *Dež* (2001) se pojavlja tudi **odvetnica**, ki jo predstavlja Florina mama, in pa šolska **psihologinja** gospodična Samovrh, ki ima po Anabelini smrti razgovore s Floro in Lejlo. Največ različnih poklicev najdemo v *Prigodah Poprove Pipi* (2004), kjer so ženski liki namesti z imenom poimenovani, kar po družinskem poklicu, ki ga opravljajo same in njihovi možje. Tako imamo v zgodbi gospo Pekovo, ki je **pekovka**, gospo Mesarjevi, ki je **mesarica**, gospo Šiviljo, ki je **šivilja**, gospo Trgovčevo, ki je **trgovka** in **slasčičarko**, gospa Poper pa je **gospodinja**. V romanu *Spremembe, spremembe* (2007) je omenjena tudi Ivina prijazna **psihiatrinja**, h kateri je Iva hodila po smrti svoje mame in po poskusu samomora, in pa Sarina mama, ki se je raje kot za družino odločila za kariero in je uspešna **podjetnica**. V romanu *Temno sonce* (2009) se srečamo z Adelinino teto Fani, ki je **kmetica** in ima z možem eno najuspešnejših kmetij daleč naokoli. V zadnjem romanu *Oh, ta kriza!* (2010) spoznamo še **učiteljico plesa**, mati samohranilko in Emino sosedo, ki poleg kuharice v prostem času opravlja še ta poklic, in pa poklic **medicinske sestre**, ki ga opravlja Emina najstarejša sestra, čeprav šolo šele zaključuje.

5.2.4. Tabela spolnih in družbenih vlog

NASLOV DELA	ŽENSKA	SPOLNE VLOGE					DRUŽBENE VLOGE			
		MAMA	HČI	SESTRA	ŽENA/ PARTNERICA	PRIJATELJICA	UČENKA	UČITELJICA/ PROFESORICA	DRUGI POKLICI	
SILVIJA	Silvija		X	X		X	X			
	Brina		X	X		X	X			
	Aleksandra		X	X		X	X			
	Breda	X				X		X		
	Nika		X			X	X			
	Petra					X	X			
	Maja					X	X			
	Rebeka					X				
	Eva		X	X		X	X			
	Rika			X					manekenka	
ŽIV- LJENJE KOT V FILMU	Julija		X	X		X	X			
	Jasna		X	X		X	X			
	Leja	X			X				maskerka	
	Veronika	X	X	X	X				igralka	
	Ema	X	X	X					novinarka	
	Nadja		X			X				
	Kiti		X			X	X			
	Irena		X	X		X	X			
VELIKO SRCE	Lara					X	X			
	Jasmina		X	X			X			
	Mimi								gosp. pomočnica	
	teta	X			X					
	Stela		X			X	X			
	Minka			X		X	X			
	Črna Tina		X			X	X			
	g. Andreja								galeristka	
DEŽ	Lejla		X	X		X	X			
	Anabela		X			X	X			
	Flora		X	X		X	X			
	Helena	X	X	X	X				študentka	
	Darja	X			X				pisateljica	
	Marija	X			X					
	Bellina mama	X			X				igralka	

NASLOV DELA	ŽENSKA	SPOLNE VLOGE					DRUŽBENE VLOGE			
		MAMA	HČI	SESTRA	ŽENA/ PARTNERICA	PRIJATELJICA	UČENKA	UČITELJICA/ PROFESORICA	DRUGI POKLICI	
PRI- GODE POP- ROVE PIPI	Pipi		X			X	X			
	gospa Popper	X			X				gospo- dinja	
	Pekova	X							pekov- ka	
	Mesar- jeva	X							mesa- rica	
	Norma	X								
	Mali- cija		X			X	X			
	Albina		X	X		X	X			
	Mi- moza		X	X					nataka- rica	
	Ana				X			X		
SPRE- MEMBE, SPRE- MEMBE	Špela		X	X		X	X			
	Sara		X	X		X	X			
	Iva		X		X	X	X			
	Nina			X					študen- tka	
	Urša	X			X				tajnica	
	Ana	X							novi- narka	
	Barbara	X			X				podjet- nica	
TEMNO SONCE	Adelina		X			X	X			
	Jessy		X			X	X			
	Tina		X			X	X			
	Marija		X			X	X			
	Fani			X	X				kmetica	
	Kata- rina	X		X	X					
	Mar- janca		X			X	X			
OH, TA KRIZA!	Ema		X	X		X	X			
	Ana		X	X			X			
	Beti		X	X	X		X		medi- cinska sestra	
	Elinor		X	X			X			
	Kar- men	X			X				novi- narka, pisate- ljica	
	Puli		X	X		X	X			
	Korne- lija		X			X	X			
	Maja	X				X			kuha- rica, učite- ljica plesa	

5.3. ŽENSKI LIKI GLEDE NA SPOLNE STEREOTIPE

Presojanje ljudi glede na njihov biološki spol že od nekdaj vpliva na razlikovanje med ženskimi in moškimi osebnostnimi lastnostmi, ki temeljijo na splošnih in vprašljivih stereotipnih predstavah. Poudarjanje razlik med spoloma spodbuja stereotipno mišljenje, katerega posledica je bilo v preteklosti ohranjanje podrejenega socialnega položaja ženske. Stereotipi so močno vgrajeni v vzgojo in v posameznikovo osebnost, zato se deklice oblikujejo v skladu s svojim biološkim spolom in dečki v skladu s svojim. (Zupan Sosič, 2005: 96)

Družba je ženski že od nekdaj pripisovala vlogo materinstva kot njeno glavno spolno vlogo in njen največji možen dosežek v življenju, obenem pa se je ženske vedno povezovalo tudi z vlogo gospodinje. Njihova življenjska vloga je bila torej omejena le na biti mati in gospodinja. Vzgoja deklic je bila tako v preteklosti krivična in napačna, saj so jih vzgajali, naj bodo pridne, potrpežljive, ponižne, pokorne in pridne delavke, katerih osnovni namen je, da se čim prej poročijo in imajo otroke. (Rebol Kotnik, 2007: 19-20)

Spolni stereotipi se seveda odražajo tudi v literaturi. Z družbenimi spremembami in večjim deležem literarnih ustvarjalk se zadnja desetletja v sodobnem slovenskem romanu reflektirajo tudi spremembe spolne identitete. V preteklosti so pisatelji upodabljali žensko manj poglobljeno, kot naključno in neoglajeno spremljevalko moškega, ki jo vodijo čustveni vzgibi, danes pa postaja osrednjost ženskega romanesknega lika v svetovni literaturi nekaj bolj običajnega. Poleg tega, da je osrednji protagonist v sodobnem romanu pogosto ženska, pa se je povečalo tudi število in vloga ženskih likov na sploh. (Zupan Sosič, 2005: 99, 100)

Stereotipi tako v sodobnem slovenskem romanu kot tudi v svetovni literaturi pa so še vedno prepojeni z globalnim spolnim stereotipom, ki moške označuje kot racionalna, objektivna in logična bitja, ženske pa kot emocionalna, subjektivna in intuitivna. Globalni spolni stereotip torej poistoveti moškega z glavo, žensko pa s srcem, kar še vedno deluje po načelu skrajnostnih razlik med moškim in žensko. (Zupan Sosič, 2007: 189, 192)

Spolni stereotipi so opazni že v otroški in mladinski literaturi, kar ob analizi lika deklice v mladinski poeziji raziskuje Igor Saksida (1997). V svojem delu omenja avtorje, ki spolne

stereotipe v otroški in mladinski književnosti odkrivajo na različnih nivojih. A. Taurin (v Saksida, 1997: 162) navede stereotipe v otroških slikanicah, kjer je vloga žensk povezana z domačimi opravili, kot sta skrb za otroke in hišna opravila. Poleg tega avtorica odkriva stereotipe še v značilnostih podobe deklice, kot so neumnost, nežnost, čustvenost, ubogljivost, boječnost in neaktivnost. Odkriva tudi, da besedila redko predstavljajo poklice, saj so ženske predvsem matere, izjemi sta le tajnica in medicinska sestra. Stereotipni v delih sta babica in mama, poleg skrbne mame se pojavlja še nesrečna mama in mama, ki otroke zabava, dečkova mama je pogosto služkinja v družini, mama deklice pa učiteljica. Figuerola, Millán (v Saksida, 1997: 163) odkrivata spolno diskriminacijo celo v izboru barv, ženskam naj bi pripadale rožnata in rdeča barva ter pastelni toni. Guaychocheo (v Saksida, 1997: 163) trdi, da je stereotipskost »eden od kulturnih stilov v mladinski književnosti«, ki se odraža v neopaznosti in dehumanizaciji, odvisnosti, podcenjevanju in sovražnosti do žensk. Stereotipi pa se lahko kažejo ne le v pripisanih lastnostih žensk, ampak tudi v odsotnosti podobe ženske ali deklice in v njeni nepomembnosti. (Saksida, 1997)

Pri ženskih likih Nejke Omahen ni opaziti pretiranega stereotipnega označevanja ženske. Že dejstvo, da so v njenih delih zastopani ženski liki v večjem številu kot moški liki in da so vse njene glavne literarne osebe ženskega spola, nam pove, da ženske v njenih delih nosijo pomembno vlogo in niso le spremljevalke moških likov. Nejkini ženski liki so v odnosu do moških likov enakopravno obravnavani, pri dekletih ni opaziti, da bi izražale zgolj stereotipne lastnosti žensk, ampak so karakterno zelo različna in posedujejo celo vrsto različnih lastnosti, tudi takih, ki se jih stereotipno drugače pripisuje moškim, npr. pamet, pogum, uporništvo ... Kljub temu pri tipologiji Nejkinih ženskih likov zasledimo dva ponavljajoča se tipa žensk, ki vseeno ustrezata stereotipnim predstavam o ženskah. Tako bi glede na spolno vlogo izpostavila: tip skrbne in ljubeče matere, ki ne glede na življenjsko, finančno ali čustveno situacijo vedno skrbi za svoje otroke in materinstvo dojema kot njeno najpomembnejšo življenjsko vlogo; in tip pridne punčke, ki je vedno poslušna in uboga svoje starše, v šoli je pridna in se veliko uči, tudi na pogled je vedno urejena, ljubka in lepo oblečena. Glede na družbeno vlogo bi izpostavila, da se nekatere ženske pojavljajo v vlogi gospodinje ali gospodinjske pomočnice, kar se ujema z stereotipno prvotno vlogo žensk, poleg tega pa zasledimo tudi poklic tajnice in medicinske sestre, ki se poleg vloge gospodinje v delih pojavljata, kot omenja že A Taurin (v Saksida, 1997).

6. LIK GLAVNE JUNAKINJE V DELIH NEJKE OMEHEN

Posebno poglavje analize ženskih likov sem posvetila liku glavne junakinje v delih, saj sem prišla do spoznanja, da so si vse glavne junakinje na nek način med seboj podobne in z nekaterimi odstopanji posedujejo podobne lastnosti in vrline. Glavne junakinje v delih so Silvija iz romana *Silvija* (1999), Julija iz dela *Življenje kot v filmu* (2000), Lara iz romana *Veliko srce* (2002), Lejla iz romana *Dež* (2001), Pipi iz *Prigod Poprove Pipi* (2004), Špela iz romana *Spremembe, spremembe* (2007), Adelina iz romana *Temno sonce* (2009) in Ema iz romana *Oh, ta kriza!* (2010). Vsi glavni ženski liki v prvi osebi pripovedujejo zgodbo, izjema je le Pipi, katere prigode so napisane v tretji osebi, Špela in Lejla pa prvoosebno pripoved delita z nekaterimi drugimi liki iz njihovih zgodb.

6.1. Skupne lastnosti glavnih junakinj

Pogumna

Vse glavne junakinje v delih so pogumne, kar pa se kaže na različne načine. Silvija iz romana *Silvija* (1999) je pogumna, ker se nikogar ne boji in z vsakim človekom zlahka naveže stike. Julija iz dela *Življenje kot v filmu* (2000) je pogumna, ker se upa upreti Jasni in njeni mami, čeprav ji nihče ne verjame in je pri tem, vsaj na začetku, nihče ne podpira. Lara iz romana *Veliko srce* (2002) je pogumna, ko se upre svojemu strogemu stricu in ko poskuša družino spremeniti na bolje. Lejla iz romana *Dež* (2001) je pogumna, ker se sama potika po hiši, kjer pravijo, da straši in si tam celo uredi svoj kотиček, kamor se rada zateka. Poprova Pipi iz *Prigod Poprove Pipi* (2004) je pogumna deklica, ker se ničesar ne boji, upa si poskusiti vse, prav tako pa vsakemu pove, kar mu gre. Tudi Špela iz romana *Spremembe, spremembe* (2007) je pogumna, saj se upa spregovoriti in postaviti zase v vsaki, še tako kočljivi situaciji, poleg tega si upa ljudem, ki jih nehote prizadela, pogledati v obraz, priznati svojo krivdo in se opravičiti. Adelina iz romana *Temno sonce* (2009) je pogumna pri soočanju z izgubo vida, pogumna pa je bila že prej, saj si je upala poskusiti vse, brez strahu pred posledicami. In pogumna je tudi Ema iz romana *Oh, ta kriza!* (2010), saj si drzne nepovabljen vstopiti v klub oboževalk šolskih odbojkarjev in se upreti njihovi šefici in celo prevzeti pobudo za njihovo nadaljnje delovanje.

Samozavestna

Vse glavne junakinje so samozavestne ali pa take tekom zgodbe s časom postanejo. Silvija iz romana *Silvija* (1999) je samozavestna, saj je s seboj zadovoljna in ceni svoje lastnosti, zase se z lahkoto postavi v vsaki situaciji. Julija iz dela *Življenje kot v filmu* (2000) je samozavestna, saj pozna svoje sposobnosti in vrline in kljub težkim situacijam verjame vase in zaupa svoji presoji. Lara Maj iz romana *Temno sonce* (2009) je na začetku zelo nesamozavestna, vendar se skozi zgodbo, ko se njeno življenje začne obračati na bolje in ko nekako najde svoje mesto pod soncem, spremeni in postane samozavestno dekle. Lejla iz romana *Dež* (2001) je od nekdaj samozavestna, na trenutke morda celo preveč, zadovoljna sama s seboj, s svojim izgledom in izredno ponosna na svoje dolge noge, ki do prihoda Flore veljajo za najlepše noge na šoli. Poprova Pipi iz *Prigod Poprove Pipi* (2004) je tudi samozavestna, saj je zadovoljna sama s seboj in se zaveda svojih sposobnosti in poguma, čeprav se s tem ne hvali. Tudi Špela iz romana *Spremembe, spremembe* (2007) je samozavestna, saj ve, da kljub nekaterim telesnim pomanjkljivostim, ki jih zna dobro zakriti, zgleda dobro in prikupno. Adelina iz romana *Temno sonce* (2009) je samozavestna in zadovoljna s svojim videzom in stilom, njena samozavest pa z izgubo vida precej upade. In nenazadnje tudi Ema iz romana *Oh, ta kriza!* (2010), ki je na začetku zelo nesamozavestna, skozi zgodbo, ko dobi prijatelje, fanta in priljubljenost na šoli, postane samozavestno dekle.

Posebna na pogled

Nobena izmed glavnih junakinj ni izredno lepa, so pa vse zelo zanimive in posebne na pogled, kar jim daje poseben čar. Silvija iz romana *Silvija* (1999) je na pogled zelo zanimiva, saj ima velike sive oči, ki se prilagajajo drugim barvam v okolju, lepe dolge lase in polt, ki hitro potemni. Tudi Julija iz dela *Življenje kot v filmu* (2000) je posebna na pogled, ker ima svetle lase in velike rjave oči. Lara Maj iz romana *Veliko srce* (2002) je na začetku zelo nezadovoljna s svojim videzom, vendar se kasneje izkaže, da je ta videz nekaj posebnega, ima črne lase in velike, črne oči. Lejla iz romana *Dež* (2001) je tudi izredno zanimiva na pogled. Ima ognjeno oranžne lase in odločne zelenomodre oči ter lepe noge. Pipi iz *Prigod Poprove Pipi* (2004) je na pogled posebna deklica, temnolaska z razmršenimi lasmi in velikimi očmi zlato-rumeno-rjave barve ter pegicami na nosu. Špela iz romana *Spremembe, spremembe* (2007) je posebna na pogled, ker ima modre oči, širok nasmeh, njen zaščitni znak pa so rdeči lasje speti v dva čopka. Tudi Adelina v romanu *Temno sonce* (2009) ima svoj stil, ki jo naredi posebno, vedno se namreč oblači predrzno in vedno v črno, nosi izzivalne majice in uhan nad očesom. Ima daljše temne lase in lepe modre oči z lepo oblikovanimi obrvmi. Ema iz romana

Oh, ta kriza! (2010) pa je na pogled posebna zaradi svojih rjavih izredno skodranih, svedrastih las, velikih prsi in privlačnih ustnic.

Privlačna za fante

Vse glavne junakinje so tudi zaradi posebnega videza za fante zelo privlačne. Silvija (*Silvija*, 1999) je tekom cele zgodbe zaradi zanimivih oči, dolgih las, veliko smeha in samozavesti privlačna številnim fantom. Zanj se začne zanimati najlepši fant na šoli – Danijel, vanjo se zaljubi Peter, brat sestrinega fanta, poleg njega je Silvija všeč tudi njegovima prijateljskima, v šoli v naravi je všeč celo tovarišu Borutu, zanj se na morju zanimata tudi dva fanta, s katerima se skupaj s sestro naključno spoznajo, nadvse simpatična pa je tudi očetov prijatelj Petra, gospodu Bregarju. Tudi Julija (*Življenje kot v filmu*, 2000) na novi šoli hitro postane popularna in je zaradi svojega videza všeč veliko fantom, med njimi tudi Timoteju in prijatelju Juretu. Lara (*Veliko srce*, 2002) je na začetku prepričana, da je za fante neprivlačna, ampak se kasneje izkaže, da je nekaj posebnega in drugačna od drugih punc, zato se vanjo zaljubi prijatelj Tom. Lejla (*Dež*, 2001) je fantom zaradi lepih nog, fantovskega obnašanja in poguma vedno privlačna in všeč. V zgodbi izvemo, da je imela že tri fante, vanjo pa se zaljubi tudi sosedov Kit. Poprova Pipi (*Prigode Poprove Pipi*, 2004) je še nekoliko premlada, da bi privlačila fante, saj ima komaj 11 let, jo pa zaradi poguma vsi fantje občudujejo. Tudi Špela (*Spremembe, spremembe*, 2007) je zaradi vesele narave, večnega optimizma in simpatičnosti za fante privlačna, poleg drugih je všeč Tadeju, svoji večni simpatiji, in tudi največjemu ženskarju, osvajalcu in pevcu v šolskem bendu, Jaki. Adelina (*Temno sonce*, 2009) je zaradi svojega videza tudi fantom privlačna, hodi z Robijem, ki je eden izmed najbolj priljubljenih fantov na šoli. Tudi ko izgubi vid, je fantom še vedno všeč, v vaški gostilni se vanjo zaljubi Martin. Ema (*Oh, ta kriza!*, 2010) je na začetku zaradi svojega zapiranja vase nekoliko čudaška za okolico, vendar ko začne enkrat navezovati stike, je fantom zelo všeč. Tako se zaplete z Juretom, zaljubi in in osvoji pa tudi najpopularnejšega fanta na šoli, Jona.

Uporniška

Vse glavne junakinje z izjemo Špele iz romana *Spremembe, spremembe* (2007) so po značaju upornice. Silvija (*Silvija*, 1999) se tako upira mami, ko ji kaj ni pogodu in ne rada upošteva njenih navodil. Julija (*Življenje kot v filmu*, 2000) postane upornica v novem okolju, kjer se je za svoje lastne pravice primorana upreti novi očetovi partnerici in svoji »novi sestri«. Tudi Lara (*Veliko srce*, 2002) v svojem novem domovanju pri stricu spremeni svojo naravo in postane uporniška, da bi si izborila svoje pravice in odnose v družini obrnila na bolje. Lejla

(Dež, 2001) je še preveč uporniška, saj se upira tudi takrat in tistim, ki ji želijo le dobro in bi ji radi pomagali. Poprova Pipi (*Prigode Poprove Pipi*, 2004) je tudi uporniške narave. Upira se predvsem navodilom in pravilom svoje mame, ki ji niso všeč. Adelina (*Temno sonce*, 2009) je od vsega začetka uporniška najstnica, ki želi s svojim uporništvom zbuditi pozornost pri svojih starših. In uporniška je tudi Ema (*Oh, ta kriza!*, 2010), ki se upira učiteljem in njihovim navodilom in pa nasvetom ter navodilom njene sestre Ane.

Brihtna

Vse glavne junakinje so brihtne in ne potrebujejo veliko učenja, da snov razumejo, ampak šolske obveznosti opravljajo z levo roko, tako da imajo veliko časa še za druge dejavnosti in interese. Silvija (*Silvija*, 1999) tako za razliko od svoje sestre redkokdaj sedi za knjigami, vseeno pa ima dobre ocene in snov zelo hitro razume, sploh če jo zanima in tako pred sestriino maturo ona sestri nudi inštrukcije pri učenju slovenščine. Tudi Julija (*Življenje kot v filmu*, 2000) ne porabi veliko časa za učenje, vseeno pa ima boljše ocene kot njena »nova sestra« Jasna, ki veliko časa preživi za knjigami. Lara (*Veliko srce*, 2002) sicer zaradi pomanjkanja zbranosti osnovno šolo zaključi z dobrim uspehom, vendar kasneje v gimnaziji kljub začetnemu porazu dobro zdeluje. Ne mara sedeti za knjigami, zato se uči le ko je nujno potrebno, kar pa je dovolj, da je prvi letnik uspešno konča. Lejla (*Dež*, 2001) se prav tako ne uči veliko, pravzaprav se njenega učenja nikoli sploh ne omenja, v šoli pa ima vseeno lepe ocene. Tudi Pipi (*Prigode Poprove Pipi*, 2004) je zelo brihtno dekle in edino v razredu, ki jo šolska snov zanima. Ker v šoli posluša, se ji doma ni treba več učiti, vseeno pa je zelo uspešna. Špela (*Spremembe, spremembe*, 2007) ima v šoli povprečne ocene, zaradi katerih se ne obremenjuje preveč, saj jih z lahkoto dosega. Težave ima le s fiziko in kemijo, pa še to bolj zaradi lenobe, kot zaradi tega, da snovi ne bi razumela. Šolski uspeh Adeline (*Temno sonce*, 2009) bralcu ni znan, vemo pa, da Adelina kljub številnim zabavam, ki se jih udeležuje in veliki popularnosti, ki jo ima na šoli, s šolo nima težav in jo z lahkoto opravlja, saj pred nesrečo brez ovir razmišlja, da jo drugo leto čaka matura. Tudi Ema (*Oh, ta kriza!*, 2010) se v šoli ne ravno pretegne, pa jo vseeno brez težav zdeluje. Profesor ji da vedeti, da bi njene ocene lahko bile nadpovprečne, če bi se malo zbrala.

Družabna

Glavne junakinje so izredno družabna dekleta, ki nimajo problemov z navezovanjem stikov in se hitro vklopijo v vsako družbo. Silvija (*Silvija*, 1999) ima tako veliko prijateljev, tudi s fanti hitro naveže stik in ji nikoli ni nerodno. Tudi Julija (*Življenje kot v filmu*, 2000) v novem

kraju, kjer nikogar ne pozna, hitro pridobi nove prijatelje in kmalu postane najpopularnejša punca na šoli. Lejla (*Dež*, 2001) je sicer pri izbiri prijateljev nekoliko izbirčna, zato se druži le z izbranci, ki so ji posebno všeč, vendar je zaradi svojega na videz močnega karakterja vseeno zelo popularna in ljudem zanimiva. Pipi (*Prigode Poprove Pipi*, 2004) se prav tako preseli v novo okolje in tam z lahkoto spozna nove prijatelje, v kratkem pa postane tudi vodilna oseba v njihovi družbi. Tudi Špela (*Spremembe, spremembe*, 2007) ima velik krog prijateljev, vsi jo imajo rada in v katerikoli družbi se nahaja, se vedno dobro znajde. Adelina (*Temno sonce*, 2009) je pred nesrečo izredno družabno in popularno dekle, po nesreči pa se zapre vase in nekaj časa nikogar ne pusti blizu, vendar proti koncu zgodbe ponovno naveže stike z ljudmi in se začne družiti z novimi prijatelji. Izjemi med glavnimi junakinjami sta le Lara (*Veliko srce*, 2002) in Ema (*Oh, ta kriza!*, 2010), ki sta na začetku zelo zadržani in nimata veliko prijateljev, zato veljata za čudakinji, vendar se obe tekom zgodbe spremenita in si pridobita veliko prijateljev in tako postaneta tudi onidve zelo družabni dekleti.

6.2. Tipi glavnih junakinj

Glede na izrazite podobnosti, ki sem jih med posameznimi glavnimi junakinjami zasledila, sem glavne junakinje razdelila v tri tipe:

a.) Tip samozavestne in sproščene glavne junakinje

Pod ta tip sem uvrstila tiste glavne junakinje, ki imajo to srečo, da jim ničesar ne manjka in imajo precej lagodno življenje, zato so sproščene in samozavestne. Taka je prav gotovo Silvija iz romana *Silvija* (1999), ki kljub ločitvi staršev živi lahkotno, sproščeno, najstniško življenje in je lahko samozavestna. Na očeta nikoli ni bila zelo navezana, zato ga ne pogreša, z mamo pa se zelo dobro razume. Zaradi dobrega finančnega položaja ji mama nudi veliko materialnih dobrin, od oblek, daril, kolesa in počitnic, tako da ji ničesar ne primanjkuje. Poleg tega ima veliko srečo, da se ji za dober uspeh v šoli ni potrebno veliko učiti, saj snov hitro razume in obvlada, zato pa ji ostane tudi veliko časa za hobije in pohajanje s prijateljicami. Zaradi svoje samozavesti in posebnega videza je tudi zelo zanimiva in privlačna za fante, zato tudi na tem področju nima težav in z lahkoto osvoji srce fanta, ki ji je všeč. Tudi Pipi je (*Prigode poprove Pipi*, 2004) samozavestna in sproščena deklica, ki ima lahkotno in prijetno življenje. Že od malega živi s tik ob gozdu, starša pa ji dovolita ogromno svobode, da se Pipi lahko cele dneve potika na okrog in raziskuje svojo okolico. Ob selitvi v vas Gobji dol se za Pipi ne veliko spremeni, saj ima tudi tukaj veliko svobode, obenem pa pridobi še kopico

prijateljev, s katerimi se družijo. Srečo ima, da jo šolska snov zelo zanima, zaradi česar so ji pouk in šolske obveznosti v veliko veselje. Zelo dobra je v vseh vrstah športov, zato jo vsi, predvsem fantje, zelo občudujejo. Zaradi svoje neizmerne energije, sposobnosti in znanja je zelo samozavestna, zaradi lahkotnega in prijetnega življenja pa tudi zelo sproščena deklica. V ta tip glavne junakinje pa spada tudi Špela iz romana *Spremembe, spremembe* (2007), katere življenje je, razen običajnih najstniških težav, zelo sproščeno in lahkotno. Špela je namreč kljub nepopolni postavi in samo dobrem uspehu v šoli, zelo pozitivno in samozavestno dekle, saj zna svoje pomanjkljivosti zelo dobro prikriti, vedno in v vsaki situaciji pa ohranja dobro voljo in pozitivno mišljenje. Njene družinske razmere so urejene, s starši se zelo dobro razume. Zaradi svojega pozitivnega značaja jo imajo vsi zelo radi in ima veliko prijateljev. Živi sproščeno najstniško življenje z čisto običajnimi najstniškimi težavami, brez velikih življenjskih pretresov.

b.) **Tip upornice**

V ta tip sem uvrstila tiste glavne junakinje, ki so po značaju izredno uporne, obenem pa so vse tekom zgodbe ali že pred njenim začetkom doživele hudo življenjsko tragedijo. Sem spada prav gotovo Lejla iz romana *Dež* (2001), ki že od malih nog zelo fantovsko in uporniško dekle. Svoje glava in trmasta Lejla se upira vsem in vsemu, večino krat čisto brez potrebe in zaradi gole muhavosti njenega karakterja. Njeno upornišvo pa pride še bolj do izraza po tragični smrti njene najboljše prijateljice, zaradi česar se Lejla popolnoma zapre sama vase in nikomur ne pusti blizu, upira se tudi psihologinji in vsem ostalim, ki ji želijo le pomagati preboleti in sprejeti težko izkušnjo. Lejla se kasneje popolnoma zlomi in njeno upornišvo popusti, saj sama ne more več nositi bremena krivde. Podobno upornišvo zasledimo pri Adelini iz romana *Temno sonce* (2009), ki se delno zaradi pubertetniških muh in delno zaradi neprimerne vzgoje upira predvsem svojim staršem, da bi v njih vzbudila pozornost. Počne vse, za kar ve, da jima ne bi bilo prav, kadi, oblači se izzivalno, nosi pirsinge, živi samo za žure, na katerih se napiva, in zgodaj izgubi nedolžnost. Starša pa na njene muhe sploh ne reagirata, zato ju prezira, sovraži in ostaja uporniška. Po tragični prometni nesreči, v kateri se Adelina hudo poškoduje in trajno izgubi vid, obenem pa tudi svojo najboljšo prijateljico, se popolnoma zapre vase in njeno upornišvo doseže vrhunec. Podobno kot Lejla se tudi Adelina upira vsem, ki ji želijo pomagati in nikogar ne pusti blizu. Vendar s časom spozna, da tako ne pride nikamor in da njeno življenje izgublja smisel, tako da njeno upornišvo nekoliko pusti in ponovno spusti ljudi v svojo bližino. V ta tip glavne junakinje pa sem uvrstila tudi Julijo (*Življenje kot v filmu*, 2000), ki pa se od Adeline in Lejle precej razlikuje. Že v rani mladosti

zaradi bolezni izgubi ljubljeno mamo, ampak kljub tragediji odrašča v zrelo, odgovorno in pridno dekle, ki očetu veliko pomaga in v šoli vestno izpolnjuje svoje šolske obveznosti. Ko pa se z bratom in očetom preselijo k očetovi novi partnerici, je Julija pahnjena v situacijo, v kateri pravzaprav mora postati uporniško dekle, da ubrani svoje pravice in s časom dokaže očetu, da je življenje v tisti hiši neznosno in do nje ter njenega brata nepošteno. Julija se torej za razliko od Lejle in Adeline ne upira vsemu po nepotrebnem in iz golega užitka ali muhavosti, ampak zgolj upravičeno zaradi potrebe po preživetju in dokazovanju resničnih dejstev.

c.) **Tip borke za svojo uveljavitev v družbi**

V ta tip spadajo tiste glavne junakinje, ki niso imele sreče, da bi jim bilo v življenju vse dano, ampak so se morale za svojo uveljavitev v družbi in izboljšanje življenjskih razmer boriti. Taka je predvsem Lara iz romana *Veliko srce* (2002), ki jo na začetku zgodbe spoznamo kot deklico brez staršev in sorodnikov v sirotišnici, kjer se sostanovalke in sošolci norčujejo iz nje, sama pa nima nobenega prijatelja ali zaupnika, na katerega bi se lahko obrnila. Zaradi težkih življenjskih razmer je nesrečna, nesamozavestna, brez ciljev in načrtov za prihodnost, najraje pa se zateka v svet domišljije. Življenje se ji popolnoma spremeni, ko jo k sebi vzame stric, za katerega sploh ni vedela, da obstaja, pri njem pa je življenje zaradi njegove in sinove grobosti še slabše, kot je bilo v sirotišnici. Ko je Lara primorana iti na gimnazijo in v internat, se njeno življenje počasi začne obračati na bolje. Neha se pomilovati in začne se boriti za svojo uveljavitev v družbi. S časom pridobi dobre prijatelje, v šoli postane uspešnejša, obenem pa s svojo na novo pridobljeno samozavestjo spremeni družinske razmere v stričevi hiši, ki tako postane dom, v katerega se rada vrača. S svojo voljo in vztrajnostjo se uveljavi in osmisli svoje življenje. V nekoliko manj težki situaciji je na začetku zgodbe Ema iz romana *Oh, ta kriza!* (2010), vseeno pa si mora tudi sama izboriti veljavo v družbi. Zaradi slabe in sebične mame se mora s svojimi tremi sestrami zelo pogosto seliti iz kraja v kraj, ob čemer nima možnosti pridobiti prijateljev, saj je vedno novinka na šoli. Ob zadnji selitvi jih mama zapusti, oče pa se od žalosti zapije, tako da morajo dekleta v družini same poskrbeti zase. Kar najprej zgleda grozno, se kasneje izkaže za pozitivno, saj se tako sestre med seboj zelo povežejo in si pomagajo, očeta pa tudi uspejo spraviti k pameti, da preneha le popivati in se vrne v službo. Družinske razmere se tako zelo izboljšajo in življenje postane lažje. Ema s časom pridobi nekaj prijateljev in se začne zanimati tudi za obšolske dejavnosti, s svojo vztrajnostjo pa pridobi celo spoštovanje najpopularnejših punc na šoli, odbojgarskih navijačic, in osvoji najlepšega fanta na šoli. Čeprav se ji za izboljšanje življenjskih razmer in uveljavitev

v družbi ni potrebno tako mučno boriti kot Lari, je vseeno prav ona tista, ki si je sama izborila položaj na šoli in v družbi.

7. ZAKLJUČEK

V diplomski nalogi sem analizirala glavne in stranske like v delih Nejke Omahen. Po uvodnih poglavjih, v katerih sem predstavila avtorico, njeno literarnega ustvarjanje in njeno umestitev v slovensko mladinsko književnost, sem v jedru najprej opisala in predstavila glavne in stranske like v posameznih delih. Nadaljevala sem s klasificiranjem ženskih likov glede na njihovo spolno in glede na njihovo družbeno vlogo ter v odnosu do spolnih stereotipov. V zadnjem poglavju sem iskala podobnosti in skupne lastnosti ženskih likov, pri čemer sem se omejila predvsem na glavne ženske like.

Čeprav avtorice in njenih del pred začetkom priprave diplomske naloge nisem poznala, so se moja pričakovanja in hipoteze glede števila ženskih likov v njenih delih potrdila. Ker je avtorica ženskega spola, sem pričakovala, da bodo ženski liki v njenih delih pogosteje zastopani kot moški. V vseh delih Nejke Omahen so ženski liki res v večji meri zastopani kot moški. Predvidevala sem, da bodo glavni literarni liki, ki zgodbo pripovedujejo, ženskega spola, saj sem sklepala, da se je avtorici lažje vživeti v žensko oziroma deklinško razmišljanje. Vse glavne literarne osebe, ki zgodbo pripovedujejo ali v njej le nastopajo kot glavni literarni lik, so res ženskega spola. Ali je to zato, ker se je avtorici res lažje vživeti v deklinško razmišljanje, pa ne morem potrditi ali ovreči, saj bi za to morala povprašati avtorico samo. Moja naslednja hipoteza je bila, da se bodo nekateri tipi žensk v njenih delih ponavljali. V zgodbah so se nekateri ženski liki, kot na primer tip »pridne punčke«, tip slabe matere, tip upornice, res ponavljali. Pričakovala pa sem tudi, da si bodo glavni ženski liki med seboj in po določenih lastnostih podobni. Glavni ženski liki so si med seboj res podobni in to bolj, kot sem pred analizo pričakovala. Podobnosti sem podrobneje analizirala v poglavju Lik glavne junakinje, kjer sem predstavila njihove skupne lastnosti in jih glede na podobnosti razvrstila v tri tipe glavnih junakinj.

Preučevanje in analiza ženskih likov v delih Nejke Omahen seveda odpirata še druga raziskovalna vprašanja, ki pa jih zaradi velikega obsega obravnavane teme nisem mogla ustrezno obravnavati in vključiti v diplomsko delo. Tako bi bilo na primer zanimivo raziskati, ali so te skupne lastnosti glavnih ženskih likov avtobiografskega značaja, ali so določene osebe iz realnega življenja avtorice vplivale na ponavljanje nekaterih tipov žensk v njenih delih in ali je zaradi velike zastopanosti ženskih likov v njenih delih mogoče govoriti o

feministični literaturi. Vsekakor je še veliko snovi in vprašanj pri raziskovanju ženskih likov Nejke Omahen, zato sem prepričana, da se bo katero izmed diplomskih del v prihodnosti prav gotovo dotaknilo tudi teh zanimivih raziskav in tem., ki jih ponuja preučevanje ženskih likov v književnih delih Nejke Omahen.

8. VIRI

Strokovna literatura:

- Silviya Borovnik, 1995: *Pišejo ženske drugače?: O Slovenkah kot pisateljicah in literarnih*

likih. Ljubljana: Mihelač.

- Dragica Haramija, 2003: *Žanri slovenskega mladinskega realističnega romana*.

Ljubljana:

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete.

- Dragica Haramija, 2005: *Pregled sodobne slovenske mladinske proze*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

- Tilka Jamnik, 2001: *Nejka Omahen in njeni romani kot v življenju*. V: *Dež*. Ljubljana: DZS (261-263)

- Tilka Jamnik: *Veliko srce Nejke Omahen*. V: *Veliko srce*. Ljubljana: DZS (391-394)

- Alenka Rebol Kotnik, 2007: *Tipologija ženskih oseb v pripovedni prozi avtorjev 2. polovice 19. stoletja*; V: *Jezik in slovstvo, letn.52, št.2*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. (17-33)

- Marjana Kobe, 1987: *Pogledi na mladinsko književnost*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

- Igor Saksida, 1994: *Mladinska književnost med literarno vedo in književno didaktiko*. Maribor: Obzorja.

- Igor Saksida, 1997: *Punčka v mladinski poeziji*; V: *Zbornik predavanj XXXIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti (157-189)

- Igor Saksida, 2001: *Mladinska književnost. Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS.

- Katja Sturm-Schnabl, 1998: *Ženska kot avtorica in lik v novejši slovenski književnosti*; V: *Jezik in slovstvo, letn.43, št.3*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije (97-108)

- Alojzija Zupan-Sosič, 2005: *Spolna identiteta in sodobni slovenski roman*; V: *Primerjalna književnost, letn.28, št.2*. Ljubljana:Slovensko društvo za primerjalno književnost (93-113)

- Alojzija Zupan-Sosič, 2007: *Moški je glava, ženska srce*; V: *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi: zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik (181-193)

Leposlovna literatura:

- Nejka Omahen, 1999: *Silvija*. Ljubljana: DZS.

- Nejka Omahen, 2000: *Življenje kot v filmu*. Ljubljana: DZS.

- Nejka Omahen, 2001: *Dež*. Ljubljana: DZS.

- Nejka Omahen, 2002: *Veliko srce*. Ljubljana: DZS.

- Nejka Omahen, 2004: *Prigode Poprove Pipi*. Ljubljana: DZS.

- Nejka Omahen, 2007: *Spremembe, spremembe*. Ljubljana: DZS.

- Nejka Omahen, 2009: *Temno sonce*. Ljubljana: DZS.

- Nejka Omahen, 2010: *Oh, ta kriza!*.Ljubljana: DZS.

9. IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Jasmina Martini izjavljam, da sem diplomsko nalogo z naslovom “*ANALIZA ŽENSKIH LIKOV V PRIPOVEDNI PROZI NEJKE OMAHEN*” napisala sama in le z navedenimi pripomočki ter da so vsa mesta v besedilu, ki druga dela navajajo dobesedno ali jih smiselno povzemajo, jasno označena kot prevzeta mesta z navedbo vira.

Ljubljana, 26.2.2012

Jasmina Martini